

GETIN NOBLE

BANK • SPÓŁKA AKCYJNA

GETIN NOBLE BANK S.A.

Sprawozdanie finansowe
za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku
wraz z opinią niezależnego biegłego rewidenta

Warszawa, marzec 2017 roku

Wybrane dane finansowe

Rachunek zysków i strat	01.01.2016- 31.12.2016	01.01.2015- 31.12.2015 (przekształcone)	01.01.2016- 31.12.2016	01.01.2015- 31.12.2015 (przekształcone)
	tys. zł	tys. zł	tys. EUR	tys. EUR
Wynik z tytułu odsetek	1 279 647	1 156 759	292 444	276 419
Wynik z tytułu prowizji i opłat	58 977	266 077	13 478	63 582
Zysk brutto	138 945	35 192	31 754	8 409
Zysk netto	109 003	12 786	24 911	3 055
Całkowite dochody za okres	44 745	57 338	10 226	13 701
Przepływy pieniężne netto	418 117	(151 714)	95 554	(36 254)

Sprawozdanie z sytuacji finansowej	31.12.2016	31.12.2015 (przekształcone)	31.12.2016	31.12.2015 (przekształcone)
	tys. zł	tys. zł	tys. EUR	tys. EUR
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	47 442 162	50 455 467	10 723 816	11 839 837
Suma aktywów	66 878 359	71 762 389	15 117 170	16 839 702
Zobowiązania wobec klientów	53 105 936	55 812 803	12 004 054	13 096 985
Kapitał własny ogółem	5 128 445	5 083 700	1 159 233	1 192 937
Kapitał Tier 1	4 932 476	4 899 158	1 114 936	1 149 632
Kapitał Tier 2	1 363 985	1 472 065	308 315	345 434
łączny współczynnik kapitałowy	15,7%	14,1%	15,7%	14,1%
Liczba akcji *	883 381 106	883 381 106	883 381 106	883 381 106

* Liczba akcji za wszystkie okresy została zaprezentowana po dokonaniu scalenia akcji Banku w stosunku 3:1. Liczba akcji na dzień 31 grudnia 2015 roku przed scaleniem wynosiła 2 650 143 319 akcji.

Wybrane dane finansowe zawierające podstawowe pozycje sprawozdania finansowego przeliczono na euro według następujących zasad:

- poszczególne pozycje aktywów, zobowiązań i kapitału własnego przeliczono według średnich kursów ogłoszonych przez Narodowy Bank Polski obowiązujących na dzień 31 grudnia 2016 roku w wysokości 1 EUR = 4,4240 zł oraz na 31 grudnia 2015 roku w wysokości 1 EUR = 4,2615 zł.
- poszczególne pozycje rachunku zysków i strat oraz pozycje dotyczące sprawozdania z przepływów pieniężnych przeliczono według kursów stanowiących średnią arytmetyczną średnich kursów ustalonych przez Narodowy Bank Polski na ostatni dzień każdego zakończonego miesiąca za okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku oraz 31 grudnia 2015 roku (odpowiednio: 1 EUR = 4,3757 zł i 1 EUR = 4,1848 zł).

SPIS TREŚCI:

I.	SPRAWOZDANIE FINANSOWE	4
1.	Rachunek zysków i strat	4
2.	Sprawozdanie z całkowitych dochodów	5
3.	Sprawozdanie z sytuacji finansowej	6
4.	Sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym	7
5.	Sprawozdanie z przepływów pieniężnych	8
II.	NOTY DO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	9
1.	Podstawowe informacje o Banku	9
2.	Skład Zarządu i Rady Nadzorczej Banku	10
3.	Zatwierdzenie sprawozdania finansowego	11
4.	Istotne zasady (polityki) rachunkowości	11
5.	Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach	40
6.	Korekty błędów poprzednich okresów	45
7.	Wynik z tytułu odsetek	46
8.	Wynik z tytułu prowizji i opłat	46
9.	Przychody z tytułu dywidend	47
10.	Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy oraz wynik z pozycji wymiany	47
11.	Wynik na pozostałych instrumentach finansowych	47
12.	Wynik na inwestycjach w jednostkach zależnych, stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach	47
13.	Wynik z tytułu pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych	48
14.	Koszty działania	49
15.	Wynik z odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości aktywów finansowych i rezerwy na zobowiązania pozabilansowe	49
16.	Podatek dochodowy	50
17.	Kasa, środki w Banku Centralnym	52
18.	Należności od banków i instytucji finansowych	52
19.	Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	53
20.	Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy	53
21.	Pochodne instrumenty finansowe	54
22.	Kredyty i pożyczki udzielone klientom	56
23.	Instrumenty finansowe	58
24.	Aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań	60
25.	Inwestycje w jednostkach zależnych, stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach	60
26.	Wartości niematerialne	63
27.	Rzeczowe aktywa trwałe	66
28.	Nieruchomości inwestycyjne	67
29.	Leasing finansowy i operacyjny	68
30.	Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	70
31.	Inne aktywa	70

32. Zobowiązania wobec banków i instytucji finansowych.....	70
33. Zobowiązania wobec klientów	71
34. Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	72
35. Pozostałe zobowiązania	74
36. Rezerwy.....	75
37. Kapitał podstawowy	76
38. Pozostałe kapitały	77
39. Dywidendy wypłacone i zaproponowane do wypłaty.....	77
40. Zobowiązania warunkowe	78
41. Wartość godziwa aktywów i zobowiązań finansowych.....	79
42. Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych.....	83
43. Informacje dodatkowe do sprawozdania z przepływow pieniędzy	83
44. Informacje dotyczące segmentów działalności	84
45. Transakcje z podmiotami powiązаныmi	86
46. Informacje o wynagrodzeniu podmiotu uprawnionego do badania	90
47. Zatrudnienie	90
48. Zdarzenia następujące po zakończeniu okresu sprawozdawczego	90
III. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM FINANSOWYM W BANKU.....	91
1. Ryzyko kredytowe	91
2. Ryzyko operacyjne	104
3. Ryzyko braku zgodności	106
4. Ryzyko rynkowe	107
5. Ryzyko płynności	115
6. Ryzyko związane z pochodnymi instrumentami finansowymi	117
7. Rachunkowość zabezpieczeń	117
8. Zarządzanie kapitałem	120
9. Współczynnik kapitałowy.....	121

I. SPRAWOZDANIE FINANSOWE

1. Rachunek zysków i strat

	Nota	01.01.2016- 31.12.2016 tys. zł	01.01.2015- 31.12.2015 (przekształcone) tys. zł
DZIAŁALNOŚĆ KONTYNUOWANA			
Przychody z tytułu odsetek	II.7	2 781 148	3 021 478
Koszty z tytułu odsetek	II.7	(1 501 501)	(1 864 719)
Wynik z tytułu odsetek		1 279 647	1 156 759
Przychody z tytułu prowizji i opłat	II.8	217 461	438 406
Koszty z tytułu prowizji i opłat	II.8	(158 484)	(172 329)
Wynik z tytułu prowizji i opłat		58 977	266 077
Przychody z tytułu dywidend	II.9	84 945	31 728
Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy oraz wynik z pozycji wymiany	II.10	22 961	20 908
Wynik na pozostałych instrumentach finansowych	II.11	84 736	28 220
Wynik na inwestycjach w jednostkach zależnych, stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach	II.12	209 604	131 187
Pozostałe przychody operacyjne	II.13	36 744	30 960
Pozostałe koszty operacyjne	II.13	(101 150)	(96 863)
Wynik z tytułu pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych		(64 406)	(65 903)
Koszty działania	II.14	(807 900)	(1 128 927)
Wynik z odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości aktywów finansowych i rezerwy na zobowiązania pozabilansowe	II.15	(687 958)	(416 524)
Wynik z działalności operacyjnej		180 606	23 525
Udział w zyskach/ (stratach) jednostek stowarzyszonych wycenianych metodą praw własności	II.25	(3 388)	11 667
Podatek od instytucji finansowych		(38 273)	-
Zysk brutto		138 945	35 192
Podatek dochodowy	II.16	(29 942)	(22 406)
Zysk netto		109 003	12 786

Szczegóły przekształcenia danych porównawczych za 2015 rok zostały zaprezentowane w nocie II 4.7.

W 2016 i 2015 roku w Banku nie wystąpiła działalność zaniechana.

2. Sprawozdanie z całkowitych dochodów

Nota	01.01.2016- 31.12.2016	01.01.2015- 31.12.2015
	tys. zł	tys. zł (przekształcone)
Zysk netto za okres	109 003	12 786
Pozycje, które nie zostaną przeklasyfikowane na zyski lub straty, w tym:	130	35
Zyski/ (straty) aktuarialne	160	43
Podatek dochodowy dotyczący pozycji, które nie zostaną przeklasyfikowane na zyski lub straty	(30)	(8)
Pozycje, które zostaną przeklasyfikowane na zyski lub straty, w tym:	(64 388)	44 517
Wycena aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	(94 235)	(2 230)
Efekt rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych	14 744	57 189
Podatek dochodowy dotyczący pozycji, które zostaną przeklasyfikowane na zyski lub straty	15 103	(10 442)
Inne całkowite dochody/ (straty) netto	(64 258)	44 552
Całkowite dochody za okres	44 745	57 338

Szczegóły przekształcenia danych porównawczych za 2015 rok zostały zaprezentowane w nocie II 4.7.

3. Sprawozdanie z sytuacji finansowej

	Nota	31.12.2016 tys. zł	31.12.2015 (przekształcone) tys. zł	01.01.2015 (przekształcone) tys. zł
AKTYWA				
Kasa, środki w Banku Centralnym	II.17	3 152 193	2 724 460	2 840 565
Należności od banków i instytucji finansowych	II.18	996 550	2 008 466	1 410 839
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	II.19	2 411	-	-
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy	II.20	171 972	166 817	170 371
Pochodne instrumenty finansowe	II.21	90 586	159 074	242 013
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	II.22	47 442 162	50 455 467	49 114 355
Instrumenty finansowe, w tym:	II.23	11 905 768	12 390 902	11 328 004
dostępne do sprzedaży		11 703 127	12 236 580	11 232 147
utrzymywane do terminu wymagalności		202 641	154 322	95 857
Inwestycje w jednostkach zależnych, stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach	II.25	1 330 961	1 321 746	823 591
Wartości niematerialne	II.26	282 689	264 055	219 983
Rzeczowe aktywa trwałe	II.27	180 210	202 371	190 619
Nieruchomości inwestycyjne	II.28	421 262	478 585	378 531
Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	II.30	21 604	19 432	4 494
Aktywa z tytułu podatku dochodowego, w tym:	II.16	322 910	335 920	374 609
należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego		-	4 031	13 215
aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego		322 910	331 889	361 394
Inne aktywa	II.31	557 081	1 235 094	731 464
SUMA AKTYWÓW		66 878 359	71 762 389	67 829 438
ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁ WŁASNY				
Zobowiązania				
Zobowiązania wobec banków i instytucji finansowych	II.32	2 254 148	3 457 657	4 451 229
Pochodne instrumenty finansowe	II.21	1 660 662	1 519 279	742 340
Zobowiązania wobec klientów	II.33	53 105 936	55 812 803	53 092 293
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych, w tym:	II.34	2 604 936	2 829 820	3 313 904
zobowiązania podporządkowane		2 428 877	2 124 286	2 092 427
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego		870	-	-
Pozostałe zobowiązania	II.35	2 103 440	3 037 409	1 179 955
Rezerwy	II.36	19 922	21 721	23 355
Suma zobowiązań		61 749 914	66 678 689	62 803 076
Kapitał własny				
Kapitał podstawowy	II.37	2 411 630	2 650 143	2 650 143
Niepodzielony wynik z lat ubiegłych		235 992	224 325	546 672
Zysk netto		109 003	12 786	-
Pozostałe kapitały	II.38	2 371 820	2 196 446	1 829 547
Kapitał własny ogółem		5 128 445	5 083 700	5 026 362
SUMA ZOBOWIĄZAŃ I KAPITAŁU WŁASNEGO		66 878 359	71 762 389	67 829 438

Szczegóły przekształcenia danych porównawczych za 2015 rok zostały zaprezentowane w nocie II 4.7.

4. Sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym

2016	Kapitał podstawowy	Niepodzielony wynik z lat ubiegłych	Zysk netto	Pozostałe kapitały			Kapitał własny ogółem
				Kapitał zapasowy	Kapitał z aktualizacji wyceny	Pozostałe kapitały rezerwowe	
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Na dzień 01.01.2016	2 650 143	237 111	-	2 277 449	(121 574)	40 571	5 083 700
Całkowite dochody za okres	-	-	109 003	-	(64 258)	-	44 745
Obniżenie kapitału zakładowego	(238 513)	-	-	-	-	238 513	-
Podział wyniku finansowego za poprzedni rok	-	(1 119)	-	1 119	-	-	-
Na dzień 31.12.2016	2 411 630	235 992	109 003	2 278 568	(185 832)	279 084	5 128 445

W dniu 25 lutego 2016 roku Komisja Nadzoru Finansowego wydała zgodę na zmiany w statucie Banku polegające na obniżeniu kapitału zakładowego o kwotę 238 513 tys. zł poprzez zmniejszenie wartości nominalnej akcji z kwoty 1,00 zł do kwoty 0,91 zł. Kwota wynikająca z obniżenia kapitału zakładowego została przeniesiona do utworzonego w tym celu kapitału rezerwowego.

2015 (przekształcone)	Kapitał podstawowy	Niepodzielony wynik z lat ubiegłych	Zysk netto	Pozostałe kapitały			Kapitał własny ogółem
				Kapitał zapasowy	Kapitał z aktualizacji wyceny	Pozostałe kapitały rezerwowe	
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Na dzień 01.01.2015	2 650 143	322 347	-	1 955 102	(166 126)	40 571	4 802 037
Korekty dotyczące zmian zasad rachunkowości	-	224 325	-	-	-	-	224 325
Na dzień 01.01.2015 po korekcie	2 650 143	546 672	-	1 955 102	(166 126)	40 571	5 026 362
Całkowite dochody za okres	-	-	12 786	-	44 552	-	57 338
Podział wyniku finansowego za poprzedni rok i pokrycie niepodzielonej straty z lat ubiegłych	-	(322 347)	-	322 347	-	-	-
Na dzień 31.12.2015	2 650 143	224 325	12 786	2 277 449	(121 574)	40 571	5 083 700

5. Sprawozdanie z przepływów pieniężnych

	Nota	01.01.2016- 31.12.2016 tys. zł	01.01.2015- 31.12.2015 (przekształcone) tys. zł
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej			
Zysk netto		109 003	12 786
Korekty razem:		1 253 860	873 425
Amortyzacja	II.14	75 004	66 581
Udział w zyskach/ (stratach) jednostek stowarzyszonych		3 388	(11 667)
(Zysk)/ strata z działalności inwestycyjnej		(132 468)	(4 038)
Odsetki i dywidendy		77 687	142 451
Zmiana stanu należności od banków i instytucji finansowych	II.43	1 002 300	(633 236)
Zmiana stanu aktywów do obrotu		(2 411)	-
Zmiana stanu aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy		(5 155)	3 554
Zmiana stanu pochodnych instrumentów finansowych (aktywo)	II.43	68 879	83 722
Zmiana stanu pożyczek i kredytów udzielonych klientom		3 013 305	(1 341 112)
Zmiana stanu instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży	II.43	457 122	(1 006 240)
Zmiana stanu instrumentów finansowych utrzymywanych do terminu wymagalności	II.43	(12 486)	(1 562)
Zmiana stanu innych aktywów		678 013	(503 630)
Zmiana stanu zobowiązań wobec banków i instytucji finansowych	II.43	(553 165)	(999 442)
Zmiana stanu pochodnych instrumentów finansowych (zobowiązanie)	II.43	152 935	822 480
Zmiana stanu zobowiązań wobec klientów		(2 706 867)	2 720 510
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	II.43	2 136	(7 487)
Zmiana stanu pozostałych zobowiązań		(933 969)	1 857 454
Zmiana stanu rezerw	II.43	(1 669)	(1 600)
Pozostałe korekty		57 401	(352 002)
Zapłacony podatek dochodowy		(4 760)	(3 770)
Podatek dochodowy		18 640	42 459
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej		1 362 863	886 211
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej			
Zbycie udziałów w jednostkach podporządkowanych		184 525	47 422
Zbycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych		116 395	16 682
Zbycie inwestycyjnych papierów wartościowych		1 400	10 500
Dywidendy otrzymane	II.9	84 945	31 727
Otrzymane odsetki		4 343	3 495
Nabycie udziałów w jednostce zależnej		(107 651)	(179 377)
Nabycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych		(147 131)	(252 571)
Nabycie inwestycyjnych papierów wartościowych		(37 233)	(67 403)
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		99 593	(389 525)
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej			
Wpływy z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	II.34	340 000	524 733
Wpływy z tytułu zaciągniętych kredytów		-	107 060
Wykup wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych	II.34	(567 020)	(1 001 330)
Spłata kredytów		(650 344)	(101 190)
Zapłacone odsetki		(166 975)	(177 673)
Środki pieniężne netto wykorzystane w działalności finansowej		(1 044 339)	(648 400)
Zwiększenie/ (zmniejszenie) netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów		418 117	(151 714)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na początek okresu		2 757 246	2 908 960
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na koniec okresu	II.43	3 175 363	2 757 246

II. NOTY DO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

1. Podstawowe informacje o Banku

Getin Noble Bank S.A. („Bank”, „Spółka”, „Emitent”) z siedzibą w Warszawie przy ul. Przyokopowej 33 został zarejestrowany na podstawie postanowienia Sądu Rejonowego dla m.st. Warszawy w Warszawie, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego w dniu 25 kwietnia 2008 roku pod numerem KRS 0000304735. Spółce nadano numer statystyczny REGON 141334039. Podstawą prawną działalności Banku jest Statut sporządzony w formie aktu notarialnego z dnia 5 marca 2008 roku (z późniejszymi zmianami).

W dniu 21 września 2016 roku Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie XII Wydział Gospodarczy KRS dokonał wpisu w przedmiocie zarejestrowania scalenia akcji Getin Noble Banku S.A. Sąd zarejestrował scalanie akcji Banku poprzez połączenie każdych 3 akcji zwykłych na okaziciela o dotychczasowej wartości nominalnej 0,91 zł każda, w jedną akcję o nowej wartości nominalnej wynoszącej 2,73 zł, wobec czego stosunek wymiany został ustalony jako 3:1. Po powyższej rejestracji kapitał zakładowy Banku wynosi 2 411 630 tys. zł i dzieli się na 883 381 106 akcji serii A o wartości nominalnej 2,73 zł każda. Pierwsze notowanie akcji po scaleniu miało miejsce 4 października 2016 roku.

Struktura własności znacznych pakietów akcji Banku na dzień przekazania niniejszego sprawozdania finansowego zgodnie z informacjami posiadanymi przez Bank przedstawiała się następująco:

	Liczba posiadanych akcji	Liczba posiadanych głosów na WZA	% udział w kapitale podstawowym	% głosów na WZA
LC Corp B.V.	337 237 517	337 237 517	38,18%	38,18%
Leszek Czarnecki (bezpośrednio)	88 208 870	88 208 870	9,99%	9,99%
Nationale-Nederlanden Otwarty Fundusz Emerytalny	60 000 000	60 000 000	6,79%	6,79%
Getin Holding S.A.	66 771 592	66 771 592	7,56%	7,56%
Aviva Otwarty Fundusz Emerytalny Aviva BZ WBK	44 181 000	44 181 000	5,00%	5,00%
Pozostali akcjonariusze	286 982 127	286 982 127	32,48%	32,48%
Razem	883 381 106	883 381 106	100,00%	100,00%

Podmiotem dominującym Banku jest dr Leszek Czarnecki, który bezpośrednio oraz za pośrednictwem podmiotów zależnych posiada w sumie 55,86 % akcji Getin Noble Banku S.A. Dane dotyczące akcji posiadanych przez dr. Leszka Czarneckiego i jego podmioty zależne przedstawiono w poniższej tabeli:

	Liczba posiadanych akcji	Liczba posiadanych głosów na WZA	% udział w kapitale podstawowym	% głosów na WZA
LC Corp B.V.	337 237 517	337 237 517	38,18%	38,18%
Leszek Czarnecki (bezpośrednio)	88 208 870	88 208 870	9,99%	9,99%
Getin Holding S.A.	66 771 592	66 771 592	7,56%	7,56%
Fundacja Jolanty i Leszka Czarneckich	1 173 091	1 173 091	0,13%	0,13%
RB Investcom sp. z o.o.	33 950	33 950	0,004%	0,004%
Idea Money S.A. (poprzednio Idea Expert S.A.)	2 600	2 600	0,0003%	0,0003%
Razem	493 427 620	493 427 620	55,86%	55,86%

Podstawowym przedmiotem działalności Spółki jest wykonywanie usług bankowych oraz prowadzenie działalności gospodarczej określonej w Statucie Banku. Bank prowadzi działalność na terenie całego kraju, świadczy usługi głównie dla osób fizycznych, zarówno w polskich złotych, jak i walutach obcych.

Getin Noble Bank S.A. jest bankiem uniwersalnym, który dysponuje ofertą produktową w zakresie finansowania oraz oszczędzania i inwestowania, a także zapewnia szeroki wachlarz usług dodatkowych, dostępnych przy wykorzystaniu różnych kanałów kontaktu z klientem, m.in. w tradycyjnych placówkach bankowych oraz platformy internetowej.

Bankowość detaliczną Bank prowadzi pod marką Getin Bank, który specjalizuje się w obsłudze depozytowej klientów oraz sprzedaży kredytów detalicznych. Getin Bank oferuje również produkty inwestycyjne oraz jest aktywnym podmiotem w segmencie usług finansowych skierowanych do klienta firmowego oraz jednostek samorządowych. Pion bankowości prywatnej (private banking) dedykowany dla zamożnych klientów prowadzony jest pod marką Noble Bank.

Ofertę własną Banku uzupełniają produkty spółek powiązanych, jak Noble Funds Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A., dom maklerski Noble Securities S.A., czy spółka Noble Concierge sp. z o. o. W ramach współpracy z wymienionymi podmiotami Getin Noble Bank S.A. umożliwia swoim klientom dostęp między innymi do usług maklerskich, concierge, jednostek uczestnictwa i certyfikatów funduszy inwestycyjnych.

2. Skład Zarządu i Rady Nadzorczej Banku

Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego skład organów zarządczych i nadzorujących Getin Noble Bank S.A. był następujący:

Zarząd Getin Noble Banku S.A.

p.o. Prezesa Zarządu	Artur Klimczak
Wiceprezes Zarządu	Jerzy Pruski
Członkowie Zarządu	Krzysztof Basiaga
	Marcin Dec
	Karol Karolkiewicz
	Radosław Stefurak
	Maciej Szczechura

Rada Nadzorcza Getin Noble Banku S.A.

Przewodniczący Rady Nadzorczej	dr Leszek Czarnecki
Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej	Remigiusz Baliński
Członkowie Rady Nadzorczej	Krzysztof Bielecki
	Mariusz Grendowicz
	Jacek Lisik

Z dniem 7 czerwca 2016 roku Pan Grzegorz Tracz zrezygnował z zasiadania w Zarządzie Getin Noble Banku S.A.

W dniu 14 grudnia 2016 roku Pan Krzysztof Rosiński złożył rezygnację z pełnienia funkcji Prezesa Zarządu Banku ze skutkiem na dzień 9 stycznia 2017 roku. Jednocześnie Rada Nadzorcza Banku postanowiła powołać Wiceprezesa Zarządu Pana Artura Klimczaka na stanowisko Prezesa Zarządu Banku, pod warunkiem i ze skutkiem od dnia wyrażenia przez Komisję Nadzoru Finansowego zgody na powierzenie Panu Arturowi Klimczakowi funkcji Prezesa Zarządu. Rada Nadzorcza powierzyła jednocześnie Panu Arturowi Klimczakowi pełnienie od dnia 10 stycznia 2017 roku. obowiązków Prezesa Zarządu Banku.

Rada Nadzorcza Banku postanowiła również powołać Pana Krzysztofa Rosińskiego na stanowisko Wiceprezesa Zarządu Banku, ze skutkiem od dnia 10 stycznia 2017 roku.

W dniu 31 stycznia 2017 roku Rada Nadzorcza Banku powołała ze skutkiem na dzień 1 lutego 2017 roku Pana Jerzego Pruskiego na stanowisko Wiceprezesa Zarządu Banku.

Z dniem 6 lutego 2017 roku Pan Krzysztof Rosiński zrezygnował z zasiadania w Zarządzie Banku i pełnienia w nim funkcji Wiceprezesa Zarządu.

W okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2016 roku oraz do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie wystąpiły inne zmiany w składzie Zarządu i Rady Nadzorczej Banku.

3. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone przez Zarząd Banku w dniu 13 marca 2017 roku.

4. Istotne zasady (polityki) rachunkowości

4.1. Oświadczenie o zgodności

MSSF obejmują standardy i interpretacje zaakceptowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości oraz Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej.

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) zatwierdzonymi przez UE, a w zakresie nieuregulowanym powyższymi standardami zgodnie z wymogami Ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości z późniejszymi zmianami i wydanymi na jej podstawie przepisami wykonawczymi, jak również wymogami odnoszącymi się do emitentów papierów wartościowych dopuszczonych lub będących przedmiotem ubiegania się o dopuszczenie do obrotu na rynku oficjalnych notowań giełdowych.

Bank stosuje wyłączenie postanowień tzw. „carve out” w zakresie MSR 39 wprowadzonym przez Rozporządzenie Komisji Europejskiej, jak opisano w niniejszym sprawozdaniu.

4.2. Podstawa sporządzenia

W niniejszym sprawozdaniu finansowym zastosowano koncepcję wartości godziwej dla nieruchomości inwestycyjnych oraz instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy, w tym instrumentów pochodnych, oraz instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży, za wyjątkiem tych, dla których nie można wiarygodnie ustalić wartości godziwej. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych są wyceniane metodą praw własności. Pozostałe składniki aktywów i zobowiązań finansowych (w tym kredyty i pożyczki udzielone klientom) wykazywane są według zamortyzowanego kosztu pomniejszonego o odpisy z tytułu utraty wartości lub w cenie nabycia pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości.

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez Bank w dającej się przewidzieć przyszłości, tj. przez okres co najmniej 12 miesięcy od końca okresu sprawozdawczego. Na dzień zatwierdzenia sprawozdania finansowego Zarząd Banku nie stwierdza istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności przez Bank.

W dniu 23 września 2016 roku Komisja Nadzoru Finansowego zaakceptowała dokument pt. *Plan trwałej poprawy rentowności Getin Noble Bank S.A. Program Postępowania Naprawczego na lata 2016-2019* („Plan”, „PPN”, „Program Postępowania Naprawczego”), będący programem postępowania naprawczego w rozumieniu art. 142 Prawa bankowego. Wraz z akceptacją przedłożonego przez Bank Planu, KNF wskazała kilka kluczowych parametrów, które podlegać będą szczególnemu monitoringowi w trakcie realizacji PPN, tj.: wynik finansowy netto Banku, marża wyniku odsetkowego, poziom odpisów kredytowych, poziom współczynnika wypłacalności oraz realizacja założeń strategii.

Na koniec 2016 roku Bank spełniał zalecenia KNF dotyczące wartości brzegowych dla wszystkich wskazanych w PPN wskaźników.

Na sytuację finansową Banku w okresach przyszłych może mieć wpływ wdrożenie od dnia 1 stycznia 2018 roku Międzynarodowego Standardu Sprawozdawczości Finansowej nr 9 *Instrumenty Finansowe* (MSSF 9), który zastąpi istniejący standard MSR 39 *Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena*.

Bank jest obecnie w trakcie realizacji projektu wdrożenia nowego standardu. Jego ostateczny wpływ będzie zależał od struktury aktywów na dzień pierwszego zastosowania MSSF 9, a korekty wynikające ze zmiany dotychczasowej polityki rachunkowości w tym zakresie zostaną ujęte w kapitałach Banku. Na moment sporządzenia sprawozdania finansowego Bank nie ma jeszcze możliwości określenia wiarygodnych szacunków w zakresie wpływu MSSF 9, przede wszystkim z uwagi na toczące się prace nad budową nowych modeli ryzyka kredytowego dostosowanych do wymogów nowego standardu. Ponadto, nie są jeszcze dostępne zaktualizowane wymogi ostrożnościowe, które będą wiążące dla Banku oraz brak jest jednoznacznych interpretacji nowych przepisów i wypracowanej praktyki rynkowej.

Równocześnie możliwe jest wdrożenie rozwiązań regulacyjnych związanych z przewalutowaniem, zwrotem spreadów walutowych bądź nałożeniem nowych dodatkowych narzutów kapitałowych dotyczących indeksowanych/denominowanych kredytów hipotecznych, co także może negatywnie wpłynąć na sytuację finansową Banku.

W przypadku, gdy efekt powyższych czynników spowodowałby spadek współczynników wypłacalności lub innych parametrów określonych w PPN poniżej wartości brzegowych, Bank będzie zobowiązany do aktualizacji PPN i ewentualnego zwiększenia funduszy własnych.

4.3. Podmiot uprawniony do badania sprawozdania finansowego

Podmiotem uprawnionym do przeprowadzenia badania sprawozdania finansowego Banku jest Deloitte Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k. z siedzibą w Warszawie.

4.4. Identyfikacja skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Bank sporządził również skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej Getin Noble Banku S.A. za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku obejmujące Getin Noble Bank S.A. oraz jego jednostki zależne i stowarzyszone – zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonymi przez UE, które zostało zatwierdzone przez Zarząd Banku w dniu 13 marca 2017 roku.

W skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym nabycie jednostek zależnych, stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięć jest rozliczane metodą łączenia udziałów (jednostki pod wspólną kontrolą) lub metodą nabycia (jednostki nie pozostające pod wspólną kontrolą). W jednostkowym sprawozdaniu finansowym inwestycje w jednostkach zależnych i wspólnych przedsięwzięciach wykazywane są w cenie nabycia pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości, natomiast inwestycje w jednostkach stowarzyszonych wykazywane są zgodnie z metodą praw własności.

4.5. Waluta funkcjonalna i waluta sprawozdawcza

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone w polskich złotych (zł), a wszystkie wartości, o ile nie wskazano inaczej, podane są w tysiącach złotych (tys. zł). Polski złoty jest walutą funkcjonalną Banku oraz walutą sprawozdawczą sprawozdania finansowego.

4.6. Zmiany w stosowanych standardach i interpretacjach

Zmiany do istniejących standardów zastosowane po raz pierwszy w sprawozdaniu finansowym Banku za 2016 rok

Zasady (polityki) rachunkowości zastosowane do sporządzenia sprawozdania finansowego są spójne z tymi, które zastosowano przy sporządzaniu sprawozdania finansowego za rok zakończony 31 grudnia 2015 roku, z wyjątkiem

zastosowania następujących zmian do istniejących standardów obowiązujących dla okresów rocznych rozpoczynających się w dniu lub po 1 stycznia 2016 roku:

- Zmiany do MSSF 10 *Skonsolidowane sprawozdania finansowe*, MSSF 12 *Ujawnienia na temat udziałów w innych jednostkach* i MSR 28 *Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach* – Jednostki inwestycyjne – zastosowanie zwolnienia z konsolidacji, zatwierdzone w UE w dniu 22 września 2016 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie).
- Zmiany do MSSF 11 *Wspólne ustalenia umowne* – Rozliczanie nabycia udziałów we wspólnych operacjach – zatwierdzone w UE w dniu 24 listopada 2015 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSR 1 *Prezentacja sprawozdań finansowych* – Inicjatywa w odniesieniu do ujawnień – zatwierdzone w UE w dniu 18 grudnia 2015 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSR 16 *Rzeczowe aktywa trwałe* oraz MSR 38 *Aktywa niematerialne* – Wyjaśnienia na temat akceptowalnych metod amortyzacyjnych – zatwierdzone w UE w dniu 2 grudnia 2015 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSR 16 *Rzeczowe aktywa trwałe* oraz MSR 41 *Rolnictwo* – Uprawy roślinne – zatwierdzone w UE w dniu 23 listopada 2015 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSR 19 *Świadczenia pracownicze* – Programy określonych świadczeń: składki pracownicze – zatwierdzone w UE w dniu 17 grudnia 2014 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 lutego 2015 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSR 27 *Jednostkowe sprawozdania finansowe* – Metoda praw własności w jednostkowych sprawozdaniach finansowych – zatwierdzone w UE w dniu 18 grudnia 2015 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie).
- Zmiany do różnych standardów *Poprawki do MSSF (cykl 2010-2012)* – dokonane zmiany w ramach procedury wprowadzania dorocznych poprawek do MSSF (MSSF 2, MSSF 3, MSSF 8, MSSF 13, MSR 16, MSR 24 oraz MSR 38) ukierunkowane głównie na rozwiązywanie niezgodności i uściślenie słownictwa – zatwierdzone w UE w dniu 17 grudnia 2014 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 lutego 2015 lub po tej dacie),
- Zmiany do różnych standardów *Poprawki do MSSF (cykl 2012-2014)* – dokonane zmiany w ramach procedury wprowadzania dorocznych poprawek do MSSF (MSSF 5, MSSF 7, MSR 19 oraz MSR 34) ukierunkowane głównie na rozwiązywanie niezgodności i uściślenie słownictwa – zatwierdzone w UE w dniu 15 grudnia 2015 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 lub po tej dacie).

Wyżej wymienione zmiany do istniejących standardów nie miały istotnego wpływu na sprawozdania finansowe Banku za 2016 rok, z wyjątkiem zmiany do MSR 27 wprowadzającej metodę praw własności w jednostkowych sprawozdaniach finansowych.

Nowe standardy oraz zmiany do istniejących standardów, które zostały już opublikowane i zatwierdzone przez UE, ale jeszcze nie weszły w życie

Zatwierdzając niniejsze sprawozdanie finansowe, następujące nowe standardy oraz zmiany do standardów zostały wydane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR) i zatwierdzone do stosowania w UE, ale nie weszły jeszcze w życie:

- MSSF 9 *Instrumenty finansowe* – zatwierdzony w UE w dniu 22 listopada 2016 roku (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie),
- MSSF 15 *Przychody z umów z klientami* oraz zmiany do MSSF 15 *Data wejścia w życie MSSF 15* – zatwierdzony w UE w dniu 22 września 2016 roku (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie).

W okresie objętym sprawozdaniem finansowym Bank nie zdecydował się na wcześniejsze zastosowanie powyższych nowych standardów.

MSSF 15 Przychody z umów z klientami

Standard wprowadza nowe zasady ujmowania przychodów polegające na tym, że jednostka rozpoznaje przychód w takich sposób aby rozpoznać transfer towarów lub usług na rzecz klienta w kwocie odzwierciedlającej wysokość wynagrodzenia tj. zapłacie jaką jednostka spodziewa się otrzymać w zamian za te towary lub usługi.

Bank ocenia, że zastosowanie nowego standardu nie będzie miało istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe.

MSSF 9 Instrumenty finansowe

Komisja Europejska Rozporządzeniem nr 2016/2067 z dnia 22 listopada 2016 roku zatwierdziła Międzynarodowy Standard Sprawozdawczości Finansowej nr 9 *Instrumenty Finansowe* (MSSF 9) w wersji opublikowanej przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości w dniu 24 lipca 2014 roku, który zastąpi istniejący standard MSR 39 *Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena*. MSSF 9 będzie obowiązywał dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku.

Nowy standard wprowadza zmiany zasad klasyfikacji i wyceny aktywów finansowych, model utraty wartości instrumentów finansowych oparty na koncepcji "straty oczekiwanej" oraz nowe podejście do rachunkowości zabezpieczeń.

W 2016 roku Bank rozpoczął projekt wdrożenia MSSF 9, w który aktywnie zaangażowani są pracownicy jednostek organizacyjnych Banku odpowiedzialnych za obszar rachunkowości, sprawozdawczości finansowej i zarządzania ryzykiem oraz departamenty biznesowe i informatyczne.

Aktualnie Bank jest na etapie projektowania i budowania niezbędnych rozwiązań dla poszczególnych wymogów w oparciu o wyniki przeprowadzonej analizy luki oraz zdefiniowane założenia metodologiczne. Równolegle, Bank projektuje odpowiednie rozwiązania architektoniczne systemów informatycznych.

Bank planuje stopniowe zakończenie prac projektowych do końca 2017 roku.

Klasyfikacja i wycena instrumentów finansowych

Według wymogów MSSF 9, klasyfikacja aktywów finansowych odbywa się w momencie początkowego ujęcia składnika aktywów w bilansie i zależy od:

- modelu biznesowego w zakresie zarządzania aktywami finansowymi, który określany jest na poziomie odzwierciedlającym sposób, w jaki zarządza się łącznie grupami aktywów finansowych, aby zrealizować określony cel biznesowy, oraz
- charakterystyki umownych przepływów pieniężnych, tj. od tego, czy umowne przepływy pieniężne stanowią wyłącznie spłatę kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty (tzw. kryterium SPPI - ang. *solely payments of principal and interest*).

W zależności od modelu biznesowego Banku, aktywa finansowe mogą zostać zaklasyfikowane jako:

- utrzymywane w celu uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z umowy (wyceniane w zamortyzowanym koszcie, jeśli spełniają warunki SPPI),
- utrzymywane w celu uzyskiwania umownych przepływów pieniężnych lub w celu sprzedaży (wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody, jeśli spełniają warunki SPPI),

- zarządzane w celu realizowania przepływów pieniężnych poprzez sprzedaż aktywów oraz inne (wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy).

Aktywa finansowe podlegają przeklasyfikowaniu wtedy i tylko wtedy, gdy Bank zmienia model biznesowy w zakresie zarządzania aktywami finansowymi. W takim przypadku Bank dokonuje przeklasyfikowania wszystkich aktywów finansowych, na które zmiana ta miała wpływ.

Bank może w momencie początkowego ujęcia dokonać nieodwołalnego wyboru odnośnie do określonych inwestycji w instrumenty kapitałowe, które w przeciwnym razie byłyby wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, aby ujmować późniejsze zmiany wartości godziwej przez inne całkowite dochody. Dywidendy wynikające z takiej inwestycji ujmuje się w wyniku finansowym.

Zastosowanie nowego standardu nie będzie miało wpływu na zasady klasyfikacji i wyceny zobowiązań finansowych, gdyż MSSF 9 w znacznym stopniu zachowuje dotychczasowe wymogi MSR 39.

Bank jest w trakcie przeprowadzania analizy aktywów finansowych pod kątem spełnienia warunków testu charakterystyk przepływów pieniężnych (SPPI) oraz przypisania ich do odpowiedniego modelu biznesowego w celu właściwej klasyfikacji instrumentów finansowych zgodnie z MSSF 9.

Rachunkowość zabezpieczeń

Na chwilę obecną Bank ma zamiar skorzystać z wyboru, jaki daje MSSF 9 i kontynuować stosowanie zasad rachunkowości zabezpieczeń zgodnych z MSR 39. W związku z tym, w zakresie rachunkowości zabezpieczeń, wejście w życie MSSF 9 najprawdopodobniej nie będzie miało wpływu na sytuację finansową Banku.

Utrata wartości

W MSSF 9 wprowadzony został nowy model utraty wartości oparty o koncepcję „oczekiwanych strat kredytowych” (ang. *expected credit loss*, dalej: ECL), który zastąpi model „strat poniesionych” (*incurred loss*) obowiązujący w MSR 39. W związku z tą zmianą, zaistnieje konieczność kalkulacji odpisów z tytułu utraty wartości w oparciu o ECL oraz uwzględniania prognoz i spodziewanych przyszłych warunków ekonomicznych w kontekście oceny ryzyka kredytowego ekspozycji, co nie było możliwe w modelach zgodnych z MSR 39.

Model utraty wartości oparty o koncepcję ECL będzie miał zastosowanie do składników aktywów finansowych zakwalifikowanych do kategorii aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie lub w wartości godziwej przez inne całkowite dochody, z wyjątkiem instrumentem kapitałowych.

Zmiana obowiązującej koncepcji straty poniesionej na rzecz straty oczekiwanej będzie miała daleko idące konsekwencje w zakresie modelowania parametrów ryzyka kredytowego oraz wysokości utworzonych odpisów. W nowej koncepcji, nie będzie miał zastosowania parametr okresu identyfikacji straty (ang. *Loss Identification Period*), jak również nie będzie występowała kategoria odpisów IBNR (ang. *Incurred But Not Reported*). Zgodnie z MSSF 9, w miejsce odpisów z IBNR oraz odpisów dla ekspozycji niepracujących, odpis z tytułu utraty wartości będzie wyznaczany w następujących etapach:

1. Koszyk 1: 12-miesięczna oczekiwana strata kredytowa – oczekiwana strata związana z przypadkami wystąpienia utraty wartości w ciągu 12 miesięcy od daty bilansowej, dla takich ekspozycji, dla których od momentu początkowego ujęcia do daty bilansowej nie zidentyfikowano znacznego wzrostu ryzyka kredytowego i nie stwierdzono utraty wartości,
2. Koszyk 2: oczekiwana strata kredytowa w całym okresie życia – oczekiwana strata związana z przypadkami wystąpienia utraty wartości w całym okresie oczekiwanej życia składnika aktywów finansowych, dla takich ekspozycji, dla których od momentu początkowego ujęcia do daty bilansowej zidentyfikowano znaczny wzrost ryzyka kredytowego,

3. Koszyk 3: oczekiwana strata kredytowa w całym okresie życia – oczekiwana strata związana z przypadkami wystąpienia utraty wartości w całym okresie oczekiwanego życia składnika aktywów finansowych, dla takich ekspozycji, dla których od momentu początkowego ujęcia do daty bilansowej stwierdzono utratę wartości.

Nowy sposób kalkulacji utraty wartości aktywów finansowych będzie miał również wpływ na sposób rozpoznania przychodu odsetkowego. W szczególności, przychód odsetkowy od składników aktywów znajdujących się w koszykach 1 i 2 będzie wyznaczany poprzez przyłożenie efektywnej stopy procentowej do ekspozycji brutto, natomiast w koszyku 3 poprzez przyłożenie efektywnej stopy procentowej do zamortyzowanego kosztu składnika aktywów, uwzględniającego odpisy z tytułu utraty wartości (podobnie jak dla aktywów ze stwierdzoną utratą wartości w MSR 39).

Bank zakłada, że nowy model utraty wartości oparty na koncepcji ECL będzie miał największy wpływ na wysokość odpisów w zakresie ekspozycji zaklasyfikowanych do koszyka 2. Koszyk ten jest nową konstrukcją w MSSF 9, zakładającą oszacowanie strat w horyzoncie dożywnym bez konieczności zidentyfikowania przesłanek utraty wartości, a jedynie przy znacznym zwiększeniu ryzyka kredytowego w porównaniu do momentu rozpoznania składnika aktywów w bilansie. Takie podejście spowoduje wcześniejsze rozpoznanie całości straty w okresie życia składnika aktywów, a co za tym idzie, zwiększenie wysokości odpisów.

W ramach prowadzonego projektu wdrożenia MSSF 9 Bank pracuje nad implementacją nowej metodyki kalkulacji odpisów oraz odpowiednich zmian w systemach IT i procesach funkcjonujących w Banku, w szczególności nad założeniami modelu utraty wartości, pozyskaniem niezbędnych danych, jak również projektowaniem procesu i narzędzi oraz przeprowadzeniem szczegółowego oszacowania wpływu wymogów MSSF 9 na poziom odpisów. Prace metodologiczne koncentrują się na budowie metodyk klasyfikacji ekspozycji oraz nowych modeli lifetime PD, LGD i EAD.

Przebudowa modeli ma w szczególności na celu opracowanie kryteriów transferu pomiędzy koszykami, jak również uzyskanie wieloletnich parametrów ryzyka dostosowanych do oczekiwań Banku w zakresie kształtowania się przyszłej sytuacji makroekonomicznej. W procesie modelowania oczekiwanej ekspozycji na moment wejścia w default dla ekspozycji bez zdefiniowanych harmonogramów, Bank pracuje nad zastosowaniem modeli wartości bilansowej i pozabilansowej w oparciu o historyczne wzorce behawioralne spłat i pociągnięć do momentu wejścia ekspozycji w default. W zakresie modelowania transferu pomiędzy koszykiem 1 i koszykiem 2, prace obejmują przede wszystkim opracowanie modelu istotnego wzrostu ryzyka kredytowego w oparciu o porównanie prawdopodobieństwa defaultu lifetime z momentu pierwotnego ujęcia ekspozycji z prawdopodobieństwem defaultu lifetime z momentu oceny. Model uwzględnia podstawowe dostępne charakterystyki ekspozycji z momentu pierwotnego ujęcia oraz momentu obecnej oceny, tj. scoring/rating, dane behawioralne itp.

W opinii Banku, wdrożenie nowych standardów wymaga zastosowania modeli oceny ryzyka kredytowego o wyższym stopniu złożoności i większych zdolnościach predykcyjnych wymagających znacznie szerszego zakresu danych w porównaniu do modeli obecnie stosowanych.

Potencjalny wpływ MSSF 9 na sytuację finansową oraz fundusze własne Banku

W opinii Banku, ilościowa ocena wpływu wdrożenia MSSF 9 na sytuację finansową, wynik i fundusze własne Banku nie jest jeszcze możliwa do wiarygodnego oszacowania, przede wszystkim z uwagi na toczące się prace nad budową nowych modeli ryzyka kredytowego dostosowanych do wymogów nowego standardu. Ponadto, nie są jeszcze dostępne zaktualizowane wymogi ostrożnościowe, które będą wiążące dla Banku oraz brak jest jednoznacznych interpretacji nowych przepisów i wypracowanej praktyki rynkowej.

Dlatego Bank zdecydował się ujawnić jedynie informacje jakościowe umożliwiające odbiorcom sprawozdania finansowego zrozumienie wpływu MSSF 9 na pozycję finansową Banku oraz zarządzanie kapitałem.

Ostateczny wpływ wdrożenia nowego standardu będzie zależał od struktury aktywów na dzień pierwszego zastosowania MSSF 9, a zmiany wartości bilansowej instrumentów finansowych zostaną ujęte jednorazowo w wyniku z lat ubiegłych.

Dodatkowo, wdrożenie MSSF 9 może mieć wpływ na wartość aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego powstałych w związku z różnicami przejściowymi dotyczącymi odpisów z tytułu utraty wartości. W chwili obecnej przepisy podatkowe nie zostały dostosowane do brzmienia nowego standardu w zakresie rachunkowego ujęcia odpisów, nie jest również znany prawdopodobny kierunek tych zmian.

Nowe standardy oraz zmiany do istniejących standardów wydane przez RMSR, ale jeszcze niezatwierdzone do stosowania w UE

MSSF w kształcie zatwierdzonym przez UE nie różnią się obecnie w znaczący sposób od regulacji wydanych przez RMSR, z wyjątkiem poniższych nowych standardów, zmian do standardów oraz nowej interpretacji, które według stanu na dzień 13 marca 2017 roku nie zostały jeszcze zatwierdzone do stosowania w UE (poniższe daty wejścia w życie odnoszą się do standardów w wersji pełnej):

- MSSF 14 *Odroczone salda z regulowanej działalności* – obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie; Komisja Europejska postanowiła nie rozpoczynać procesu zatwierdzania tego tymczasowego standardu do stosowania na terenie UE do czasu wydania jego ostatecznej wersji,
- MSSF 16 *Leasing* – obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie,
- Zmiany do MSSF 2 *Płatności na bazie akcji* – Klasyfikacja oraz wycena płatności na bazie akcji; obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie,
- Zmiany do MSSF 4 *Umowy ubezpieczeniowe* – Zastosowanie MSSF 9 *Instrumenty Finansowe* wraz z MSSF 4 *Umowy ubezpieczeniowe*; obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie, lub w momencie zastosowania MSSF 9 po raz pierwszy,
- Zmiany do MSSF 10 *Skonsolidowane sprawozdania finansowe* oraz MSR 28 *Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach* – Sprzedaż lub wniesienie aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem oraz późniejsze zmiany; data wejścia w życie zmian została odroczone do momentu zakończenia prac badawczych nad metodą praw własności,
- Zmiany do MSSF 15 *Przychody z umów z klientami* – Wyjaśnienia do MSSF 15; obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie,
- Zmiany do MSR 7 *Sprawozdanie z przepływów pieniężnych* – Inicjatywa w odniesieniu do ujawnień; obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2017 roku lub po tej dacie,
- Zmiany do MSR 12 *Podatek dochodowy* – Ujmowanie aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego od niezrealizowanych strat; obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2017 roku lub po tej dacie,
- Zmiany do MSR 40 *Nieruchomości inwestycyjne* – Przeniesienia nieruchomości inwestycyjnych; obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie,
- Zmiany do różnych standardów *Poprawki do MSSF (cykl 2014-2016)* – dokonane zmiany w ramach procedury wprowadzania dorocznych poprawek do MSSF (MSSF 1, MSSF 12 oraz MSR 28) ukierunkowane głównie na rozwiązywanie niezgodności i uściślenie słownictwa; zmiany do MSSF 12 obowiązują w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2017 roku lub po tej dacie, a zmiany do MSSF 1 i MSR 28 obowiązują w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie),

- Interpretacja KIMSF 22 *Transakcje w walutach obcych i płatności zaliczkowe*; obowiązująca w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie.

Według szacunków Banku, wyżej wymienione nowe standardy, zmiany do istniejących standardów oraz nowa interpretacja, za wyjątkiem MSSF 16, nie miałyby istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe, jeżeli zostałyby zastosowane przez Bank na dzień bilansowy.

MSSF 16 wprowadza nowe zasady ujmowania leasingu. Główną zmianą jest wyeliminowanie klasyfikacji leasingu na leasing operacyjny i leasing finansowy, a zamiast tego wprowadzenie jednego modelu księgowego leasingu, co będzie miało wpływ głównie na ujmowanie umów leasingowych zarówno w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, jak i w rachunku zysków i strat.

Zastosowanie MSSF 16 będzie miało głównie wpływ na ujmowanie, prezentację oraz wycenę obecnych umów leasingu operacyjnego (konieczność ujawnienia aktywów – praw do przedmiotu leasingu operacyjnego oraz odpowiadających im zobowiązań).

Nadal poza regulacjami zatwierdzonymi przez UE pozostaje rachunkowość zabezpieczeń portfela aktywów i zobowiązań finansowych, których zasady nie zostały zatwierdzone do stosowania w UE. Według szacunków Banku zastosowanie rachunkowości zabezpieczeń portfela aktywów lub zobowiązań finansowych według MSR 39 *Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena* nie miałyby istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe, jeżeli zostałyby przyjęte do stosowania na dzień bilansowy.

4.7. Zmiany zasad rachunkowości

Zmiana zasad (polityki) rachunkowości dla wyceny inwestycji w jednostkach stowarzyszonych

W związku z wejściem w życie zmian do MSR 27 Jednostkowe sprawozdania finansowe, począwszy od 1 stycznia 2016 roku Bank zmienił zasady rachunkowości w zakresie metody wyceny inwestycji w jednostkach stowarzyszonych. Do 31 grudnia 2015 roku udziały w jednostkach stowarzyszonych były w jednostkowym sprawozdaniu finansowym wyceniane metodą ceny nabycia. Począwszy od 1 stycznia 2016 roku do wyceny inwestycji w jednostkach stowarzyszonych Bank stosuje metodę praw własności opisaną w MSR 28.

Zmianę zasad (polityki) rachunkowości stosuje się retrospektywnie zgodnie z MSR 8, w związku z czym Bank skorygował saldo początkowe bilansowej wartości inwestycji w jednostkach stowarzyszonych oraz kapitałów własnych, tak, jak gdyby zmienione zasady (polityka) rachunkowości były stosowane od zawsze. Zastosowanie metody praw własności do wyceny inwestycji w jednostkach stowarzyszonych w ocenie Banku przyczyni się do lepszego odzwierciedlenia wartości tych inwestycji w sprawozdaniu Banku – czyniąc prezentację bardziej przydatną i wiarygodną, co więcej zmiana pozwoli na uspoźnienie podejścia do wyceny jednostek stowarzyszonych między jednostkowym sprawozdaniem finansowym Banku oraz skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym Grupy Kapitałowej Getin Noble Bank S.A.

Dane porównawcze za okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku prezentowane w niniejszym sprawozdaniu finansowym zostały przekształcone tak, by uwzględnić zmiany zasad (polityki) rachunkowości wprowadzone przez Bank w 2016 roku.

Wpływ wprowadzonych zmian zasad rachunkowości na prezentowane w niniejszym sprawozdaniu finansowym dane porównawcze zostały przedstawione poniżej:

Przekształcenie danych porównawczych w rachunku zysków i strat za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku oraz w sprawozdaniu z sytuacji finansowej na dzień 31 grudnia 2015 roku

Pozycja w rachunku zysków i strat za okres 01.01.2015 - 31.12.2015	Dane przed zmianą tys. zł	Zmiana zasad rachunkowości tys. zł	Dane przekształcone tys. zł
Udział w zyskach/ (stratach) jednostek stowarzyszonych wycenianych metodą praw własności	-	11 667	11 667

Pozycja w sprawozdaniu z sytuacji finansowej na dzień 31.12.2015	Dane przed zmianą tys. zł	Zmiana zasad rachunkowości tys. zł	Dane przekształcone tys. zł
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	50 519 167	(63 700)	50 455 467
Inwestycje w jednostkach zależnych, stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach	1 013 776	307 970	1 321 746
Zobowiązania wobec klientów	55 804 525	8 278	55 812 803
Niepodzielony wynik z lat ubiegłych	-	224 325	224 325
Zysk/ (strata) netto	1 119	11 667	12 786

Przekształcenie danych porównawczych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej na dzień 1 stycznia 2015 roku (bilans otwarcia)

Pozycja w sprawozdaniu z sytuacji finansowej na dzień 01.01.2015	Dane przed zmianą tys. zł	Zmiana zasad rachunkowości tys. zł	Dane przekształcone tys. zł
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	49 174 999	(60 644)	49 114 355
Inwestycje w jednostkach zależnych, stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach	527 814	295 777	823 591
Zobowiązania wobec klientów	53 081 485	10 808	53 092 293
Niepodzielony wynik z lat ubiegłych	322 347	224 325	546 672

4.8. Przeliczanie pozycji wyrażonych w walucie obcej

Transakcje wyrażone w walutach innych niż polski złoty są przeliczane przy zastosowaniu kursu obowiązującego w dniu zawarcia transakcji.

Na dzień bilansowy aktywa i zobowiązania pieniężne wyrażone w walutach innych niż polski złoty są przeliczane przy zastosowaniu obowiązującego na koniec okresu sprawozdawczego średniego kursu ustalonego dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski. Powstałe z przeliczenia różnice kursowe ujmowane są odpowiednio w pozycji przychodów (kosztów) finansowych lub, w przypadkach określonych zasadami (polityką) rachunkowości, kapitalizowane w wartości aktywów. Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według kosztu historycznego wyrażonego w walucie obcej są wykazywane po kursie historycznym z dnia transakcji. Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według wartości godziwej wyrażonej w walucie obcej są przeliczane po kursie z dnia dokonania wyceny do wartości godziwej.

4.9. Inwestycje w jednostkach zależnych, stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach

Inwestycje w jednostkach zależnych i wspólnych przedsięwzięciach, niezakwalifikowane jako przeznaczone do sprzedaży (bądź nie wchodzące w skład grupy do zbycia zaklasyfikowanej jako przeznaczonej do sprzedaży zgodnie z MSSF 5), ujmuje się w cenie nabycia. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych ujmowane są zgodnie z metodą praw własności opisaną w MSR 28.

4.10. Aktywa i zobowiązania finansowe

Bank klasyfikuje aktywa finansowe do następujących kategorii:

- inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności,
- aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- pożyczki i należności,
- aktywa finansowe dostępne do sprzedaży.

O klasyfikacji aktywów i zobowiązań finansowych decyduje Zarząd w momencie ich początkowego ujęcia na podstawie charakterystyki instrumentów i kryteriów MSR 39.

Inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności

Inwestycje utrzymywane do terminu zapadalności są to aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi, o określonych lub możliwych do określenia płatnościach oraz ustalonym terminie wymagalności, które Bank zamierza i ma możliwość utrzymać w posiadaniu do upływu terminu wymagalności, inne niż:

- wyznaczone przy początkowym ujęciu jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- wyznaczone jako dostępne do sprzedaży,
- spełniające definicję pożyczek i należności.

Aktywa lub zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Składnikiem aktywów finansowych lub zobowiązaniem finansowym wycenianym w wartości godziwej przez wynik finansowy jest składnik aktywów finansowych lub zobowiązanie finansowe spełniające którykolwiek z poniższych warunków:

- a) jest klasyfikowany jako przeznaczony do obrotu. Składnik aktywów finansowych lub zobowiązanie finansowe kwalifikuje się jako przeznaczone do obrotu, jeśli są:
 - nabyte lub zaciągnięte głównie w celu sprzedaży lub odkupienia w bliskim terminie,
 - częścią portfela określonych instrumentów finansowych, którymi zarządza się łącznie i dla których istnieje potwierdzenie aktualnego faktycznego wzoru generowania krótkoterminowych zysków,
 - instrumentami pochodnymi, z wyłączeniem instrumentów pochodnych będących umowami gwarancji finansowych lub wyznaczonych i będących efektywnymi instrumentami zabezpieczającymi,
- b) został zgodnie z MSR 39 zakwalifikowany do tej kategorii w momencie początkowego ujęcia.

Pożyczki i należności

Pożyczki i należności to niezaliczane do instrumentów pochodnych aktywa finansowe o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach, nienotowane na aktywnym rynku, inne niż:

- a) aktywa finansowe, które jednostka zamierza sprzedać natychmiast lub w bliskim terminie, które kwalifikuje się jako przeznaczone do obrotu i te, które przy początkowym ujęciu zostały wyznaczone przez jednostkę jako wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy,
- b) aktywa finansowe wyznaczone przez jednostkę przy początkowym ujęciu jako dostępne do sprzedaży,
- c) aktywa finansowe, których posiadacz może nie odzyskać zasadniczo pełnej kwoty inwestycji początkowej z innego powodu niż pogorszenie obsługi kredytu, które kwalifikuje się jako dostępne do sprzedaży.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży są to aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi, które zostały zaklasyfikowane jako dostępne do sprzedaży lub nienależące do żadnej z wcześniej wymienionych trzech kategorii aktywów.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży są ujmowane według wartości godziwej, powiększonej o koszty transakcji, które mogą być bezpośrednio przypisane do nabycia lub emisji składnika aktywów finansowych. Skutki zmiany wartości godziwej aktywów dostępnych do sprzedaży (jeśli istnieje cena rynkowa ustalona na aktywnym rynku albo których wartość godziwa może być ustalona w inny wiarygodny sposób), odnoszone są na kapitał z aktualizacji wyceny do momentu wyłączenia składnika aktywów z bilansu lub rozpoznania utraty wartości, kiedy to skumulowane zyski lub straty ujęte w kapitale własnym ujmują się w rachunku zysków i strat. Zmiany wartości godziwej odnoszone na kapitał z aktualizacji wyceny prezentowane są w sprawozdaniu z całkowitych dochodów.

Zobowiązania finansowe

Zobowiązania finansowe to każde zobowiązanie będące:

- a) wynikającym z umowy obowiązkiem:
 - wydania środków pieniężnych lub innego składnika aktywów finansowych innej jednostce,
 - wymiany aktywów finansowych lub zobowiązań finansowych z inną jednostką na potencjalnie niekorzystnych warunkach,
- b) kontraktem, który będzie rozliczony lub może być rozliczony we własnych instrumentach kapitałowych jednostki i jest:
 - instrumentem niepochodnym, z którego wynika lub może wynikać obowiązek dostarczenia przez jednostkę zmiennej liczby własnych instrumentów kapitałowych,
 - instrumentem pochodnym, który będzie rozliczony lub może być rozliczony w inny sposób, niż przez wymianę ustalonej kwoty środków pieniężnych lub innego składnika aktywów finansowych na ustaloną liczbę własnych instrumentów kapitałowych jednostki. Z tego powodu własne instrumenty kapitałowe jednostki nie obejmują instrumentów, które same są umowami o przyszłe otrzymanie lub wydanie własnych instrumentów kapitałowych przez jednostkę.

Ujmowanie, usunięcie z bilansu oraz wycena aktywów i zobowiązań finansowych

Nabycie i sprzedaż aktywów finansowych rozpoznawane są na dzień dokonania transakcji (a nie w momencie wpływu lub wypływu środków pieniężnych) oraz wykazuje się je w księgach rachunkowych i sprawozdaniu finansowym okresu, którego dotyczą.

Składnik aktywów finansowych zostaje usunięty z bilansu, gdy Bank traci kontrolę nad prawami umownymi składającymi się na dany instrument finansowy; zazwyczaj ma to miejsce w przypadku sprzedaży instrumentu lub gdy wszystkie przepływy środków pieniężnych, korzyści i ryzyka przypisane danemu instrumentowi przechodzą na niezależną stronę trzecią.

W szczególności Bank dokonuje spisania należności kredytowych z bilansu w ciężar utworzonych odpisów z tytułu utraty wartości, gdy te należności są nieściągalne, to znaczy:

- koszty dalszej windykacji należności przekraczać będą wpływy z windykacji,
- nieskuteczność egzekucji należności Banku stwierdzona została odpowiednim dokumentem właściwego organu postępowania egzekucyjnego bądź Bank uzyskał postanowienie o zakończeniu postępowania upadłościowego lub oddaleniu wniosku o ogłoszenie upadłości w związku z brakiem majątku dłużnika,
- nie jest możliwe ustalenie majątku dłużnika nadającego się do egzekucji i nie jest znane miejsce pobytu dłużnika,
- roszczenia uległy przedawnieniu bądź umorzeniu.

Bank przestaje ujmować zobowiązanie finansowe (lub część zobowiązania finansowego) wtedy i tylko wtedy, gdy zobowiązanie wygasło – to znaczy, kiedy obowiązek określony w umowie został wypełniony, umorzony, wygasł lub gdy nastąpiła istotna modyfikacja warunków umowy.

Wartość aktywów i zobowiązań oraz wynik finansowy ustala się i wykazuje w księgach rachunkowych rzetelnie i jasno przedstawiając sytuację majątkową i finansową Banku. W momencie początkowego ujęcia składnik aktywów finansowych lub zobowiązanie finansowe wycenia się według wartości godziwej, powiększonej, w przypadku składnika aktywów lub

zobowiązania finansowe niekwalifikowanych jako wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy, o koszty transakcji, które mogą być bezpośrednio przypisane do nabycia lub emisji składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego.

Po początkowym ujęciu Bank wycenia aktywa finansowe, w tym instrumenty pochodne będące aktywami, w wartości godziwej, nie dokonując pomniejszenia o koszty transakcji, jakie mogą być poniesione przy sprzedaży lub innym sposobie wyzbycia się aktywów. Wyjątek stanowią następujące aktywa finansowe:

- a) pożyczki i należności, które wycenia się według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej,
- b) inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności, które wycenia się według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej,
- c) inwestycje w instrumenty kapitałowe nieposiadające kwotowań cen rynkowych z aktywnego rynku i których wartość godziwa nie może być wiarygodnie zmierzona, a także powiązane z nimi instrumenty pochodne, które muszą być rozliczone przez dostawę nie kwotowanych instrumentów kapitałowych wycenianych według kosztu.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży są wyceniane w bilansie według wartości godziwej. Skutki zmiany wartości godziwej, z wyjątkiem odpisów aktualizacyjnych z tytułu utraty wartości oraz różnic kursowych, odnoszone są na kapitał z aktualizacji wyceny do momentu wyłączenia składnika aktywów z bilansu lub rozpoznania utraty wartości, kiedy to skumulowane zyski lub straty ujęte w kapitale własnym ujmują się w rachunku zysków i strat. Zmiany wartości godziwej odnoszone na kapitał z aktualizacji wyceny prezentowane są w sprawozdaniu z całkowitych dochodów. Odsetki wyliczone przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej są ujmowane w rachunku zysków i strat.

Po początkowym ujęciu, Bank wycenia wszystkie zobowiązania finansowe według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej, z wyjątkiem:

- a) zobowiązań finansowych wycenianych według wartości godziwej przez wynik finansowy. Takie zobowiązania, w tym instrumenty pochodne będące zobowiązaniami, wycenia się w wartości godziwej, z wyjątkiem zobowiązania będącego instrumentem pochodnym powiązany z i rozliczany przez dostawcę instrumentu kapitałowego nie kwotowanego na aktywnym rynku, którego wartość godziwa nie może być wiarygodnie zmierzona, który wycenia się według kosztu,
- b) zobowiązań finansowych powstałych w wyniku przeniesienia składnika aktywów finansowych, których nie kwalifikuje się do wyłączenia z bilansu lub powstałych w wyniku zastosowania podejścia wynikającego z utrzymania zaangażowania,
- c) wystawionych gwarancji finansowych – po początkowym ujęciu wystawca takiej umowy wycenia ją według wartości wyższej z:
 - kwoty będącej najbardziej właściwym szacunkiem nakładów niezbędnych do wypełnienia obecnego obowiązku wynikającego z gwarancji finansowej, przy uwzględnieniu prawdopodobieństwa jej realizacji,
 - kwoty rozpoznanej w momencie początkowego ujęcia skorygowanej o rozliczoną kwotę prowizji zgodnie z zapisami MSR 18.

Bank nie kompensuje aktywów i zobowiązań, chyba że jest to wymagane lub dopuszczone przez standard lub interpretację. Aktywa i zobowiązania finansowe Bank kompensuje i wykazuje w bilansie w kwocie netto jedynie w przypadku, gdy istnieje ważny tytuł prawny do dokonania kompensaty ujętych kwot oraz gdy rozliczenie ma zostać dokonane w kwocie netto lub realizacja danego składnika aktywów i uregulowanie zobowiązania następują jednocześnie.

4.11. Pochodne instrumenty finansowe

Instrument pochodny jest to instrument finansowy spełniający wszystkie trzy poniższe warunki:

- a) jego wartość zmienia się ze zmianą określonej stopy procentowej, ceny instrumentu finansowego, ceny towaru, kursu walutowego, indeksu ceny lub stóp, ratingu kredytowego lub indeksu kredytowego czy też innej zmiennej, przy założeniu, że w przypadku zmiennej niefinansowej, zmienna ta nie jest specyficzna dla strony kontraktu (czasami zwana instrumentem bazowym),
- b) nie wymaga żadnej początkowej inwestycji netto lub wymaga początkowej inwestycji netto mniejszej niż dla innych rodzajów kontraktów, dla których oczekuje się podobnych reakcji na zmiany czynników rynkowych oraz
- c) jego rozliczenie nastąpi w przyszłości.

Pochodne instrumenty finansowe nie będące przedmiotem rachunkowości zabezpieczeń ujmowane są w dniu zawarcia transakcji i na koniec okresu sprawozdawczego w wartości godziwej. Zmiany wartości godziwej Bank zalicza odpowiednio do wyniku na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy lub do wyniku z pozycji wymiany (transakcje FX swap, FX forward oraz transakcje CIRS) w korespondencji odpowiednio z należnościami/zobowiązaniami z tytułu pochodnych instrumentów finansowych.

Efekt ostatecznego rozliczenia transakcji pochodnych wykazuje się w pozycji wyniku na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy lub w przypadku pochodnych walutowych instrumentów finansowych (transakcje FX swap, FX forward oraz transakcje CIRS) w pozycji wynik z pozycji wymiany.

Kwoty bazowe transakcji pochodnych wykazywane są w pozycjach pozabilansowych w dniu zawarcia transakcji i przez cały okres ich trwania. Pozycje pozabilansowe wyrażone w walutach obcych podlegają przeszacowaniu na koniec dnia według średniego kursu NBP (fixing z dnia wyceny).

Wartość godziwą pochodnych instrumentów finansowych znajdujących się na rynku stanowi cena rynkowa. W pozostałych przypadkach jest to wartość godziwa określona na podstawie modelu wyceny, do którego dane pozyskano z aktywnego rynku (w szczególności w przypadku instrumentów typu IRS i CIRS metodą zdyskontowanych przepływów pieniężnych).

4.12. Rachunkowość zabezpieczeń

Bank przyjął politykę rachunkowości w zakresie rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych zabezpieczających ryzyko stopy procentowej zgodną z MSR 39 wprowadzonym przez Rozporządzenie Komisji Europejskiej. 'Carve out' w MSR 39 wprowadzonym przez Rozporządzenie Komisji Europejskiej umożliwia Bankowi wyznaczenie grupy instrumentów pochodnych jako instrumentu zabezpieczającego oraz znosi niektóre ograniczenia wynikające z MSR 39 w zakresie zabezpieczenia depozytów (z możliwością wypłaty na żądanie) oraz w zakresie przyjęcia strategii zabezpieczającej mniej niż 100% przepływów. Zgodnie z MSR 39 wprowadzonym przez Rozporządzenie Komisji Europejskiej rachunkowość zabezpieczeń może mieć zastosowanie do depozytów, a nieefektywność zabezpieczenia ma miejsce tylko wtedy, gdy ponownie oszacowana wartość przepływów pieniężnych w danym przedziale czasowym jest niższa niż zabezpieczana wartość dotycząca danego przedziału czasowego. W rachunkowości zabezpieczeń, zabezpieczenia klasyfikowane są jako:

- zabezpieczenie wartości godziwej, zabezpieczające przed ryzykiem zmian wartości godziwej ujętego składnika aktywów lub zobowiązania, lub
- zabezpieczenie przepływów środków pieniężnych, zabezpieczające przed zmianami przepływów środków pieniężnych, które przypisać można konkretnemu rodzajowi ryzyka związanego z ujętym składnikiem aktywów, zobowiązaniem lub prognozowaną transakcją, lub
- zabezpieczenie inwestycji netto w jednostce zagranicznej.

Zabezpieczenie ryzyka walutowego uprawdopodobnionego przyszłego zobowiązania jest rozliczane jako zabezpieczenie przepływów pieniężnych.

W momencie ustanowienia zabezpieczenia Bank formalnie wyznacza i dokumentuje powiązanie zabezpieczające, jak również cel zarządzania ryzykiem oraz strategię ustanowienia zabezpieczenia. Dokumentacja zawiera identyfikację instrumentu zabezpieczającego, zabezpieczanej pozycji lub transakcji, charakter zabezpieczanego ryzyka, a także sposób oceny efektywności instrumentu zabezpieczającego w kompensowaniu zagrożenia zmianami wartości godziwej zabezpieczanej pozycji lub przepływów pieniężnych związanych z zabezpieczanym ryzykiem. Oczekuje się, że zabezpieczenie będzie wysoce skuteczne w kompensowaniu zmian wartości godziwej lub przepływów pieniężnych wynikających z zabezpieczanego ryzyka. Efektywność zabezpieczenia jest oceniana z częstotliwością miesięczną w celu sprawdzenia, czy jest wysoce efektywne we wszystkich okresach sprawozdawczych, na które zostało ustanowione.

Zabezpieczenie wartości godziwej

Zabezpieczenie wartości godziwej to zabezpieczenie przed zmianami wartości godziwej ujętego składnika aktywów lub zobowiązania lub nieujętego uprawdopodobnionego przyszłego zobowiązania, albo wyodrębnionej części takiego składnika aktywów, zobowiązania lub uprawdopodobnionego przyszłego zobowiązania, które przypisać można konkretnemu rodzajowi ryzyka i które mogłoby wpływać na wynik finansowy.

Bank stosuje zabezpieczenia portfelowe wartości godziwej depozytów złotych opartych na stałej stopie procentowej przed ryzykiem zmiany wartości godziwej z tytułu ryzyka zmiany referencyjnej stopy procentowej WIBOR. Instrumentem zabezpieczającym w tego rodzaju zabezpieczeniach portfelowych jest całość lub część portfela instrumentów pochodnych typu IRS. Bank wyznacza powiązania zabezpieczające na podstawie analizy wrażliwości wartości godziwej zabezpieczanego portfela depozytów oraz portfela instrumentów zabezpieczających na ryzyko zmiany referencyjnej stopy procentowej WIBOR. Analiza ta oparta jest o miary „BPV” oraz „duration”. Efektywność powiązania zabezpieczającego jest mierzona z częstotliwością miesięczną.

W zabezpieczeniach portfelowych wartości godziwej koszty z tytułu odsetek od zabezpieczanej części portfela depozytów korygowane są o naliczone przychody lub koszty z tytułu odsetek od zabezpieczającej transakcji IRS, dotyczące danego okresu sprawozdawczego. Równocześnie zmiana wartości godziwej instrumentów pochodnych wyznaczonych jako instrument zabezpieczający w danym okresie wykazywana jest w rachunku zysków i strat w pozycji „Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy oraz wynik z pozycji wymiany” – w tej samej pozycji co zmiana wartości godziwej pozycji zabezpieczanej wynikającej z zabezpieczanego rodzaju ryzyka. Zmiana wartości godziwej części portfela depozytów złotych wyznaczonych w danym okresie jako pozycja zabezpieczana koryguje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej „Zobowiązania wobec klientów”. Korekta wartości bilansowej zabezpieczanego portfela depozytów jest amortyzowana liniowo od miesiąca następującego po miesiącu dokonania korekty przez okres pozostały do upływu terminu wymagalności zabezpieczanych przepływów pieniężnych. Kwota amortyzacji koryguje „Koszty z tytułu odsetek” w rachunku zysków i strat.

Zabezpieczenie przepływów środków pieniężnych

Bank dokonuje zabezpieczenia zmienności przepływów pieniężnych dla portfela kredytów hipotecznych indeksowanych do waluty CHF i EUR wydzielonym portfelem jednoznacznie określonych transakcji zabezpieczających CIRS float-to-fixed CHF/PLN i EUR/PLN oraz zabezpieczenia zmienności przepływów pieniężnych dla portfela depozytów w PLN wydzielonym z rzeczywistych transakcji CIRS portfelem jednoznacznie określonych transakcji zabezpieczających IRS fixed-to-float. W trakcie okresu zabezpieczenia Bank dokonuje pomiarów efektywności powiązania zabezpieczającego. Zmiana wartości godziwej instrumentów zabezpieczających wykazywana jest w kapitale z aktualizacji wyceny w wielkości w jakiej zabezpieczenie jest efektywne. Nieefektywna część zabezpieczenia ujmowana jest w rachunku zysków i strat w pozycji

„Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy oraz wynik z pozycji wymiany”. Część efektywna zgromadzona w kapitale z aktualizacji wyceny podlega stopniowej reklasyfikacji (amortyzacji) według opracowanego przez Bank harmonogramu do rachunku zysków i strat w okresie do wygaśnięcia pierwotnego portfela.

Bank zaprzestaje stosowania zasad rachunkowości zabezpieczeń, jeżeli instrument zabezpieczający wygasa, zostaje sprzedany, rozwiązany lub wykonany, jeżeli zabezpieczenie przestaje spełniać kryteria rachunkowości zabezpieczeń lub gdy Bank unieważni powiązanie zabezpieczające.

4.13. Utrata wartości aktywów finansowych

Na każdy koniec okresu sprawozdawczego Bank ocenia czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości składnika aktywów finansowych. Jeżeli takie przesłanki istnieją, Bank ustala kwoty odpisów z tytułu utraty wartości. Strata z tytułu utraty wartości jest ponoszona, gdy istnieją obiektywne dowody utraty wartości wynikające z jednego lub więcej zdarzeń mających miejsce po początkowym ujęciu składnika aktywów, a zdarzenie powodujące stratę ma wpływ na oczekiwane przyszłe przepływy pieniężne wynikające ze składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych, których wiarygodne oszacowanie jest możliwe.

Kredyty, wykupione wierzytelności, pozostałe należności

Wartość udzielonych kredytów, pożyczek i wierzytelności, w tym skupionych wierzytelności jest poddawana okresowej ocenie w celu stwierdzenia czy wystąpiła utrata ich wartości oraz wyznaczenia odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości zgodnie z MSR 39.

Jeżeli istnieją obiektywne dowody, że została poniesiona strata z tytułu utraty wartości pożyczek i należności lub inwestycji utrzymywanych do terminu wymagalności wycenianych w zamortyzowanym koszcie, to kwota odpisu aktualizującego równa się różnicy pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów a wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych (z wyłączeniem przyszłych strat kredytowych, które nie zostały poniesione). Wartość bilansową składnika aktywów obniża się poprzez zastosowanie rachunku rezerw. Kwotę straty ujmuje się w rachunku zysków i strat. Bank rozważa najpierw czy istnieją obiektywne dowody utraty wartości pojedynczych składników aktywów finansowych, które indywidualnie są znaczące, a także indywidualnie lub łącznie w przypadku aktywów finansowych, które nie są znaczące. Jeśli Bank stwierdzi, że nie istnieją obiektywne dowody utraty wartości indywidualnie ocenianego składnika aktywów finansowych to włącza ten składnik do grupy aktywów finansowych o podobnej charakterystyce ryzyka kredytowego i łącznie ocenia je pod względem utraty wartości.

Pożyczki, kredyty i wierzytelności, które są uznawane za indywidualnie istotne, są poddawane indywidualnej ocenie pod kątem utraty wartości (na dzień 31 grudnia 2016 roku Bank przyjmuje próg dla ekspozycji indywidualnie znaczących na poziomie salda kapitałowego 2 mln zł). Utrata wartości danej pożyczki, kredytu lub wierzytelności jest stwierdzana i w konsekwencji rozpoznawany jest odpis z tytułu utraty wartości w sytuacji gdy istnieją obiektywne przesłanki świadczące o utracie wartości w wyniku wystąpienia jednego lub większej liczby zdarzeń, które będą miały wpływ na przyszłe szacunkowe przepływy pieniężne z tytułu tych pożyczek, kredytów lub wierzytelności. Do zdarzeń takich zaliczają się:

- brak lub opóźnienia w spłatach odsetek lub kapitału pożyczki/kredytu,
- ekspozycja znajduje się w stanie kwarantanny po ustaniu przesłanki związanej z brakiem lub opóźnieniami w spłacie opisanymi w punkcie powyżej,
- znaczące trudności finansowe dłużnika przejawiające się obniżeniem kategorii ryzyka kredytowego,
- nieznanne miejsce pobytu i nieujawniony majątek kontrahenta,

- pożyczka/ kredyt stała się wymagalna w całości w wyniku wypowiedzenia umowy (ekspozycja została przekazana do windykacji),
- Bank złożył wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego lub powziął wiadomość o wyznaczeniu terminu licytacji nieruchomości stanowiącej zabezpieczenie roszczeń Banku w postępowaniu egzekucyjnym prowadzonym z wniosku innego wierzyciela,
- został złożony wniosek o ogłoszenie upadłości dłużnika lub wniosek o wszczęcie postępowania naprawczego,
- został ustanowiony zarząd komisyjny lub dłużnik zawiesił działalność (w przypadku instytucji bankowych),
- pożyczka/kredyt jest kwestionowana przez dłużnika na drodze postępowania sądowego,
- restrukturyzacja pożyczki/ kredytu (zgodnie z opisem zamieszczonym w części dotyczącej restrukturyzacji ekspozycji),
- wyłudzenie pożyczki/ kredytu,
- zarażenie pożyczki/ kredytu utratą wartości przez inną pożyczkę/ kredyt tego samego kredytobiorcy w ramach określonych grup produktowych,
- nie spełnienie warunków przejścia do stanu kwarantanny,
- problemy kontrahenta detalicznego wynikające z utraty pracy lub obniżenia dochodów, niespłacanie zadłużenia w innych instytucjach finansowych lub znaczące pogorszenie wyników oceny scoringowej,
- zgon klienta.

Jeżeli dla aktywów indywidualnie znaczących została stwierdzona utrata wartości, ale w wyniku oszacowania przepływów pieniężnych nie stwierdzono konieczności utworzenia bądź dalszego utrzymywania odpisów aktualizujących, Bank nalicza grupowy odpis aktualizujący na zaistniałe lecz niezareportowane straty.

Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości w przypadku kredytu (pożyczki) będącego przedmiotem indywidualnej oceny jest ustalany jako różnica pomiędzy wartością bilansową tego kredytu a wartością bieżącą szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych w oparciu o pierwotną efektywną stopę procentową kredytu. W przypadku kredytów dla których zostało ustanowione zabezpieczenie, bieżąca wartość szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych uwzględnia przepływy pieniężne, które mogą zostać uzyskane z egzekucji przedmiotu zabezpieczenia, pomniejszone o koszty egzekucji oraz sprzedaży przedmiotu zabezpieczenia jeżeli egzekucja jest prawdopodobna. Wartość bilansowa kredytu jest obniżana o kwotę odpowiadającego mu odpisu z tytułu utraty wartości.

Homogeniczne grupy kredytów, które są jednostkowo nieistotne oraz istotne indywidualnie kredyty, w odniesieniu do których podczas oceny indywidualnej nie stwierdzono utraty wartości, są poddawane grupowej ocenie utraty wartości kredytów, w tym z tytułu strat poniesionych, ale nieujawnionych (IBNR). W celu wyznaczenia grupowej utraty wartości Bank dokonuje podziału kredytów na portfele o podobnej charakterystyce ryzyka kredytowego oraz bada wystąpienie obiektywnych przesłanek utraty wartości. Przesłanki identyfikujące obiektywny dowód wystąpienia utraty wartości to:

- brak lub opóźnienia w spłatach odsetek lub kapitału pożyczki/ kredytu;
- ekspozycja znajduje się w stanie kwarantanny po ustaniu przesłanki związanej z brakiem lub opóźnieniami w spłacie opisanymi w punkcie powyżej
- znaczące trudności finansowe dłużnika przejawiające się obniżeniem kategorii ryzyka kredytowego;
- nieznanie miejsce pobytu i nieujawniony majątek kontrahenta;
- pożyczka/ kredyt stała się wymagalna w całości w wyniku wypowiedzenia umowy (ekspozycja została przekazana do windykacji);
- pożyczka/kredyt jest kwestionowana przez dłużnika na drodze postępowania sądowego;
- restrukturyzacja pożyczki/kredytu (zgodnie z opisem zamieszczonym w części dotyczącej restrukturyzacji ekspozycji);
- wyłudzenie pożyczki/ kredytu;
- niespełnienie warunków przejścia do stanu kwarantanny;

- zarażenie pożyczki/ kredytu utratą wartości przez inną pożyczkę/kredyt tego samego kredytobiorcy w ramach określonych grup produktowych;
- problemy kontrahenta detalicznego wynikające z utraty pracy lub obniżenia dochodów, niespłacanie zadłużenia w innych instytucjach lub znaczące pogorszenie wyników oceny scoringowej,
- zgon klienta.

Proces oceny grupowej składa się z dwóch elementów:

- ustalenia grupowych odpisów aktualizacyjnych dla ekspozycji indywidualnie nieznaczących, dla których zaraportowano utratę wartości,
- ustalenia wysokości odpisów na straty poniesione, ale jeszcze niezaraportowane (IBNR) – dla ekspozycji, dla których nie stwierdzono utraty wartości;

Wartość bieżącą oczekiwanych przyszłych przepływów pieniężnych dla ekspozycji wycenianych w ujęciu grupowym szacuje się w oparciu o oczekiwane przyszłe przepływy pieniężne zdyskontowane efektywną stopą procentową właściwą dla danej grupy oraz historyczne dane dotyczące przeterminowania, czasu pozostawiania ekspozycji w utracie wartości oraz spłaty zadłużenia w poszczególnych grupach ekspozycji.

Na podstawie danych historycznych wyznaczane są parametry portfelowe niezbędne do określenia wysokości odpisów m.in. PD (prawdopodobieństwo niewypłacalności), RR (stopa odzysku) oraz CR (wskaźnik uzdrowień). Dodatkowo na potrzeby ujęcia w ocenie grupowej w kalkulacji odpisów scenariusza spłaty ekspozycji zgodnie z umową wyznaczane jest dodatkowe PD dla ekspozycji, dla których nie została zaraportowana przesłanka utraty wartości dotycząca braku lub opóźnień w spłacie (prawdopodobieństwo niewypłacalności wyznaczane w zależności od typu zaraportowanej przesłanki utraty wartości). Na potrzeby estymacji stóp odzysków (RR) oraz wskaźników uzdrowień (CR) wykorzystywane są informacje o atrybutach ekspozycji na moment zaraportowania przesłanki utraty wartości dotyczącej braku lub opóźnień w spłacie takich jak: wartość ekspozycji, miesiąc trwania ekspozycji czy informacja o poziomie LTV (dla portfela kredytów hipotecznych). Wszystkie parametry portfelowe są wyznaczane niezależnie dla każdej grupy produktowej przy wykorzystaniu metod statystycznych. Estymacja parametrów jest dokonywana na historycznej bazie ekspozycji z częstotliwością miesięczną, przy jednoczesnym ograniczaniu wpływu danych nieadekwatnych do aktualnego poziomu ryzyka portfela kredytowego, np. nie uwzględnianiu w estymacji PD danych starszych niż 12 miesięcy, a na potrzeby CR danych starszych niż 24 miesiące. Na potrzeby estymacji RR Bank wykorzystuje szeregi czasowe długości 60 miesięcy. W uzasadnionych przypadkach możliwa jest dodatkowa ekspercka korekta parametrów portfelowych w celu odzwierciedlenia oddziaływania bieżących warunków. Zgodnie z przyjętymi przez Bank zasadami, metodyka estymacji parametrów oraz przyjęte założenia (w tym podział na homogeniczne grupy kredytów) podlegają regularnemu przeglądowi, w celu zmniejszenia rozbieżności pomiędzy ich rzeczywistymi a prognozowanymi wartościami.

Dla określenia wartości odpisu dla każdego zdefiniowanego portfela określa się również maksymalny okres kwarantanny dla ekspozycji będących w stanie kwarantanny, okres uprawdopodobnienia się restrukturyzacji, warunki przejścia ekspozycji z utraty wartości w stan kwarantanny i inne.

Dla potrzeb określenia wartości odpisu IBNR dla zdefiniowanych portfeli Bank przeprowadza analizy długości okresu, w którym następuje ujawnienie strat poniesionych, czyli tzw. LIP (ang. *loss identification period*). Analizy te przeprowadzane są na podstawie obserwowanych wpływów na rachunki w Banku oraz przeterminowań i wejścia w utratę wartości dla danego klienta. Bank przeprowadza również back testy poziomu LIP na podstawie bezpośredniego telefonicznego ankietowania klientów. Natomiast na potrzeby estymowania prawdopodobieństwa niewypłacalności dla ekspozycji z zaraportowanymi przesłankami utraty wartości innymi niż brak spłat lub opóźnienia w spłacie Bank przyjmuje okres LIPNONPERF równy 12 miesięcy.

Dla potrzeb naliczania odpisów dla ekspozycji pozabilansowych Bank szacuje wartość współczynnika konwersji kredytowej (CCF) pozwalający na określenie wpływu środków udostępnionych przez Bank Klientowi do momentu rozpoznania utraty wartości. Bank szacuje CCF dla zdefiniowanych homogenicznych grup produktowych na danych historycznych.

Inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności

Bank przeprowadza analizę, czy zaistniały obiektywne podstawy do stwierdzenia, że nastąpiła utrata wartości indywidualnych inwestycji utrzymywanych do terminu zapadalności. Jeżeli istnieją obiektywne dowody na utratę wartości, kwotę odpisu aktualizacyjnego stanowi różnica między wartością bilansową składnika aktywów a bieżącą wartością oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych (z wyłączeniem przyszłych strat kredytowych, które nie zostały poniesione), zdyskontowanych z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej z dnia wystąpienia przesłanki dla danego składnika aktywów finansowych.

Jeżeli w następnym okresie wysokość straty z tytułu utraty wartości zmniejszy się na skutek zdarzenia, które nastąpiło po wystąpieniu utraty wartości, wówczas uprzednio dokonany odpis z tytułu utraty wartości jest odwracany poprzez dokonanie odpowiedniej korekty salda odpisów aktualizujących. Kwota dokonanego odwrócenia wykazywana jest w wyniku finansowym.

Instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży

Na koniec każdego okresu sprawozdawczego Bank przeprowadza analizę, czy zaistniały obiektywne podstawy do stwierdzenia, że nastąpiła utrata wartości indywidualnych aktywów i/lub portfela aktywów finansowych. Dowody wskazujące, że aktywo finansowe lub grupa aktywów finansowych trwale utraciła wartość mogą wynikać z występowania jednej lub kilku przesłanek m.in. znaczących trudności finansowych emitenta, niespłacenia lub zalegania ze spłatą wymagalnych zobowiązań, przyznania emitentowi udogodnień w spłacie zobowiązań, których by nie otrzymał w innych okolicznościach, innych możliwych do zaobserwowania danych, które mogą wskazywać na możliwy do ustalenia spadek oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych wynikających ze składnika aktywów finansowych, które pojawiły się po dacie ich początkowego ujęcia w księgach Banku.

Jeżeli występują obiektywne przesłanki, że nastąpiła utrata wartości składnika aktywów finansowych dostępnego do sprzedaży, to kwota stanowiąca różnicę pomiędzy ceną nabycia tego składnika aktywów (pomniejszona o wszelkie spłaty kapitału i odsetki) i jego bieżącą wartością godziwą, pomniejszoną o wszelkie odpisy z tytułu utraty wartości tego składnika uprzednio ujęte w wyniku finansowym, zostaje wyksięgowana z kapitału własnego i przekwalifikowana do wyniku finansowego. Nie można ujmować w wyniku finansowym odwrócenia odpisu z tytułu utraty wartości instrumentów kapitałowych kwalifikowanych jako dostępne do sprzedaży. Jeżeli w następnym okresie wartość godziwa instrumentu dłużnego dostępnego do sprzedaży wzrośnie, a wzrost ten może być obiektywnie łączony ze zdarzeniem następującym po ujęciu odpisu z tytułu utraty wartości w wyniku finansowym, to kwotę odwracanego odpisu ujmuje się w wyniku finansowym.

4.14. Transakcje kupna/ sprzedaży papierów wartościowych z przyrzeczeniem odsprzedaży/ odkupu

Transakcje repo i reverse-repo oraz transakcje sell-buy back i buy-sell back są operacjami sprzedaży lub kupna papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu lub odsprzedaży w umownym terminie i po określonej cenie.

Transakcje sprzedaży papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu (repo oraz sell-buy back) w momencie zawarcia ujmuje się w „Zobowiązaniach wobec banków i instytucji finansowych”. Zakupione papiery wartościowe z przyrzeczeniem odsprzedaży (reverse-repo oraz buy-sell back) ujmuje się w „Należnościach od banków i instytucji finansowych”.

Transakcje repo i reverse repo są wyceniane według zamortyzowanego kosztu, natomiast papiery wartościowe będące przedmiotem transakcji z przyrzeczeniem odkupu nie są usuwane z bilansu i podlegają wycenie według zasad określonych dla poszczególnych portfeli papierów wartościowych. Różnica między ceną sprzedaży i odkupu jest traktowana odpowiednio jako koszty/przychody odsetkowe i rozliczana jest w czasie trwania umowy z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej.

4.15. Udzielone zobowiązania warunkowe

W ramach działalności operacyjnej Bank zawiera transakcje, które w momencie ich zawarcia nie są ujmowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako aktywa lub zobowiązania, lecz powodują powstanie zobowiązań warunkowych.

Zobowiązanie warunkowe jest:

- możliwym obowiązkiem, który powstaje na skutek zdarzeń przeszłych, których istnienie zostanie potwierdzone dopiero w momencie wystąpienia lub niewystąpienia jednego lub większej ilości niepewnych przyszłych zdarzeń, które nie w pełni podlegają kontroli Banku;
- obecnym obowiązkiem, który powstaje na skutek zdarzeń przeszłych, ale nie jest ujmowany w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, ponieważ nie jest prawdopodobne, aby konieczne było wydatkowanie środków pieniężnych lub innych aktywów w celu wypełnienia obowiązku lub kwoty zobowiązania nie można oszacować w sposób wiarygodny.

Na udzielone zobowiązania pozabilansowe obarczone ryzykiem braku wywiązania się zleceniodawcy z warunków umowy tworzone są rezerwy zgodnie z MSR 37. Udzielone gwarancje finansowe są ujmowane i rozpoznawane zgodnie z MSR 39.

Składniki aktywów finansowych i zobowiązań finansowych kompensuje się i wykazuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w kwocie netto, jeżeli Bank posiada ważny tytuł prawny do dokonania kompensaty ujętych kwot oraz zamierza przeprowadzić rozliczenie w kwocie netto lub jednocześnie zrealizować dany składnik aktywów i uregulować zobowiązanie.

4.16. Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe wykazywane są według ceny nabycia/kosztu wytworzenia pomniejszonych o umorzenie oraz wszelkie odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Wartość początkowa środków trwałych obejmuje ich cenę nabycia powiększoną o wszystkie koszty bezpośrednio związane z zakupem i przystosowaniem składnika majątku do stanu zdatnego do używania. W skład kosztu wchodzi również koszt wymiany części składowych maszyn i urządzeń w momencie poniesienia, jeśli spełnione są kryteria rozpoznania. Koszty poniesione po dacie oddania środka trwałego do używania, takie jak koszty konserwacji i napraw, obciążają wynik finansowy w momencie ich poniesienia.

Środki trwałe w momencie ich nabycia zostają podzielone na części składowe będące pozycjami o istotnej wartości, do których można przyporządkować odrębny okres ekonomicznej użyteczności. Częścią składową są również koszty generalnych remontów. Amortyzacja jest naliczana metodą liniową przez szacowany okres użytkowania danego składnika aktywów.

Typ środków trwałych	Szacowany okres użytkowania
Inwestycje w obiektach obcych	czas trwania umowy najmu – do 10 lat
Budynki	od 40 do 66,6 lat
Maszyny i urządzenia techniczne	od 4 do 14 lat
Zespoły komputerowe	od 2 do 10 lat
Środki transportu	od 2,5 do 5 lat
Sprzęt biurowy, meble	od 2 do 10 lat

Wartość końcową, okres użytkowania oraz metodę amortyzacji składników aktywów weryfikuje się i w razie konieczności koryguje na koniec każdego roku obrotowego.

Dana pozycja rzeczowych aktywów trwałych może zostać usunięta ze sprawozdania z sytuacji finansowej po dokonaniu jej zbycia lub w przypadku, gdy nie są spodziewane żadne ekonomiczne korzyści wynikające z dalszego użytkowania takiego składnika aktywów. Wszelkie zyski lub straty wynikające z usunięcia danego składnika aktywów ze sprawozdania z sytuacji finansowej (obliczone jako różnica pomiędzy ewentualnymi wpływami ze sprzedaży netto a wartością bilansową danej pozycji) są ujmowane w wyniku finansowym w okresie, w którym dokonano takiego usunięcia.

Inwestycje rozpoczęte dotyczą środków trwałych będących w toku budowy lub montażu i są wykazywane według cen nabycia lub kosztu wytworzenia. Środki trwałe w budowie nie podlegają amortyzacji do czasu zakończenia budowy i przekazania środka trwałego do użytkowania. Każdorazowo, przy wykonywaniu remontu, koszt remontu jest ujmowany w wartości bilansowej rzeczowych aktywów trwałych, jeżeli są spełnione kryteria ujmowania.

4.17. Nieruchomości inwestycyjne

Nieruchomość inwestycyjna to nieruchomość (grunt, budynek lub część budynku albo oba te elementy), którą Bank traktuje jako źródło przychodów z czynszów lub utrzymuje w posiadaniu ze względu na przyrost ich wartości, względnie obie te korzyści, przy czym nieruchomość taka nie jest wykorzystywana przy świadczeniu usług lub czynnościach administracyjnych, ani też przeznaczona na sprzedaż w ramach zwykłej działalności.

Nieruchomość inwestycyjną ujmuje się w aktywach wtedy i tylko wtedy, gdy uzyskanie przez Bank przyszłych korzyści ekonomicznych związanych z tą nieruchomością jest prawdopodobne oraz można wiarygodnie wycenić jej cenę nabycia lub koszt wytworzenia.

Nieruchomość inwestycyjną początkowo wycenia się w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia. Przy początkowej wycenie uwzględnia się koszty bezpośrednio związane z transakcją zakupu. Po początkowym ujęciu nieruchomość inwestycyjna wyceniana jest według modelu wartości godziwej, a zyski lub straty wynikające ze zmiany wartości godziwej ujmuje się w wyniku za okres, w którym nastąpiła zmiana. Wartość godziwą nieruchomości inwestycyjnej ustala się zgodnie z wytycznymi MSSF 13.

Nieruchomość inwestycyjna jest usuwana z bilansu w przypadku jej zbycia lub w przypadku stałego wycofania z użytkowania, gdy nie są spodziewane żadne przyszłe korzyści z jej sprzedaży. Wszelkie zyski lub straty wynikające z usunięcia nieruchomości inwestycyjnej z bilansu są ujmowane w rachunku zysków i strat w tym okresie, w którym dokonano takiego usunięcia.

Przeniesienia aktywów do nieruchomości inwestycyjnych dokonuje się tylko wówczas, gdy następuje zmiana sposobu ich użytkowania potwierdzona przez zakończenie użytkowania składnika aktywów przez Bank lub zawarcie umowy leasingu operacyjnego. Jeżeli składnik aktywów wykorzystywany przez Bank staje się nieruchomością inwestycyjną, Bank stosuje zasady obowiązujące dla rzeczowych aktywów trwałych aż do dnia zmiany sposobu użytkowania tej nieruchomości.

4.18. Wartości niematerialne

Wartości niematerialne nabyte w oddzielnej transakcji wycenia się przy początkowym ujęciu w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia. Cena nabycia wartości niematerialnych nabytych w transakcji połączenia jednostek jest równa ich wartości godziwej na dzień połączenia. Po początkowym ujęciu wartości niematerialne o ograniczonym okresie użytkowania są wykazywane w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia pomniejszonym o umorzenie i odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Nakłady poniesione na wartości niematerialne wytworzone we własnym zakresie, z wyjątkiem nakładów na prace rozwojowe, są ujmowane w kosztach okresu, w którym zostały poniesione.

Bank ustala, czy okres użytkowania wartości niematerialnych jest ograniczony czy nieokreślony. Wartości niematerialne o ograniczonym okresie użytkowania są amortyzowane przez okres użytkowania oraz poddawane testom na utratę wartości

każdorzazowo, gdy istnieją przesłanki wskazujące na utratę ich wartości. Szacowany okres użytkowania oprogramowania komputerowego wynosi 2-10 lat. Okres i metoda amortyzacji wartości niematerialnych o ograniczonym okresie użytkowania są weryfikowane przynajmniej na koniec każdego roku obrotowego. Zmiany w oczekiwanym okresie użytkowania lub oczekiwanym sposobie konsumowania korzyści ekonomicznych pochodzących z danego składnika aktywów są ujmowane poprzez zmianę odpowiednio okresu lub metody amortyzacji i traktowane jak zmiany wartości szacunkowych.

Odpis amortyzacyjny składników wartości niematerialnych o ograniczonym okresie użytkowania ujmuje się w wyniku finansowym w ciężar tej kategorii, która odpowiada funkcji danego składnika wartości niematerialnych.

Wartości niematerialne o nieokreślonym okresie użytkowania oraz te, które nie są użytkowane są corocznie poddawane testowi na utratę wartości, w odniesieniu do poszczególnych aktywów lub na poziomie ośrodka wypracowującego środki pieniężne. W przypadku pozostałych wartości niematerialnych ocenia się co roku czy wystąpiły przesłanki, które mogą świadczyć o utracie ich wartości. Okresy użytkowania są także poddawane corocznej weryfikacji, a w razie potrzeby, korygowane z efektem od początku roku obrotowego.

Zyski lub straty wynikające z usunięcia wartości niematerialnych ze sprawozdania z sytuacji finansowej są wyceniane według różnicy pomiędzy wpływami ze sprzedaży netto a wartością bilansową danego składnika aktywów i są ujmowane w wyniku finansowym w momencie jego wyksięgowania.

Relacje z klientami

Zgodnie z wymogami MSSF 3 możliwe do zidentyfikowania wartości niematerialne jednostki przejmowanej podlegają ujęciu odrębnie od wartości firmy bez względu na to, czy przed transakcją nabycia kontroli były one ujmowane w bilansie tej jednostki, czy też nie. W wyniku transakcji nabycia przez Bank zorganizowanych części przedsiębiorstwa zidentyfikowano wartości niematerialne spełniające kryteria odrębnego ujęcia w bilansie Banku – relacje z klientami depozytowymi (tzw. „Core Deposit Intangible”). Z punktu widzenia Banku odzwierciedlają one korzyść w postaci tańszego źródła finansowania działalności odpowiadającą różnicy pomiędzy kosztem uzyskania finansowania ze źródeł zewnętrznych a kosztem oprocentowania przejętych rachunków bieżących oraz strumienia przychodów pozaodsetkowych, pomniejszonych o odpowiednie koszty. Wycena do wartości godziwej polega na określeniu wartości bieżącej przyszłych korzyści, stanowiących różnicę pomiędzy kosztem finansowania Banku ze źródeł zewnętrznych (np. rynku międzybankowego) a kosztem oprocentowania rachunków bieżących oszacowanych dla przewidywanego okresu utrzymania klienta depozytowego na podstawie historycznych zachowań klientów i wskaźnika ich odejść z Banku.

Relacje z klientami depozytowymi podlegają amortyzacji liniowej przez okres w jakim zgodnie z założeniami spodziewana jest realizacja większości korzyści ze składników wartości niematerialnych.

Wartość firmy

Wartość firmy jest wartością powstałą w wyniku nabycia jednostek zależnych. Wartość firmy jest początkowo ujmowana według nadwyżki kosztów połączenia jednostek gospodarczych nad udziałem jednostki przejmującej w wartości godziwej netto, możliwych do zidentyfikowania przejmowanych aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych. Wartość firmy jest wykazywana w wysokości ceny nabycia pomniejszonej o łączne dotychczasowe odpisy aktualizacyjne wynikające z tytułu utraty wartości. Wartość firmy nie jest amortyzowana, a jedynie corocznie testowana pod kątem utraty wartości. Utrata wartości ustalana jest poprzez oszacowanie wartości odzyskiwalnej ośrodka wypracowującego środki pieniężne, którego dotyczy dana wartość firmy. W przypadku, gdy wartość odzyskiwalna ośrodka wypracowującego środki pieniężne jest niższa niż jego wartość bilansowa powiększona o wartość firmy, tworzony jest odpis z tytułu utraty wartości firmy.

4.19. Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży oraz działalność zaniechana

Do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży klasyfikowane są aktywa trwałe w przypadku, gdy ich wartość bilansowa zostanie odzyskana przede wszystkim w drodze transakcji sprzedaży, a nie poprzez ich dalsze wykorzystanie. Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży ujmują się w kwocie niższej z dwóch wartości: wartości bilansowej na dzień klasyfikacji lub wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia tych aktywów. Dla aktywów zaliczonych do tej kategorii nie nalicza się amortyzacji.

W przypadku, gdy kryteria klasyfikacji do grupy aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży nie są spełnione, Bank zaprzestaje ich ujmowania jako przeznaczone do sprzedaży i dokonuje reklasyfikacji do właściwej kategorii aktywów.

W takim przypadku ten składnik aktywów jest wyceniany w kwocie niższej z dwóch wartości:

- jego wartości bilansowej z dnia poprzedzającego klasyfikację tego składnika jako przeznaczonego do sprzedaży, skorygowanej o amortyzację lub aktualizację wyceny, która zostałaby ujęta, gdyby nie został zaklasyfikowany jako przeznaczony do sprzedaży,
- jego wartości odzyskiwanej z dnia podjęcia decyzji o braku jego sprzedaży.

Działalność zaniechana to element przedsięwzięcia Banku, który został zbyty lub jest zakwalifikowany jako przeznaczony do sprzedaży, jak również stanowi odrębną, ważną dziedzinę działalności jednostki lub jej geograficzny obszar działalności, albo jest jednostką zależną nabytą wyłącznie z zamiarem odsprzedaży. Klasyfikacja do działalności zaniechanej następuje w momencie zbycia lub w momencie, gdy działalność spełnia kryteria działalności przeznaczonej do sprzedaży, jeśli ten moment nastąpił wcześniej.

4.20. Utrata wartości niefinansowych aktywów trwałych

Wartość bilansowa poszczególnych składników aktywów podlega okresowej weryfikacji pod kątem utraty wartości. Jeśli Bank identyfikuje przesłanki wskazujące na wystąpienie utraty wartości, to następnie ustala się, czy bieżąca wartość księgowa danego składnika aktywów jest wyższa od wartości, jaką można uzyskać w drodze jego dalszego użytkowania lub sprzedaży, czyli szacowana jest wartość odzyskiwalna danego składnika aktywów. W przypadku, gdy wartość odzyskiwalna jest niższa od bieżącej wartości bilansowej danego składnika aktywów rozpoznawana jest utrata wartości, której odpis jest ujmowany w wyniku finansowym.

Wartość odzyskiwalna składnika aktywów jest ustalana jako większa z dwóch wielkości: ceny możliwej do uzyskania ze sprzedaży pomniejszonej o koszty sprzedaży oraz wartości użytkowej danego składnika. Wartość użytkowa jest ustalana jako szacowane przyszłe przepływy pieniężne generowane przez dany składnik aktywów zdyskontowane stopą rynkową powiększoną o marżę na ryzyko specyficzne dla danej klasy aktywów.

Odpis z tytułu utraty wartości może być odwrócony tylko do wysokości wartości bilansowej aktywa, która, po uwzględnieniu skumulowanej amortyzacji, zostałaby wyznaczona, gdyby nie nastąpił odpis z tytułu utraty wartości.

4.21. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Jako środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych Bank wykazuje: kasę i środki na rachunkach bieżących w banku centralnym oraz rachunki bieżące i depozyty jednodniowe w innych bankach.

4.22. Koszty rozliczane w czasie oraz przychody przyszłych okresów

Koszty rozliczane w czasie (aktywa) dotyczą tych wydatków, których rozliczenie w ciężar wyniku finansowego nastąpi stosownie do upływu czasu w przyszłych okresach sprawozdawczych. Koszty rozliczane w czasie (aktywa) są ujmowane w pozycji „Inne aktywa”.

Składnikami kosztów rozliczanych w czasie (zobowiązania) są rezerwy na koszty wynikające ze świadczeń wykonanych na rzecz Banku, które zostaną rozliczone w następnych okresach. Salda te wykazuje się w pozycji „Pozostałe zobowiązania”. Przychody przyszłych okresów stanowią między innymi otrzymane kwoty przyszłych świadczeń oraz niektóre rodzaje dochodów pobranych z góry, których rozliczenie w wyniku finansowym nastąpi w przyszłych okresach sprawozdawczych. Są one ujmowane również w pozycji „Pozostałe zobowiązania”.

4.23. Świadczenia pracownicze

Zgodnie z regulacją zawartą zarówno w Kodeksie Pracy, jak i w Regulaminach Wynagradzania Pracowników, pracownicy Banku posiadają uprawnienia do odpraw emerytalno-rentowych. Odprawy z tego tytułu są wypłacane jednorazowo w sytuacji przejścia pracownika na emeryturę lub rentę a ich wysokość uzależniona jest od stażu pracy danego pracownika i jego indywidualnego poziomu wynagrodzenia. Bank tworzy rezerwę na przyszłe zobowiązania z tego tytułu w celu przyporządkowania kosztów do okresów, których dotyczą. Według MSR 19 Świadczenia pracownicze odprawy emerytalno-rentowe są programami określonych świadczeń po okresie zatrudnienia. Wartość bieżąca tych zobowiązań na koniec każdego okresu sprawozdawczego jest obliczana przez niezależnego aktuarusza. Naliczone zobowiązania są równe zdyskontowanym płatnościom, które w przyszłości zostaną dokonane, z uwzględnieniem rotacji zatrudnienia i dotyczą okresu sprawozdawczego. Informacje demograficzne oraz informacje o rotacji zatrudnieniu oparte są o dane historyczne.

4.24. Rezerwy

Rezerwę tworzy się wówczas, gdy na Banku ciąży istniejący obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne oraz można dokonać wiarygodnego szacunku kwoty tego zobowiązania. Bank tworzy następujące rezerwy ujmowane w zobowiązaniach w pozycji „Rezerwy”:

- a) odprawy emerytalne
Bank tworzy rezerwy na odprawy emerytalne. Poziom rezerw ustalany jest na podstawie wyceny przeprowadzanej przez niezależnego aktuarusza i aktualizowany na koniec każdego roku obrotowego. Rezerwa tworzona jest w ciężar kosztów za wyjątkiem zysków lub strat aktuarialnych, które odnoszone są w kapitał z aktualizacji wyceny.
- b) niewykorzystane urlopy pracownicze
Bank tworzy rezerwę w pełnej wysokości z tytułu niewykorzystanych dni urlopowych przez pracowników Banku na koniec okresu sprawozdawczego na podstawie stanu niewykorzystanych urlopów.
- c) inne
Bank tworzy rezerwy na zobowiązania pewne lub o dużym stopniu prawdopodobieństwa, których kwotę można w sposób wiarygodny oszacować. Zobowiązania takie mogą wynikać między innymi z zawartych kontraktów (umów o pracę z pracownikami), jak też z toczących się postępowań sądowych.

4.25. Leasing finansowy i operacyjny

Bank jako leasingobiorca

Umowy leasingu finansowego, które przenoszą na Bank zasadniczo całe ryzyko i wszystkie pożytki wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, są ujmowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej na dzień rozpoczęcia leasingu według niższej z następujących dwóch wartości: wartości godziwej środka trwałego stanowiącego przedmiot leasingu lub wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych. Opłaty leasingowe są rozdzielane pomiędzy inne koszty operacyjne i zmniejszenie salda zobowiązania z tytułu leasingu w sposób umożliwiający uzyskanie stałej stopy odsetek od pozostałego do spłaty zobowiązania. Inne koszty operacyjne są ujmowane bezpośrednio w ciężar wyniku finansowego. Środki trwałe użytkowane na mocy umów leasingu finansowego są amortyzowane przez krótszy z dwóch okresów: szacowany okres użytkowania środka trwałego lub okres leasingu.

Umowy leasingowe, zgodnie z którymi leasingodawca zachowuje zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, zaliczane są do umów leasingu operacyjnego. Opłaty leasingowe z tytułu leasingu operacyjnego ujmowane są jako koszty w wyniku finansowym metodą liniową przez okres trwania leasingu.

Bank jako leasingodawca

Bank prezentuje aktywa oddane w leasing operacyjny w ramach odpowiedniej grupy środków trwałych – zgodnie z charakterem tych aktywów. Aktywa trwałe będące przedmiotami umów leasingu operacyjnego amortyzowane są metodą liniową przez okres trwania umowy leasingu z uwzględnieniem wartości rezydualnej. Wartość rezydualna ustalana jest w kwocie, którą według przewidywań Bank mógłby uzyskać obecnie, uwzględniając wiek i stan aktywa jaki będzie na koniec umowy leasingu, po pomniejszeniu o szacowane koszty zbycia.

Przychody z tytułu leasingu operacyjnego ujmuje się jako przychód metodą liniową przez okres trwania umowy, chyba że zastosowanie innej systematycznej metody lepiej odzwierciedla sposób rozłożenia w czasie korzyści czerpanych z oddanego w leasing składnika aktywów.

4.26. Pozostałe należności

Pozostałe należności ujmowane są w kwocie wymaganej zapłaty pomniejszonej o odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wartość należności jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej brutto odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie. Jeśli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie należności w związku z upływem czasu jest ujmowane w rachunku zysków i strat.

4.27. Pozostałe zobowiązania

Pozostałe zobowiązania ujmowane są w kwocie wymaganej zapłaty. W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wartość zobowiązań jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej brutto odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie. Jeśli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie zobowiązań w związku z upływem czasu jest ujmowane w rachunku zysków i strat.

4.28. Kapitał własny

Kapitał własny stanowią kapitały i fundusze tworzone zgodnie z obowiązującym prawem, właściwymi ustawami oraz statutem, na który składają się: kapitał podstawowy, skupione akcje własne, zyski zatrzymane oraz pozostałe kapitały.

Kapitał podstawowy

Kapitał podstawowy wykazywany jest według wartości nominalnej, zgodnie ze statutem oraz wpisem do rejestru sądowego.

Skupione akcje własne

Jeżeli spółka nabywa własne instrumenty kapitałowe, to kwotę zapłaconą łącznie z kosztami bezpośrednio się do tego odnoszącymi, ujmuje się jako zmianę w kapitale własnym spółki. Nabyte akcje własne w cenie nabycia ujmuje się jako akcje własne do momentu ich anulowania bądź sprzedaży

Zyski zatrzymane (niepodzielony wynik z lat ubiegłych)

Zyski zatrzymane tworzone są z wyniku finansowego roku bieżącego oraz wyników finansowych z lat ubiegłych, które nie zostały przeznaczone na pozostałe kapitały lub rozdyskrebowane do akcjonariuszy.

Dywidendy za rok obrotowy, które zostały zatwierdzone przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy, ale nie zostały wypłacone na koniec okresu sprawozdawczego, ujawnia się w pozycji „Pozostałe zobowiązania” w sprawozdaniu z sytuacji finansowej.

Pozostałe kapitały

a) Kapitał zapasowy

Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej (nadwyżka ceny emisyjnej nad ceną nominalną) pomniejszony o bezpośrednie poniesione koszty z nią związane oraz tworzony z odpisów z zysku. Kapitał zapasowy obejmuje również kapitał wynikający z rozliczenia połączenia jednostek.

b) Kapitał z aktualizacji wyceny

Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży, kapitał z aktualizacji wyceny zabezpieczeń przepływów pieniężnych, wycena świadczenia w formie opcji na akcje, zyski/straty aktuarialne oraz wartości podatku odroczonego dla pozycji stanowiących różnice przejściowe odniesione na kapitał z aktualizacji wyceny.

c) Kapitał rezerwowy

Kapitał rezerwowo tworzony z odpisów z zysku oraz z innych źródeł na pokrycie szczególnych strat lub wydatków. W tej pozycji prezentowany jest również Fundusz ogólnego ryzyka.

Wszystkie opisane pozycje kapitałów, w przypadku nabycia/ połączenia jednostek, dotyczą zdarzeń od dnia objęcia kontroli nad jednostką do dnia utraty nad nią kontroli.

4.29. Płatności w formie akcji własnych

Transakcje rozliczane w instrumentach kapitałowych

Koszt transakcji rozliczanych z pracownikami w instrumentach kapitałowych jest wyceniany przez odniesienie do wartości godziwej na dzień przyznania praw. Wartość godziwa ustalana jest w oparciu o wybrany model. Przy wycenie transakcji rozliczanych w instrumentach kapitałowych nie są uwzględniane żadne warunki dotyczące efektywności/wyników, poza tymi, które są związane z ceną akcji jednostki dominującej („uwarunkowania rynkowe”).

Koszt transakcji rozliczanych w instrumentach kapitałowych jest ujmowany wraz z odpowiadającym mu wzrostem wartości kapitału własnego w okresie, w którym spełnione zostały warunki dotyczące efektywności/wyników, kończącym się w dniu, w którym określone pracownicy zdobędą pełne uprawnienia do świadczeń („dzień nabycia praw”). Skumulowany koszt ujęty z tytułu transakcji rozliczanych w instrumentach kapitałowych na koniec każdego okresu sprawozdawczego do dnia nabycia praw odzwierciedla stopień upływu okresu nabywania praw oraz liczbę nagród, do których prawa – w opinii Zarządu Banku na ten dzień, opartej na możliwie najlepszych szacunkach liczby instrumentów kapitałowych – zostaną ostatecznie nabyte.

Żadne koszty nie są ujmowane z tytułu nagród, do których prawa nie zostaną ostatecznie nabyte, z wyjątkiem nagród, w przypadku których nabycie praw zależy od warunków rynkowych, które są traktowane jako nabyte bez względu na fakt spełnienia uwarunkowań rynkowych, pod warunkiem spełnienia wszystkich innych warunków dotyczących efektywności.

W przypadku modyfikacji warunków przyznawania nagród rozliczanych w instrumentach kapitałowych, w ramach spełnienia wymogu minimum ujmuje się koszty, jak w przypadku gdyby warunki te nie uległy zmianie. Ponadto ujmowane są koszty z tytułu każdego wzrostu wartości transakcji w wyniku modyfikacji, wycenione na dzień zmiany.

W przypadku anulowania nagrody rozliczanej w instrumentach kapitałowych, jest ona traktowana w taki sposób, jakby prawa do niej zostały nabyte w dniu anulowania, a wszelkie jeszcze nieujęte koszty z tytułu nagrody są niezwłocznie ujmowane. Jednakże w przypadku zastąpienia anulowanej nagrody nową nagrodą – określoną jako nagroda zastępcza w dniu jej przyznania, nagroda anulowana i nowa nagroda są traktowane tak, jakby stanowiły modyfikację pierwotnej

nagrody, tj. w sposób opisany w paragrafie powyżej. Rozwadniający wpływ wyemitowanych opcji jest uwzględniany przy ustalaniu wielkości zysku przypadającego na jedną akcję jako dodatkowe rozwodnienie akcji.

Transakcje rozliczane w środkach pieniężnych

Transakcje rozliczane w środkach pieniężnych są początkowo wyceniane w wartości godziwej ustalonej na dzień przyznania z zastosowaniem odpowiedniego modelu po uwzględnieniu zasad i warunków przyznania opcji. Ustalona w powyższy sposób wartość godziwa jest odpisywana w koszty przez cały okres aż do nabycia uprawnień, drugostronnie - z ujęciem stosownego zobowiązania. Wartość tego zobowiązania jest przeszacowywana na koniec każdego okresu sprawozdawczego aż do dnia rozliczenia włącznie, przy czym zmiany w wartości godziwej są ujmowane w wyniku finansowym.

4.30. Przychody

Przychody są ujmowane w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że Bank uzyska korzyści ekonomiczne związane z daną transakcją oraz gdy kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób. Przy ujmowaniu przychodów obowiązują również kryteria przedstawione poniżej.

Wynik z tytułu odsetek

W przychodach i kosztach z tytułu odsetek ujmuje się wszystkie przychody i koszty odsetkowe dotyczące instrumentów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej oraz aktywów dostępnych do sprzedaży. W przychodach odsetkowych są prezentowane również rozliczane w czasie integralne koszty bezpośrednio związane z udzielonymi kredytami i pożyczkami, w tym integralne i bezpośrednie koszty wewnętrzne.

Metodą zamortyzowanego kosztu Bank wycenia następujące aktywa i zobowiązania finansowe:

- udzielone kredyty i pożyczki oraz inne należności – nieprzeznaczone do obrotu,
- aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności,
- zobowiązania finansowe, niezaklasyfikowane w momencie ich początkowego ujęcia jako zobowiązania wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy i nie będące instrumentami pochodnymi.

Efektywna stopa procentowa jest stopą, która dyskontuje oczekiwany strumień przyszłych płatności pieniężnych do bieżącej wartości bilansowej netto przez okres do zapadalności lub do momentu następnej rynkowej wyceny określonego składnika aktywów i zobowiązań finansowych, zaś jej ustalenie obejmuje wszelkie należne bądź kasowe opłaty i przepływy płacone lub otrzymywane przez Bank w ramach umowy danego instrumentu, z wyłączeniem przyszłych możliwych strat kredytowych.

Sposób rozliczania kuponów odsetkowych, prowizji/opłat i niektórych kosztów zewnętrznych związanych z instrumentami finansowymi (metodą efektywnej stopy procentowej lub liniowo) zależy od charakteru danego instrumentu. W przypadku instrumentów finansowych z ustalonymi harmonogramami przepływów pieniężnych zastosowanie ma wycena metodą efektywnej stopy procentowej. W przypadku instrumentów z nieokreślonymi harmonogramami przepływów nie ma możliwości wyliczenia efektywnej stopy procentowej i prowizje/opłaty są rozliczane liniowo w czasie.

Natomiast sposób ujęcia rozliczanych w czasie poszczególnych typów prowizji/opłat w wyniku finansowym jako przychody odsetkowe lub prowizyjne i w ogóle konieczność ich rozliczenia w czasie, a nie możliwość ujęcia jednorazowo w wyniku finansowym, zależy od charakteru ekonomicznego prowizji/opłaty.

W skład opłat/prowizji rozliczanych w czasie wchodzi np. opłaty za pozytywne rozpatrzenie wniosku kredytowego, prowizje za udzielenie kredytu, prowizje za uruchomienie kredytu itp. Elementem prowizji jest również wynagrodzenie z tytułu ubezpieczeń, gdy występuje bezpośrednie powiązanie produktu kredytowego z produktem ubezpieczeniowym. Wnoszenie tego typu opłat stanowi integralną część zwrotu generowanego przez określony instrument finansowy. Do tej kategorii zaliczają się również opłaty i koszty związane ze zmianą warunków umownych, co powoduje modyfikację pierwotnie wyliczonej efektywnej stopy procentowej.

Ponadto, jeżeli istnieje prawdopodobieństwo zawarcia określonych umów pożyczkowych, opłaty z tytułu zobowiązania Banku do ich zawarcia są uznawane jako wynagrodzenie za stałe zaangażowanie w nabycie instrumentu finansowego, są odraczane i ujmowane jako korekta efektywnego zwrotu w momencie zawarcia określonej umowy (metodą efektywnej stopy procentowej lub metodą liniową w zależności od charakteru produktu). W przypadku aktywów, w stosunku do których zidentyfikowano utratę wartości, przychody odsetkowe naliczane są do wyniku finansowego na bazie ekspozycji netto, określonej jako różnica między wartością brutto ekspozycji a odpisem z tytułu utraty wartości i przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej użytej do wyliczenia odpisu z tytułu utraty wartości.

Wynik z tytułu odsetek zawiera również wynik na odsetkach naliczonych oraz zapłaconych związanych z instrumentami pochodnymi typu IRS i CIRS oraz punkty SWAP.

Wynik z tytułu prowizji i opłat

Opłaty i prowizje rozliczane metodą efektywnej stopy procentowej Bank ujmuje w wyniku z tytułu odsetek. Opłaty i prowizje, które są rozkładane w czasie metodą liniową lub rozpoznawane jednorazowo, są ujmowane w pozycji wyniku z tytułu prowizji i opłat. Przychody z tytułu prowizji i opłat obejmują przychody z opłat i prowizji wynikających z usług transakcyjnych za wykonanie ważnej czynności. Do takich przychodów zaliczane są jednorazowo ujmowane wszelkie opłaty za czynności, gdzie Bank występuje jako agent lub wykonuje usługi typu dystrybucja jednostek funduszy inwestycyjnych, produktów inwestycyjnych i strukturyzowanych, przychody i koszty z tytułu prowizji i opłat bankowych nie stanowiące integralnej części efektywnej stopy procentowej należności kredytowych.

Bank stosuje poniższe zasady ujmowania w przychodach prowizyjnych prowizji uzyskanych z tytułu oferowania klientom produktów ubezpieczeniowych:

Bank oferując klientom produkty ubezpieczeniowe ujmuje wynagrodzenie otrzymywane za usługi ubezpieczeniowe na podstawie profesjonalnego osądu czy sprzedaż ubezpieczenia jest ograniczona wyłącznie do świadczenia usługi oferowania produktów ubezpieczeniowych czy też usługa sprzedaży ubezpieczenia jest powiązana ze sprzedażą instrumentu finansowego. Zasady oceny treści ekonomicznej oferowanych instrumentów finansowych oraz produktów ubezpieczeniowych, w których sprzedaży Bank uczestniczy przedstawiono w nocie 5.1 niniejszego sprawozdania.

W wyniku oceny bezpośredniego powiązania produktu ubezpieczeniowego z instrumentem finansowym Bank może stwierdzić:

- występowanie bezpośredniego powiązania skutkującego ujęciem wynagrodzenia z tytułu oferowania produktów ubezpieczeniowych zgodnie z metodą zamortyzowanego kosztu i rozliczane jest metodą efektywnej stopy procentowej oraz ujmowane w przychodzie odsetkowym,
- brak bezpośredniego powiązania skutkującego ujęciem wynagrodzenia z tytułu oferowania produktów ubezpieczeniowych w przychodach z tytułu prowizji zgodnie z wymogami MSR 18 Przychody,
- występowanie produktu złożonego z instrumentu finansowego oraz produktu ubezpieczeniowego skutkującego podziałem wynagrodzenia z tytułu oferowania produktu ubezpieczeniowego na podstawie wydzielenia wartości godziwej oferowanego instrumentu finansowego oraz wartości godziwej produktu ubezpieczeniowego sprzedawanego łącznie z tym z tym instrumentem.

W przypadku zidentyfikowania produktu złożonego, wynagrodzenie z tytułu sprzedaży produktu ubezpieczeniowego dzielone jest pomiędzy część stanowiącą element zamortyzowanego kosztu instrumentu finansowego oraz część stanowiącą wynagrodzenie za wykonywanie czynności pośrednictwa. Podział wynagrodzenia dokonywany jest w proporcji wartości godziwej instrumentu finansowego oraz wartości godziwej usługi pośrednictwa w stosunku do sumy obu tych wartości. Wycena wartości godziwej usługi pośrednictwa oraz instrumentu finansowego przeprowadzana jest w oparciu o dane rynkowe. W przypadku świadczenia czynności lub usług posprzedażowych wynikających z oferowanego produktu ubezpieczeniowego odpowiednia część wynagrodzenia alokowanego do usługi pośrednictwa rozliczana jest w okresie

obowiązki umowy ubezpieczenia zgodnie z metodą zaawansowania usługi, przy uwzględnieniu zasady współmierności przychodów i kosztów. Wynagrodzenie to ujmowane jest w przychodach z tytułu prowizji.

Bank dokonuje szacunku części wynagrodzenia, które będzie zwracane (np. z tytułu wypowiedzenia przez klienta umowy ubezpieczenia, przedpłat lub innych tytułów) w okresach po sprzedaży produktu ubezpieczeniowego. Oszacowana część wynagrodzenia odraczana jest w czasie do wysokości przewidywanych zwrotów. W części odnoszącej się do przychodów rozliczanych według kosztu zamortyzowanego przewidywane zwroty uwzględniane są w wynagrodzeniu ujmowanym w zamortyzowanym koszcie instrumentu finansowego. W sytuacji, gdy zostanie dokonany podział wynagrodzenia dla produktu złożonego, przewidywane zwroty dotyczące części rozliczanej metodą efektywnej stopy procentowej oraz ujętej jako wynagrodzenie za czynność pośrednictwa ubezpieczeniowego przypisane są do tych elementów w sposób analogiczny jak zostało podzielone wynagrodzenie.

Bank dokonuje szacunku ponoszonych kosztów związanych ze sprzedażą produktów ubezpieczeniowych zgodnie ze stosowaną metodą rozliczania przychodów i kosztów w zależności od formy sprzedaży produktów ubezpieczeniowych.

Bank dokonuje podziału kosztów związanych ze sprzedażą produktu ubezpieczeniowego na bezpośrednio związane oraz pozostałe niepowiązane bezpośrednio koszty, w tym koszty stałe (ujmowane w momencie poniesienia).

Koszty bezpośrednio związane ze sprzedażą produktu ubezpieczeniowego rozliczane są zgodnie z zasadą współmierności przychodów i kosztów jako:

- element zamortyzowanego kosztu instrumentu finansowego, jeżeli całość przychodów związanych ze sprzedażą produktu ubezpieczeniowego rozliczana jest metodą efektywnej stopy procentowej, lub
- odpowiednio w proporcji zastosowanej przy podziale przychodów na rozpoznawane w ramach kalkulacji kosztu zamortyzowanego i przychodów rozpoznawanych jednorazowo lub rozliczanych w czasie jako wynagrodzenie z tytułu wykonania usługi pośrednictwa, jeżeli dokonany został podział wynagrodzenia dla produktu złożonego.

Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy oraz wynik z wymiany

Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy i wynik z wymiany obejmuje zyski i straty z wyceny do wartości godziwej aktywów i zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu, aktywów i zobowiązań finansowych zaklasyfikowanych w momencie ich początkowego ujęcia jako wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy oraz instrumentów pochodnych, a także zyski i straty z transakcji kupna/ sprzedaży walut oraz przeliczonych aktywów i zobowiązań wyrażonych w walutach obcych po obowiązującym na dzień bilansowy średnim kursie ustalonym dla danej waluty przez NBP.

Wynik na pozostałych instrumentach finansowych

Na wynik na pozostałych instrumentach finansowych składają się zrealizowane zyski i straty powstałe na skutek zbycia aktywów finansowych zaklasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży oraz jako utrzymywane do terminu wymagalności.

4.31. Pozostałe przychody i koszty operacyjne

Do pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych zaliczane są koszty i przychody niezwiązane bezpośrednio z podstawową działalnością Banku. Są to w szczególności: wynik z tytułu sprzedaży i likwidacji środków trwałych, zyski/ straty netto z korekt wyceny wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnych, przychody i koszty z wynajmu, przychody z tytułu sprzedaży pozostałych usług, otrzymane i zapłacone odszkodowania kary i grzywny, a także koszty związane z prowadzoną działalnością windykacyjną, koszty opłat sądowych oraz koszty promocji dla klientów. Ponadto w pozostałych przychodach operacyjnych ujmowany jest zysk z okazynego nabycia powstały w wyniku rozliczenia połączenia jednostek lub przedsięwzięć zgodnie z MSSF3.

4.32. Dywidendy

Przychody z tytułu dywidendy są ujmowane w wyniku finansowym w momencie ustalenia praw akcjonariuszy lub udziałowców do jej otrzymania, jeżeli dywidenda ta jest wypłacana z zysków wypracowanych po dacie nabycia.

4.33. Podatki

Podatek bieżący

Zobowiązania i należności z tytułu bieżącego podatku za okres bieżący i okresy poprzednie wycenia się w wysokości kwot przewidywanej zapłaty na rzecz organów podatkowych (podlegających zwrotowi od organów podatkowych) z zastosowaniem stawek podatkowych i przepisów podatkowych, które prawnie lub faktycznie już obowiązywały na dzień bilansowy.

Podatek odroczony

Na potrzeby sprawozdawczości finansowej, podatek odroczony jest obliczany metodą zobowiązań bilansowych w stosunku do wszystkich różnic przejściowych występujących na koniec okresu sprawozdawczego między wartością podatkową aktywów i zobowiązań a ich wartością bilansową wykazaną w sprawozdaniu finansowym.

Rezerwa na podatek odroczony ujmowana jest w odniesieniu do wszystkich dodatnich różnic przejściowych:

- z wyjątkiem sytuacji, gdy rezerwa na podatek odroczony powstaje w wyniku początkowego ujęcia wartości firmy lub początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji nie stanowiącej połączenia jednostek i w chwili jej zawierania niemającej wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową oraz
- w przypadku dodatnich różnic przejściowych wynikających z inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych i udziałów we wspólnych przedsięwzięciach – z wyjątkiem sytuacji, gdy terminy odwracania się różnic przejściowych podlegają kontroli inwestora lub gdy prawdopodobne jest, iż w dającej się przewidzieć przyszłości różnice przejściowe nie ulegną odwróceniu.

Aktywa z tytułu podatku odroczonego ujmowane są w odniesieniu do wszystkich ujemnych różnic przejściowych, jak również niewykorzystanych ulg podatkowych i niewykorzystanych strat podatkowych przeniesionych na następne lata, w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że zostanie osiągnięty dochód do opodatkowania, który pozwoli wykorzystać ww. różnice, aktywa i straty:

- z wyjątkiem sytuacji, gdy aktywa z tytułu odroczonego podatku dotyczące ujemnych różnic przejściowych powstają w wyniku początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji nie stanowiącej połączenia jednostek i w chwili jej zawierania nie mają wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową oraz
- w przypadku ujemnych różnic przejściowych z tytułu inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych oraz udziałów we wspólnych przedsięwzięciach, składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku jest ujmowany w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jedynie w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, iż w dającej się przewidzieć przyszłości ww. różnice przejściowe ulegną odwróceniu i osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który pozwoli na potrącenie ujemnych różnic przejściowych.

Wartość bilansowa składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku jest weryfikowana na koniec każdego okresu sprawozdawczego i ulega stosownemu obniżeniu o tyle, o ile przestało być prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Nieujęty składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego podlega ponownej ocenie na koniec każdego okresu sprawozdawczego i jest ujmowany do wysokości odzwierciedlającej prawdopodobieństwo osiągnięcia w przyszłości dochodów do opodatkowania, które pozwolą na odzyskanie tego składnika aktywów.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oraz rezerwy na podatek odroczone wyceniane są z zastosowaniem stawek podatkowych, które według przewidywań będą obowiązywać w okresie, gdy składnik aktywów zostanie zrealizowany lub rezerwa rozwiązana, przyjmując za podstawę stawki podatkowe i przepisy podatkowe obowiązujące na dzień bilansowy lub takie, których obowiązywanie w przyszłości jest pewne na dzień bilansowy.

Podatek dochodowy dotyczący pozycji ujmowanych poza zyskiem lub stratą jest ujmowany w innych całkowitych dochodach dotyczący pozycji ujętych w innych całkowitych dochodach lub bezpośrednio w kapitale własnym dotyczący pozycji ujętych bezpośrednio w kapitale własnym.

Bank kompensuje ze sobą aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego z rezerwami z tytułu odroczonego podatku dochodowego wtedy i tylko wtedy, gdy posiada możliwy do wyegzekwowania tytuł prawny do przeprowadzenia kompensat należności ze zobowiązaniami z tytułu bieżącego podatku i odroczonego podatku dochodowego ma związek z tym samym podatnikiem i tym samym organem podatkowym.

4.34. Zysk netto na akcję

Zysk netto na akcję dla każdego okresu jest obliczony poprzez podzielenie zysku netto za dany okres przez średnią ważoną liczbę akcji w danym okresie sprawozdawczym. Ujawnienia wymagane przez MSR 33 przedstawiane są wyłącznie na podstawie skonsolidowanych danych finansowych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

5. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach

5.1. Profesjonalny osąd

W procesie stosowania zasad (polityki) rachunkowości wobec zagadnień podanych poniżej, największe znaczenie, oprócz szacunków księgowych, miał profesjonalny osąd kierownictwa.

Wynagrodzenia z tytułu ubezpieczeń

Bank stosuje poniższe zasady ujmowania w przychodach prowizyjnych prowizji uzyskanych z tytułu oferowania klientom produktów ubezpieczeniowych.

Bank oferując klientom produkty ubezpieczeniowe ujmuje wynagrodzenie otrzymywane za usługi ubezpieczeniowe na podstawie profesjonalnego osądu czy sprzedaż ubezpieczenia jest ograniczona wyłącznie do świadczenia usługi oferowania produktów ubezpieczeniowych czy też usługa sprzedaży ubezpieczenia jest powiązana ze sprzedażą instrumentu finansowego. Ocena bazuje na treści ekonomicznej oferowanych instrumentów finansowych oraz produktów ubezpieczeniowych, w których sprzedaży Bank uczestniczy. Celem osądu jest rozróżnienie na bazie treści ekonomicznej przychodów stanowiących:

- integralną część wynagrodzenia z tytułu oferowanego dodatkowo instrumentu finansowego,
- wynagrodzenie za usługę agencyjną lub pośrednictwa,
- wynagrodzenie za świadczenie dodatkowych czynności po dokonaniu sprzedaży

Bezpośrednie powiązanie produktu ubezpieczeniowego z instrumentem finansowym występuje w szczególności, gdy jest spełniony co najmniej jeden z dwóch warunków:

- instrument finansowy jest oferowany przez Bank zawsze z produktem ubezpieczeniowym tj. obydwie transakcje zostały zawarte w tym samym czasie lub zostały zawarte w sekwencji, w której każda kolejna transakcja wynika z poprzedniej,
- produkt ubezpieczeniowy jest oferowany przez Bank wyłącznie z instrumentem finansowym tj. nie ma możliwości zakupu w Banku produktu ubezpieczeniowego identycznego co do formy prawnej, warunków i treści ekonomicznej bez połączonego zakupu instrumentu finansowego.

Bank dodatkowo przeprowadza analizę treści ekonomicznej produktu ubezpieczeniowego, w tym spełnienia kryteriów niezależności umów ubezpieczenia od oferowanych instrumentów finansowych poprzez ustalenie:

- stopnia sprzedaży produktów łączonych tj. procentowego udziału instrumentów finansowych z ochroną ubezpieczeniową do liczby umów dotyczących instrumentów finansowych w portfelu Banku, w podziale na instrumenty finansowe oraz produkty ubezpieczeniowe lub grupy ubezpieczeń zgodnie z ofertą produktową Banku,
- średniego rzeczywistego rocznego oprocentowania poszczególnych instrumentów finansowych w portfelu Banku w podziale na zawierające ochronę ubezpieczeniową i bez ochrony ubezpieczeniowej, w podziale na instrumenty finansowe oraz produkty ubezpieczeniowe i grupy ubezpieczeń zgodnie z ofertą produktową Banku,
- możliwości przystąpienia do ochrony ubezpieczeniowej bez posiadania instrumentu finansowego,
- przy braku wymogu Banku zawarcia przez klienta umowy ubezpieczenia do nabywanego przez niego instrumentu finansowego, liczby zbliżonych w zakresie warunków i zasad umów ubezpieczenia zawartych w innych zakładach ubezpieczeń niż zakład ubezpieczeń, którego produkty są oferowane przez Bank łącznie z instrumentem finansowym (procentowy udział w całym portfelu kredytowym – w podziale na instrumenty finansowe zgodnie z ofertą produktową Banku),
- poziomu rezygnacji i wysokości zwracanego wynagrodzenia, w podziale na instrumenty finansowe oraz produkty ubezpieczeniowe lub grupy ubezpieczeń, zgodnie z ofertą produktową Banku,
- liczby umów ubezpieczenia kontynuowanych po wcześniejszej spłacie kredytu lub pożyczki, wraz z informacją o produktach kredytowych, z którymi były powiązane,
- zakresu czynności wykonywanych przez Bank na rzecz zakładu ubezpieczeń w trakcie trwania umowy ubezpieczenia,
- efektów analizy raportów zarządczych dotyczących wyników poszczególnych linii biznesowych, instrumentów finansowych zgodnie z ofertą produktową Banku, usług bankowych.

W wyniku oceny bezpośredniego powiązania Bank może stwierdzić:

- występowanie bezpośredniego powiązania skutkującego ujęciem wynagrodzenia z tytułu oferowania produktów ubezpieczeniowych zgodnie z metodą zamortyzowanego kosztu i rozliczane jest metodą efektywnej stopy procentowej oraz ujmowane w przychodzie odsetkowym,
- brak bezpośredniego powiązania skutkującego ujęciem wynagrodzenia z tytułu oferowania produktów ubezpieczeniowych w przychodach z tytułu prowizji zgodnie z wymogami MSR 18 *Przychody*,
- występowanie produktu złożonego z instrumentu finansowego oraz produktu ubezpieczeniowego skutkującego podziałem wynagrodzenia z tytułu oferowania produktu ubezpieczeniowego na podstawie wydzielenia wartości godziwej oferowanego instrumentu finansowego oraz wartości godziwej produktu ubezpieczeniowego sprzedawanego łącznie z tym instrumentem.

W przypadku zidentyfikowania produktu złożonego, wynagrodzenie z tytułu sprzedaży produktu ubezpieczeniowego dzielone jest pomiędzy część stanowiącą element zamortyzowanego kosztu instrumentu finansowego oraz część stanowiącą wynagrodzenie za wykonywanie czynności pośrednictwa. Podział wynagrodzenia dokonywany jest w proporcji wartości godziwej instrumentu finansowego oraz wartości godziwej usługi pośrednictwa w stosunku do sumy obu tych wartości. Wycena wartości godziwej usługi pośrednictwa oraz instrumentu finansowego przeprowadzana jest w oparciu o dane rynkowe. W przypadku świadczenia czynności lub usług posprzedazowych wynikających z oferowanego produktu ubezpieczeniowego odpowiednia część wynagrodzenia alokowanego do usługi pośrednictwa rozliczana jest w okresie obowiązywania umowy ubezpieczenia zgodnie z metodą zaawansowania usługi, przy uwzględnieniu zasady współmierności przychodów i kosztów. Bank dokonuje szacunku części wynagrodzenia, które będzie zwracane (np. z tytułu wypowiedzenia przez klienta umowy ubezpieczenia, przedpłat lub innych tytułów) w okresach po sprzedaży produktu ubezpieczeniowego. Oszacowana część wynagrodzenia odraczana jest w czasie do wysokości przewidywanych zwrotów.

Bank dokonuje szacunku ponoszonych kosztów związanych ze sprzedażą produktów ubezpieczeniowych zgodnie ze stosowaną metodą rozliczania przychodów i kosztów w zależności od formy sprzedaży produktów ubezpieczeniowych. Bank dokonuje podziału kosztów związanych ze sprzedażą produktu ubezpieczeniowego na bezpośrednio związane oraz pozostałe niepowiązane bezpośrednio koszty, w tym koszty stałe (ujmowane w momencie poniesienia). Koszty bezpośrednio związane ze sprzedażą produktu ubezpieczeniowego rozliczane są zgodnie z zasadą współmierności przychodów i kosztów.

Klasyfikacja umów leasingowych

Bank dokonuje klasyfikacji leasingu jako operacyjny lub finansowy w oparciu o ocenę, w jakim zakresie ryzyko i pożytki z tytułu posiadania przedmiotu leasingu przypadają w udziale leasingodawcy, a w jakim leasingobiorcy. Ocena ta opiera się na treści ekonomicznej każdej transakcji.

Współczynniki portfelowe w wycenie ekspozycji

Na podstawie danych historycznych wyznaczane są parametry portfelowe niezbędne do określenia wysokości odpisów m.in. PD (prawdopodobieństwo niewypłacalności), RR (stopa odzysku) oraz CR (wskaźnik uzdrowień). Dodatkowo na potrzeby ujęcia w ocenie grupowej w kalkulacji odpisów scenariusza spłaty ekspozycji zgodnie z umową wyznaczane jest dodatkowe PD dla ekspozycji, dla których nie została zaraportowana przesłanka utraty wartości dotycząca braku lub opóźnień w spłacie (prawdopodobieństwo niewypłacalności wyznaczane w zależności od typu zaraportowanej przesłanki utraty wartości). Na potrzeby estymacji stóp odzysków (RR) oraz wskaźników uzdrowień (CR) wykorzystywane są informacje o atrybutach ekspozycji na moment zaraportowania przesłanki utraty wartości dotyczącej braku lub opóźnień w spłacie takich jak: wartość ekspozycji, miesiąc trwania ekspozycji czy informacja o poziomie LTV (dla portfela kredytów hipotecznych). Wszystkie parametry portfelowe są wyznaczane niezależnie dla każdej grupy produktowej przy wykorzystaniu metod statystycznych. Estymacja parametrów jest dokonywana na historycznej bazie ekspozycji z częstotliwością miesięczną, przy jednoczesnym ograniczaniu wpływu danych nieadekwatnych do aktualnego poziomu ryzyka portfela kredytowego, np. nie uwzględnianiu w estymacji PD danych starszych niż 12 miesięcy, a na potrzeby CR danych starszych niż 24 miesiące. Na potrzeby estymacji RR Bank wykorzystuje szeregi czasowe długości 60 miesięcy. W uzasadnionych przypadkach możliwa jest dodatkowa ekspercka korekta parametrów portfelowych w celu odzwierciedlenia oddziaływania bieżących warunków. Zgodnie z przyjętymi przez Bank zasadami, metodyka estymacji parametrów oraz przyjęte założenia (w tym podział na homogeniczne grupy kredytów) podlegają regularnemu przeglądowi, w celu zmniejszenia rozbieżności pomiędzy ich rzeczywistymi a prognozowanymi wartościami.

Dla określenia wartości odpisu dla każdego zdefiniowanego portfela określa się również maksymalny okres kwarantanny dla ekspozycji będących w stanie kwarantanny, okres uprawdopodobnienia się restrukturyzacji, warunki przejścia ekspozycji z utraty wartości w stan kwarantanny i inne.

Dla potrzeb określenia wartości odpisu IBNR dla zdefiniowanych portfeli Bank przeprowadza analizy długości okresu, w którym następuje ujawnienie strat poniesionych, czyli tzw. LIP (ang. *loss identification period*). Analizy te przeprowadzane są na podstawie obserwowanych wpływów na rachunki w Banku oraz przeterminowań i wejścia w utratę wartości dla danego klienta. Bank przeprowadza również back testy poziomu LIP na podstawie bezpośredniego telefonicznego ankietowania klientów. Natomiast na potrzeby estymowania prawdopodobieństwa niewypłacalności dla ekspozycji z zaraportowanymi przesłankami utraty wartości innymi niż brak spłat lub opóźnienia w spłacie Bank przyjmuje okres LIPNONPERF równy 12 miesięcy.

5.2. Niepewność szacunków

Sporządzenie sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF wymaga dokonania przez Bank pewnych szacunków oraz przyjęcia pewnych założeń, które mają wpływ na kwoty prezentowane w sprawozdaniu finansowym. Szacunki i założenia, które podlegają ciągłej ocenie przez kierownictwo Banku, oparte są o doświadczenia historyczne i inne czynniki, w tym oczekiwania co do przyszłych zdarzeń, które w danej sytuacji wydają się uzasadnione. Mimo że szacunki te opierają się na najlepszej wiedzy dotyczącej warunków bieżących i działań, które Bank podejmuje, rzeczywiste rezultaty mogą się od tych szacunków różnić. Szacunki dokonywane na koniec każdego okresu sprawozdawczego odzwierciedlają warunki, które istniały na te daty (np. kurs walutowy, stopy procentowe, ceny rynkowe).

Główne obszary, dla których Bank dokonał szacunków obejmują:

Utrata wartości kredytów i pożyczek udzielonych klientom

Na koniec każdego okresu sprawozdawczego Bank ocenia czy istnieją obiektywne dowody utraty wartości danego składnika lub grupy aktywów finansowych. Bank ocenia, czy istnieją przesłanki wskazujące na możliwe do wiarygodnego zmierzenia zmniejszenie szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych dotyczących portfela kredytowego, zanim zmniejszenie to będzie można przyporządkować do konkretnego kredytu w celu oszacowania utraty wartości. Szacunki mogą uwzględniać możliwe do zaobserwowania dane wskazujące na wystąpienie niekorzystnej zmiany sytuacji płatniczej kredytobiorców należących do określonej grupy lub sytuacji gospodarczej w danym kraju lub jego części, co ma związek z problemami występującymi w tej grupie aktywów. Metodologia i założenia, na podstawie których określa się szacunkowe kwoty przepływów pieniężnych i okresy, w których one nastąpią, są poddawane regularnym przeglądom w celu identyfikacji różnic pomiędzy szacunkową a rzeczywistą wielkością strat.

Niepewność związana jest z szacunkami utraty wartości portfela (zarówno w odniesieniu do ekspozycji, dla których zostały zaraportowane przesłanki utraty wartości jak i dla ekspozycji, dla których strata zaszła, ale nie została zaraportowana – dla tych ekspozycji tworzony jest odpis tzw. IBNR na zaistniałe, ale niezaraportowane straty), co wynika z przyjętych założeń oraz specyfiki stosowanych modeli statystycznych.

W 2016 roku Getin Noble Bank S.A. wprowadził zmiany do stosowanej metodologii pod kątem prowadzonego projektu IRB. Istotnym elementem nowego modelu jest rozszerzenie zakresu danych historycznych oraz ilości atrybutów wykorzystywanych do szacunków w oparciu o prowadzone prace w ramach projektu IRB. Zmiany w głównej mierze dotyczyły oznaczania defaultów (m.in. dostosowanie proggu istotności ekspozycji do wytycznych IRB dla ekspozycji detalicznych) oraz skutecznego uzdrowienia ekspozycji z defaultu (dodatkowo uwzględnienie przesłanek jakościowych), a co za tym idzie estymacji parametrów portfelowych (m. in. dokonano przejścia na macierze i estymatory ilościowe, dostosowano metodykę estymacji parametrów do nowych oznaczeń defaultu oraz wprowadzono głębsze podziały portfeli na potrzeby estymacji wskaźników odzysków i uzdrowień w celu lepszego dopasowania ryzyka kredytowego - ze względu na atrybuty ekspozycji z momentu wejścia w default np. czasokres trwania kredytu, kwota ekspozycji, poziom LTV). W ślad za tymi zmianami dokonano aktualizacji wzorów do kalkulacji odpisów aktualizujących. Ponadto Bank zdecydował o uaktualnieniu poziomu dla ekspozycji indywidualnie znaczących i podniósł próg z 1 mln zł do 2 mln zł, jak również uwzględnił w szacowaniu stóp odzysków kategorie, dla których ze względu na licznosc obserwacji możliwe było oszacowanie poziomu RR (wydłużenie czasokresu realizacji odzysków do 97 miesięcy w stanie default). Ze względu na złożony i wielopłaszczyznowy charakter zmian, a także sposób implementacji w systemach informatycznych, dokładne oszacowanie ich wpływu na poziom odpisów aktualizujących na dzień 31 grudnia 2016 roku jest na datę przygotowania niniejszego sprawozdania niemożliwe.

Instrumenty pochodne oraz aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy

Wartość godziwą instrumentów pochodnych, aktywów finansowych i zobowiązań finansowych nienotowanych na aktywnych rynkach ustala się stosując powszechnie uznane techniki wyceny. Wszystkie modele są zatwierdzane przed ich zastosowaniem, a także kalibrowane w celu zapewnienia, że otrzymane wyniki odzwierciedlają faktyczne dane i porównywalne ceny rynkowe. W miarę możliwości w modelach wykorzystywane są wyłącznie dane możliwe do zaobserwowania, pochodzące z aktywnego rynku, jednakże w pewnych okolicznościach stosowane jest oszacowanie niepewności przez Bank (takich jak ryzyko kontrahenta, zmienności i korelacje rynkowe). Zmiana założeń dotyczących tych czynników może wpłynąć na wyceny niektórych instrumentów finansowych.

Wartość godziwa nieruchomości inwestycyjnych

Bank dokonuje szacunków wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnych. Szacunek odzwierciedla warunki rynkowe na dzień wyceny i jest dokonywany na podstawie aktualnych wycen nieruchomości.

Utrata wartości innych aktywów trwałych

Na koniec każdego okresu sprawozdawczego Bank ocenia istnienie przesłanek, które wskazują czy nastąpiła utrata wartości składników aktywów trwałych. W przypadku zidentyfikowania takiej przesłanki Bank dokonuje oszacowania wartości odzyskiwalnej. Oszacowanie wartości użytkowej składnika aktywów trwałych wiąże się, między innymi z przyjęciem założeń w zakresie szacunków co do kwot, terminów przyszłych przepływów pieniężnych, które Bank może uzyskać z tytułu danego składnika aktywów trwałych, innych czynników. Szacując wartość godziwą pomniejszoną o koszty sprzedaży Bank opiera się na dostępnych danych rynkowych na ten temat lub wycenach sporządzonych przez niezależnych rzeczoznawców, które co do zasady również opierają się na szacunkach.

Wycena rezerw z tytułu odpraw emerytalnych

Rezerwa z tytułu odpraw emerytalnych została oszacowana za pomocą metod aktuarialnych przez niezależnego aktuarium, przyjęte w tym celu założenia są aktualizowane na koniec każdego roku obrotowego.

Utrata wartości firmy

Po początkowym ujęciu, wartość firmy jest wykazywana według ceny nabycia pomniejszonej o wszelkie skumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Test na utratę wartości przeprowadza się raz w roku. Ponadto na każdą datę sprawozdawczą ocenia się, czy nie wystąpiły przesłanki utraty wartości firmy.

Bank ocenia czy na datę bilansową nie zaistniały przesłanki powodujące, iż wartość bilansowa wartości firmy nie jest niższa od jej wartości odzyskiwanej. W tym celu sporządzany jest corocznie test na utratę wartości w odniesieniu do wartości firmy – niezależnie od tego, czy istnieją przesłanki, które wskazują, iż nastąpiła utrata wartości. Test sporządzany jest zgodnie z MSR 36.

Wartość odzyskiwalna szacowana jest na podstawie wartości użytkowej ośrodków wypracowujących środki pieniężne (CGU), które zostały przyporządkowane do wartości firmy. CGU odpowiadają najniższemu poziomowi, na którym wartość firmy jest monitorowana na wewnętrzne potrzeby zarządcze, nie wyżej niż na poziomie segmentu.

Wartość użytkowa jest bieżącą, szacunkową wartością przyszłych przepływów pieniężnych, których uzyskania Bank oczekuje z tytułu dalszego użytkowania CGU. Wartość użytkowa uwzględnia wartość końcową (rezydualną) CGU. Wartość rezydualna CGU obliczana jest poprzez ekstrapolację projekcji przepływów pieniężnych poza okres prognozy, przy zastosowaniu określonej stopy wzrostu.

Prognozy dotyczące przyszłych przepływów opiewają na okres 5 lat oraz opierają się na:

- historycznych danych odzwierciedlających potencjał CGU w zakresie generowania przepływów pieniężnych,
- projekcji bilansu oraz rachunku zysków i strat CGU na dzień sporządzania testu na utratę wartości,
- prognozach bilansu i rachunku zysków i strat na okres objęty prognozą,
- założeniach zawartych w budżecie Banku,
- analizie przyczyn rozbieżności pomiędzy przeszłymi prognozami przepływów pieniężnych a faktycznie uzyskanymi przepływami środków.

Przyszłe przepływy będące podstawą obliczenia wartości użytkowej odzwierciedlają wartość potencjalnych dywidend/dokapitalizowania przy założeniu określonego poziomu wypracowanego zysku oraz poziomu kapitału regulacyjnego koniecznego do utrzymania założonego poziomu adekwatności kapitałowej.

Wartość bieżąca przyszłych przepływów obliczana jest przy zastosowaniu adekwatnej stopy dyskontowej uwzględniającej stopę wolną od ryzyka, premię za ryzyko, premię za niską kapitalizację oraz premię za ryzyko specyficzne.

Wartość bieżąca przyszłych przepływów przyrównywana jest do bilansowej wartości (na dzień sporządzania testu) dla sumy: wartości firmy oraz wartości aktywów netto CGU (funduszy własnych CGU oraz zysku CGU).

Składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego

Bank rozpoznaje składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego bazując na założeniu, że w przyszłości zostanie osiągnięty zysk podatkowy pozwalający na jego wykorzystanie. Pogorszenie uzyskiwanych wyników podatkowych w przyszłości mogłoby spowodować, że założenie to stałoby się nieuzasadnione.

Okresy użytkowania rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych

Szacując długość okresu użytkowania poszczególnych rodzajów rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych uwzględniane są m.in.:

- dotychczasowe przeciętne okresy użytkowania odzwierciedlające tempo zużycia fizycznego, intensywności wykorzystania itp.,
- utrata przydatności z przyczyn technologicznych,
- okres sprawowania kontroli nad składnikiem aktywów oraz prawne i inne ograniczenia okresu użytkowania,
- zależność okresu użytkowania składników aktywów od okresu użytkowania pozostałych aktywów,
- inne okoliczności mające wpływ na okres użytkowania tego rodzaju aktywów.

W przypadku, gdy okres korzystania ze składnika aktywów wynika z tytułów umownych, okres użytkowania odpowiada okresowi wynikającemu z tych tytułów umownych, bądź też w sytuacji, kiedy szacowany okres użytkowania jest krótszy, przyjmuje się szacowany okres użytkowania. Bank corocznie dokonuje weryfikacji przyjętych okresów użyteczności na podstawie bieżących szacunków.

Mimo, że zastosowane szacunki opierają się na najlepszej wiedzy, rzeczywiste rezultaty mogą różnić się od przyjętych szacunków. Zgodność rzeczywistych wyników i dokonanych szacunków jest weryfikowana w okresach sprawozdawczych.

5.3. Zmiana szacunków

W bieżącym okresie sprawozdawczym Bank nie zmienił obszarów, w których dokonał szacunków.

6. Korekty błędów poprzednich okresów

W okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2016 roku Bank nie dokonał korekt błędów poprzednich okresów.

7. Wynik z tytułu odsetek

	01.01.2016- 31.12.2016 tys. zł	01.01.2015- 31.12.2015 tys. zł
Przychody z tytułu:		
kredytów i pożyczek	2 287 195	2 489 435
należności od banków i instytucji finansowych	3 925	11 874
instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży i utrzymywanych do terminu wymagalności	236 278	219 295
pochodnych instrumentów finansowych	226 029	271 777
rezerwy obowiązkowej	27 721	29 097
Razem przychody z tytułu odsetek	2 781 148	3 021 478
W tym:		
przychody związane z aktywami finansowymi, dla których rozpoznano utratę wartości	200 658	226 215
przychody obliczone z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej, odnoszące się do aktywów finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	2 555 119	2 749 701
Koszty z tytułu:		
zobowiązań wobec klientów	1 379 102	1 636 819
zobowiązań wobec banków i instytucji finansowych	40 047	50 405
pochodnych instrumentów finansowych	(54 082)	27 136
emisji dłużnych papierów wartościowych	136 434	150 359
Razem koszty z tytułu odsetek	1 501 501	1 864 719
w tym:		
koszty obliczone z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej, odnoszące się do zobowiązań finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	1 555 583	1 837 583
Wynik z tytułu odsetek	1 279 647	1 156 759

8. Wynik z tytułu prowizji i opłat

	01.01.2016- 31.12.2016 tys. zł	01.01.2015- 31.12.2015 tys. zł
Przychody z tytułu:		
kredytów i pożyczek	27 913	51 159
obsługi rachunków bankowych	37 063	46 731
kart płatniczych i kredytowych	45 805	42 084
produktów inwestycyjnych	58 330	121 559
ubezpieczeń	46 960	174 569
pozostałe przychody z tytułu prowizji i opłat	1 390	2 304
Razem przychody z tytułu prowizji i opłat	217 461	438 406
Koszty z tytułu:		
kredytów i pożyczek	8 877	14 656
kart płatniczych i kredytowych	46 013	42 963
produktów inwestycyjnych i bankowych	84 536	94 813
ubezpieczeń	9 239	11 799
pozostałe koszty z tytułu prowizji i opłat	9 819	8 098
Razem koszty z tytułu prowizji i opłat	158 484	172 329
Wynik z tytułu prowizji i opłat	58 977	266 077

9. Przychody z tytułu dywidend

	01.01.2016- 31.12.2016 tys. zł	01.01.2015- 31.12.2015 tys. zł
Dywidendy otrzymane:		
z akcji i udziałów w jednostkach zależnych i wspólnych przedsięwzięciach	73 551	17 639
z papierów wartościowych zaklasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży	5 443	4 580
z papierów wartościowych zaklasyfikowanych jako przeznaczone do obrotu	-	12
z papierów wartościowych zaklasyfikowanych jako aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy	5 951	9 497
Razem przychody z tytułu dywidend	84 945	31 728

10. Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy oraz wynik z pozycji wymiany

	01.01.2016- 31.12.2016 tys. zł	01.01.2015- 31.12.2015 tys. zł
Wynik na instrumentach finansowych, w tym:	(7 612)	(8 689)
na instrumentach kapitałowych	(4 935)	(3 554)
na instrumentach pochodnych	(2 677)	(5 135)
Różnice kursowe dotyczące kredytów walutowych i indeksowanych	16 287	17 254
Pozostałe różnice kursowe	14 286	12 343
Razem wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy oraz wynik z pozycji wymiany	22 961	20 908

11. Wynik na pozostałych instrumentach finansowych

	01.01.2016- 31.12.2016 tys. zł	01.01.2015- 31.12.2015 tys. zł
Wynik na instrumentach finansowych wycenianych w wartości godziwej z odniesieniem zmian na pozostałe całkowite dochody, w tym:	84 736	28 220
na instrumentach dłużnych	17 556	25 520
na instrumentach kapitałowych	67 180	2 700
Razem wynik na pozostałych instrumentach finansowych	84 736	28 220

W wyniku na instrumentach kapitałowych w 2016 roku ujęto wynik ze sprzedaży akcji Biura Informacji Kredytowej S.A. oraz przychód z tytułu rozliczenia transakcji VISA Europe Ltd.

12. Wynik na inwestycjach w jednostkach zależnych, stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach

W dniu 10 lutego 2016 roku Getin Noble Bank S.A. podpisał z LC Corp B.V. umowę sprzedaży 50,72 % posiadanych udziałów we wspólnym przedsięwzięciu Getin Leasing S.A. Zamknięcie transakcji nastąpiło 29 lutego 2016 roku.

Poniżej zaprezentowano rozliczenie wyniku Banku na transakcji sprzedaży akcji spółki Getin Leasing S.A.:

	tys. zł
Przychód ze sprzedaży akcji	180 043
Wartość księgowa sprzedanych akcji	(14 235)
Koszty transakcyjne	(202)
Zysk brutto	165 606
Podatek dochodowy	(31 465)
Zysk netto	134 141

W dniu 29 kwietnia 2016 roku Bank zrealizował transakcję sprzedaży 3 pakietów po 9 993 sztuki akcji jednostki zależnej Noble Funds Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A. stanowiących łącznie 29,97% kapitału zakładowego spółki.

Poniżej zaprezentowano rozliczenie wyniku Banku na transakcji sprzedaży akcji Noble Funds TFI S.A.:

	tys. zł
Przychód ze sprzedaży akcji	62 931
Wartość księgowa sprzedanych akcji	(18 902)
Koszty transakcyjne	(31)
Zysk brutto	43 998
Podatek dochodowy	(8 360)
Zysk netto	35 638

W 2015 roku Getin Noble Bank S.A. dokonał sprzedaży 3 712 akcji jednostki zależnej Getin Leasing S.A., stanowiących 49,28% kapitału zakładowego oraz 49,28% udziału w ogólnej liczbie głosów na walnym zgromadzeniu spółki na rzecz Getin Holding S.A. i utracił samodzielną kontrolę nad spółką. Zysk brutto Banku z tytułu tej transakcji wyniósł 131 187 tys. zł. Ponadto, Bank i Getin Holding S.A. podpisały umowę w przedmiocie wykonywania wspólnej kontroli nad Getin Leasing S.A. ustalającą zasady współpracy w ramach zarządzania spółką.

13. Wynik z tytułu pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych

	01.01.2016- 31.12.2016 tys. zł	01.01.2015- 31.12.2015 tys. zł
Pozostałe przychody operacyjne:		
przychody z czynszów	7 571	8 267
przychody ze sprzedaży produktów i usług, towarów i materiałów	2 499	3 142
odzyskane koszty sądowe i windykacji	8 204	6 351
rozwiązanie rezerw i odpisów z tytułu utraty wartości pozostałych aktywów	2 516	1 740
przychody z odzyskanych należności nieściągalnych	728	2 546
zysk ze sprzedaży niefinansowych aktywów trwałych	3 230	1 396
pozostałe przychody	11 996	7 518
Razem pozostałe przychody operacyjne	36 744	30 960
Pozostałe koszty operacyjne:		
koszty czynszów	2 849	3 525
koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów	1 309	2 147
windykacja i monitoring należności, w tym koszty sądowe	37 095	40 070
utworzenie rezerw i odpisów z tytułu utraty wartości pozostałych aktywów	7 566	5 534
koszty związane z produktami inwestycyjnymi	1 910	2 994
koszty promocji i nagród dla klientów	16 786	27 745
straty netto z korekt wyceny wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnych	19 922	1 057
pozostałe koszty	13 713	13 791
Razem pozostałe koszty operacyjne	101 150	96 863
Wynik z tytułu pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych	(64 406)	(65 903)

14. Koszty działania

	01.01.2016- 31.12.2016 tys. zł	01.01.2015- 31.12.2015 tys. zł
Świadczenia pracownicze, w tym:	350 621	352 397
wynagrodzenia	296 311	296 676
narzuty na wynagrodzenia i inne świadczenia na rzecz pracowników	54 310	55 721
Zużycie materiałów i energii	19 402	26 259
Usługi obce, w tym:	236 048	290 924
marketing i reklama	30 325	65 511
usługi IT	38 226	30 917
wynajem i dzierżawa	105 529	115 096
usługi ochrony i cash processingu	6 016	6 613
usługi telekomunikacyjne i pocztowe	29 515	35 140
usługi prawne i doradcze	6 127	10 064
inne usługi obce	20 310	27 583
Podatki i opłaty	8 670	141 624 ¹⁾
Opłaty na rzecz Bankowego Funduszu Gwarancyjnego i Komisji Nadzoru Finansowego	113 301 ³⁾	241 180 ²⁾
Amortyzacja	75 004	66 581
Pozostałe koszty	4 854	9 962
Razem koszty działania	807 900	1 128 927

¹⁾ w tym 134 056 tys. zł z tytułu rezerwy na składki na Fundusz Wsparcia Kredytobiorców,

²⁾ w tym 116 915 tys. zł z tytułu wpłaty do Bankowego Funduszu Gwarancyjnego dot. upadłości Spółdzielczego Banku Rzemiosła i Rolnictwa w Wołominie (SK Banku),

³⁾ w tym 7 686 tys. zł z tytułu wpłaty do Bankowego Funduszu Gwarancyjnego dot. upadłości Banku Spółdzielczego w Nadarzynie.

15. Wynik z odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości aktywów finansowych i rezerwy na zobowiązania pozabilansowe

	01.01.2016- 31.12.2016 tys. zł	01.01.2015- 31.12.2015 tys. zł
Kredyty i pożyczki udzielone klientom, w tym:	633 815	419 190
korporacyjne	87 532	25 718
samochodowe	31 117	(15 950)
hipoteczne	254 103	207 446
detaliczne	261 063	201 976
Należności od banków	(476)	220
Inwestycje w jednostkach zależnych i stowarzyszonych	55 200	-
Instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży	(1 175)	(1 207)
Zobowiązania pozabilansowe	594	(1 679)
Razem wynik z odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości aktywów finansowych i rezerwy na zobowiązania pozabilansowe	687 958	416 524

	01.01.2016- 31.12.2016 tys. zł	01.01.2015- 31.12.2015 tys. zł
Wartość odpisów aktualizujących/ rezerw na początek okresu	2 384 785	3 590 660
Zmiana stanu rezerw netto ujęta w rachunku zysków i strat	687 958	416 524
Wykorzystanie - spisane	(78 465)	(14 050)
Wykorzystanie - sprzedaż portfela	(134 717)	(1 484 283)
Inne zwiększenia/ zmniejszenia netto	(126 903)	(124 066)
Wartość odpisów aktualizujących/ rezerw na koniec okresu	2 732 658	2 384 785

16. Podatek dochodowy

Bieżący podatek dochodowy od osób prawnych obliczany jest zgodnie z polskimi przepisami podatkowymi. Podstawę obliczeń stanowi wynik bilansowy brutto skorygowany o koszty nie stanowiące kosztów uzyskania przychodów, dochody nie podlegające opodatkowaniu oraz inne przychody i koszty zmieniające podstawę opodatkowania określone w ustawie z dnia 15 lutego 1992 roku o podatku dochodowym od osób prawnych wraz z późniejszymi zmianami.

Na potrzeby sprawozdawczości finansowej, podatek odroczonej jest obliczany metodą zobowiązań bilansowych w stosunku do różnic przejściowych występujących na dzień bilansowy między wartością podatkową aktywów i zobowiązań a ich wartością bilansową wykazaną w sprawozdaniu finansowym.

Główne pozycje wpływające dodatkowo na wysokość obciążenia podatkowego w rachunku zysków i strat to wartość otrzymanych dywidend od podmiotów zależnych, które nie są włączone do podstawy opodatkowania, opłata ostrożnościowa do Bankowego Funduszu Gwarancyjnego oraz podatek od niektórych instytucji finansowych.

Ponadto Bank z uzyskanego dochodu podatkowego rozliczył w 2016 roku straty podatkowe z lat ubiegłych w kwocie 104 969 tys. zł.

	01.01.2016- 31.12.2016 tys. zł	01.01.2015- 31.12.2015 tys. zł
Rachunek zysków i strat		
Bieżący podatek dochodowy	5 890	3 351
Bieżące obciążenie podatkowe	5 890	-
Korekty dotyczące bieżącego podatku z lat ubiegłych	-	3 351
Odroczonej podatek dochodowy	24 052	19 055
Związany z powstaniem i odwróceniem się różnic przejściowych	4 108	124 012
Korekty dotyczące odroczonego podatku z lat ubiegłych	-	1 799
Strata podatkowa	19 944	(106 756)
Obciążenie podatkowe w rachunku zysków i strat	29 942	22 406
Sprawozdanie z całkowitych dochodów		
Bieżący podatek dochodowy	-	-
Odroczonej podatek dochodowy	(15 073)	10 450
Związany z powstaniem i odwróceniem się różnic przejściowych, w tym:	(15 073)	10 450
związany z instrumentami finansowymi dostępnymi do sprzedaży	(17 904)	(424)
związany z efektem rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych	2 801	10 866
związany z zyskami/ stratami aktuarialnymi	30	8
Obciążenie/ (korzyść) podatkowa w sprawozdaniu z całkowitych dochodów	(15 073)	10 450
Razem podstawowe składniki obciążenia/(korzyści) podatkowej	14 869	32 856

	01.01.2016- 31.12.2016 tys. zł	01.01.2015- 31.12.2015 tys. zł
Uzgodnienie obciążenia podatkowego w rachunku zysków i strat		
Zysk brutto przed podatkiem	138 945	35 192
Podatek według stawki 19%	26 400	6 686
Wpływ przychodów nie podlegających opodatkowaniu	(16 221)	(8 385)
Wpływ kosztów nie stanowiących kosztów uzyskania przychodu	19 763	24 105
Obciążenie podatkowe wykazane w rachunku zysków i strat	29 942	22 406

	Stan na 01.01.2016	Zmiany w okresie		Stan na 31.12.2016
		Odniesione na wynik finansowy	Odniesione na inne całkowite dochody	
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Przychody do otrzymania dotyczące papierów wartościowych i instrumentów pochodnych	41 841	(236)	-	41 605
Przychody do otrzymania dotyczące kredytów i lokat	70 560	(18 259)	-	52 301
Amortyzacja (środki trwale sfinansowane z ulgi inwestycyjnej)	554	(33)	-	521
Koszty prowizji zapłaconych z góry	81 197	4 373	-	85 570
Nadwyżka amortyzacji podatkowej	18 784	(784)	-	18 000
Wycena papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży	4 859	-	(4 147)	712
Rezerwa na amortyzację wartości niematerialnych przejętych w ramach ZORG	5 860	(393)	-	5 467
Pozostałe	418	862	-	1 280
Rezerwa na odroczonego podatku dochodowego	224 073	(14 470)	(4 147)	205 456
Odsetki od depozytów, emisji własnych papierów, instrumentów pochodnych i odsetki od obligacji	101 234	(11 212)	-	90 022
Odpisy aktualizujące na należności kredytowe	250 437	15 134	-	265 571
Strata podatkowa	120 029	(19 944)	-	100 085
Przychody opodatkowane z góry	11 601	(3 592)	-	8 009
Rezerwy na przewidywane koszty i zobowiązania	9 843	3 325	-	13 168
Wycena papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży	8 339	-	13 757	22 096
Wycena związana z wartością zabezpieczeń przepływów pieniężnych	24 994	-	(2 801)	22 193
Naliczona składka na Fundusz Wsparcia Kredytobiorców	25 471	(25 471)	-	-
Pozostałe	4 014	3 238	(30)	7 222
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	555 962	(38 522)	10 926	528 366
Aktywa netto	331 889	24 052	15 073	322 910

	Stan na 01.01.2015	Zmiany w okresie		Stan na 31.12.2015
		Odniesione na wynik finansowy	Odniesione na inne całkowite dochody	
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Przychody do otrzymania dotyczące papierów wartościowych i instrumentów pochodnych	40 121	1 720	-	41 841
Przychody do otrzymania dotyczące kredytów i lokat	68 136	2 424	-	70 560
Amortyzacja (środki trwale sfinansowane z ulgi inwestycyjnej)	586	(32)	-	554
Koszty prowizji zapłaconych z góry	118 662	(37 465)	-	81 197
Nadwyżka amortyzacji podatkowej	12 356	6 428	-	18 784
Wycena papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży	865	-	3 994	4 859
Rezerwa na amortyzację wartości niematerialnych przejętych w ramach ZORG	6 229	(369)	-	5 860
Pozostałe	441	(23)	-	418
Rezerwa na odroczonego podatku dochodowego	247 396	(27 317)	3 994	224 073
Odsetki od depozytów, emisji własnych papierów, instrumentów pochodnych i odsetki od obligacji	139 334	(38 100)	-	101 234
Odpisy aktualizujące na należności kredytowe	365 866	(115 429)	-	250 437
Strata podatkowa z lat ubiegłych	15 072	104 957	-	120 029
Przychody opodatkowane z góry	32 605	(21 004)	-	11 601
Rezerwy na przewidywane koszty i zobowiązania	11 028	(1 185)	-	9 843
Wycena papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży	3 921	-	4 418	8 339
Wycena związana z wartością zabezpieczeń przepływów pieniężnych	35 860	-	(10 866)	24 994
Naliczona składka na Fundusz Wsparcia Kredytobiorców	-	25 471	-	25 471
Pozostałe	5 104	(1 082)	(8)	4 014
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	608 790	(46 372)	(6 456)	555 962
Aktywa netto	361 394	(19 055)	10 450	331 889

Rozliczenia podatkowe mogą być przedmiotem kontroli organów administracyjnych, które uprawnione są do nakładania kar i sankcji. Brak odniesienia do utrwalonych regulacji prawnych w Polsce powoduje występowanie w obowiązujących przepisach niejasności i niespójności. Często występujące różnice w opiniach, co do interpretacji prawnej przepisów podatkowych zarówno wewnątrz organów państwowych, jak i pomiędzy organami państwowymi i przedsiębiorstwami, powodują powstawanie obszarów niepewności i konfliktów.

Rozliczenia podatkowe mogą być przedmiotem kontroli przez okres 5 lat, począwszy od końca roku, w którym nastąpiła zapłata podatku. W wyniku przeprowadzanych kontroli dotychczasowe rozliczenia podatkowe Banku mogą zostać powiększone o dodatkowe zobowiązania podatkowe. Zdaniem Banku na dzień 31 grudnia 2016 roku utworzono odpowiednie rezerwy na rozpoznane i policzalne ryzyko podatkowe.

17. Kasa, środki w Banku Centralnym

	31.12.2016 tys. zł	31.12.2015 tys. zł
Gotówka	179 463	170 238
Rachunek bieżący w Banku Centralnym	2 972 719	2 554 211
Inne środki	11	11
Razem kasa, środki w Banku Centralnym	3 152 193	2 724 460

Bank może wykorzystywać w ciągu dnia środki na rachunkach w Banku Centralnym do bieżących rozliczeń pieniężnych, musi jednak zapewnić utrzymanie średniego miesięcznego salda na tych rachunkach w odpowiedniej wysokości wynikającej z deklaracji rezerwy obowiązkowej.

Środki na rachunku rezerwy obowiązkowej są oprocentowane w wysokości 0,9 stopy referencyjnej NBP. Na dzień 31 grudnia 2016 i 2015 roku oprocentowanie to wynosiło 1,35 %.

18. Należności od banków i instytucji finansowych

	31.12.2016 tys. zł	31.12.2015 tys. zł
Rachunki bieżące	986 414	1 964 147
Lokaty i inne należności	10 761	45 420
Razem należności od banków i instytucji finansowych	997 175	2 009 567
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości	(625)	(1 101)
Razem należności od banków i instytucji finansowych netto	996 550	2 008 466

	31.12.2016 tys. zł	31.12.2015 tys. zł
Bieżące należności i depozyty O/N	986 414	1 964 146
Należności terminowe o okresie spłaty:	10 761	45 421
do 1 miesiąca	10 623	45 225
od 1 miesiąca do 3 miesięcy	11	16
od 3 miesięcy do 1 roku	51	65
od 1 roku do 5 lat	76	115
Razem należności od banków i instytucji finansowych	997 175	2 009 567
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości	(625)	(1 101)
Razem należności od banków i instytucji finansowych netto	996 550	2 008 466

W pozycji należności bieżące zaprezentowano rachunki bieżące innych banków oraz należności z tytułu zabezpieczeń pieniężnych.

	31.12.2016 tys. zł	31.12.2015 tys. zł
Wartość należności oprocentowanych stopą zmienną	985 875	1 963 130
Wartość należności oprocentowanych stopą stałą	10 675	45 336
Razem należności od banków i instytucji finansowych netto	996 550	2 008 466

19. Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu

	31.12.2016 tys. zł	31.12.2015 tys. zł
Prawa do akcji w innych jednostkach, w tym:	2 411	-
nienotowane	2 411	-
Razem aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	2 411	-

W ramach publicznej oferty akcji zwykłych na okaziciela serii E spółki Open Finance S.A. Bank nabył 10 777 135 praw do akcji nowej emisji, w tym 2 078 500 praw do akcji zostało nabytych w celu ich sprzedaży w bliskim terminie i zaklasyfikowanych jako aktywa przeznaczone do obrotu.

20. Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy

	31.12.2016 tys. zł	31.12.2015 tys. zł
Udziały i akcje w innych jednostkach, w tym:	161 882	166 817
nienotowane	161 882	166 817
Prawa do akcji w innych jednostkach, w tym:	10 090	-
nienotowane	10 090	-
Razem aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy	171 972	166 817

Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy obejmują wyłącznie aktywa finansowe zaklasyfikowane do tej kategorii w momencie początkowego ujęcia.

W ramach publicznej oferty akcji zwykłych na okaziciela serii E spółki Open Finance S.A. Bank nabył 10 777 135 praw do akcji nowej emisji, w tym 8 698 635 praw do akcji zostało zaklasyfikowanych jako wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy. Z dniem 10 stycznia 2017 roku prawa do akcji zostały wprowadzone w trybie zwykłym do obrotu giełdowego na rynku podstawowym GPW S.A.

Udziały i akcje w innych, nienotowanych jednostkach obejmują pakiet 858 334 akcji zwykłych imiennych Towarzystwa Ubezpieczeń Europa S.A. (TU Europa), o łącznej wartości nominalnej 3 433 tys. zł, stanowiących łącznie 9,08% kapitału zakładowego spółki i uprawniających łącznie do 9,08% głosów na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy.

Wartość godziwa akcji TU Europa na dzień 31 grudnia 2016 roku została oszacowana na podstawie wyceny spółki sporządzonej przez niezależny podmiot specjalizujący się w tego typu usługach. Do wyceny wykorzystano kombinację trzech metod:

- metody wskaźnikowej opartej o wskaźniki Cena/ Zysk w szeregu dokonanych porównań retrospektywnych oraz prospektywnych,
- metody wskaźnikowej opartej o wskaźnik Cena/ Wartość księgowa, gdzie wskaźnik ten został ustalony dla grupy porównawczej na dzień 31 grudnia 2016 roku,
- metody dochodowej zakładającej modelowanie wyniku finansowego jednostki w kolejnych latach i jej zdolności do wypłaty dywidendy przy założeniu utrzymania odpowiedniego poziomu marginesu wypłacalności.

21. Pochodne instrumenty finansowe

Poniższa tabela prezentuje wartości nominalne instrumentów bazowych i wartość godziwą pochodnych instrumentów finansowych według terminów wymagalności:

31.12.2016	do 1 m-ca	od 1 do 3 m-cy	od 3 m-cy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem	Wartość godziwa	
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	aktywa tys. zł	zobowiązania tys. zł
Transakcje walutowe								
Swap walutowy	6 519 917	1 162 068	-	-	-	7 681 985	11 473	12 547
Zakup	3 253 508	586 058	-	-	-	3 839 566		
Sprzedaż	3 266 409	576 010	-	-	-	3 842 419		
CIRS	-	1 238 380	7 115 381	26 687 979	-	35 041 740	7 199	1 628 030
Zakup	-	581 796	3 429 486	12 716 190	-	16 727 472		
Sprzedaż	-	656 584	3 685 895	13 971 789	-	18 314 268		
Opcje	-	5 082	22 130	-	-	27 212	6 409	6 409
Zakupy	-	2 541	11 065	-	-	13 606		
Sprzedaż	-	2 541	11 065	-	-	13 606		
Forward	36 852	65 728	7 000	-	-	109 580	883	2 000
Zakup	18 496	32 951	3 496	-	-	54 943		
Sprzedaż	18 356	32 777	3 504	-	-	54 637		
Transakcje stopy procentowej								
Swap na stopę procentową (IRS)	-	-	-	462 478	400 254	862 732	16 556	2 459
Zakup	-	-	-	231 239	200 127	431 366		
Sprzedaż	-	-	-	231 239	200 127	431 366		
Opcje	8 234	-	16 470	1 619 795	-	1 644 499	8 673	9 217
Zakup	4 117	-	8 235	809 794	-	822 146		
Sprzedaż	4 117	-	8 235	810 001	-	822 353		
Pozostałe transakcje								
Inne – opcje na akcje	-	-	-	-	165 658	165 658	39 393	-
Zakup	-	-	-	-	165 658	165 658		
Razem pochodne instrumenty finansowe	6 565 003	2 471 258	7 160 981	28 770 252	565 912	45 533 406	90 586	1 660 662

GETIN NOBLE BANK S.A.

 Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku
 (dane w tys. zł)

31.12.2015	do 1 m-ca	od 1 do 3 m-cy	od 3 m-cy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem	Wartość godziwa	
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	aktywa tys. zł	zobowiązania tys. zł
Transakcje walutowe								
Swap walutowy	11 119 623	1 581 690	-	-	-	12 701 313	8 678	47 575
Zakup	5 543 050	785 770	-	-	-	6 328 820		
Sprzedaż	5 576 573	795 920	-	-	-	6 372 493		
CIRS	1 906 012	1 443 729	7 574 443	15 711 470	781 670	27 417 324	75 581	1 454 238
Zakup	959 870	664 835	3 686 886	7 343 837	390 835	13 046 263		
Sprzedaż	946 142	778 894	3 887 557	8 367 633	390 835	14 371 061		
Forward	100 949	25 386	52 832	-	-	179 167	3 104	1 420
Zakup	50 581	12 764	27 677	-	-	91 022		
Sprzedaż	50 368	12 622	25 155	-	-	88 145		
Transakcje stopy procentowej								
Swap na stopę procentową (IRS)	-	-	67 130	140 924	422 734	630 788	19 385	3 171
Zakup	-	-	33 565	70 462	211 367	315 394		
Sprzedaż	-	-	33 565	70 462	211 367	315 394		
Opcje	-	-	-	1 628 357	-	1 628 357	12 490	12 875
Zakup	-	-	-	814 070	-	814 070		
Sprzedaż	-	-	-	814 287	-	814 287		
Pozostałe transakcje								
Inne - opcje na akcje	-	-	-	-	165 658	165 658	39 836	-
Zakup	-	-	-	-	165 658	165 658		
Razem pochodne instrumenty finansowe	13 126 584	3 050 805	7 694 405	17 480 751	1 370 062	42 722 607	159 074	1 519 279

22. Kredyty i pożyczki udzielone klientom

	31.12.2016	31.12.2015 (przekształcone)
	tys. zł	tys. zł
Kredyty i pożyczki	44 265 909	47 137 599
Skupione wierzytelności	5 753 081	5 600 442
Należności z tytułu kart płatniczych i kredytowych	86 325	86 849
Razem kredyty i pożyczki udzielone klientom	50 105 315	52 824 890
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości	(2 663 153)	(2 369 423)
Razem kredyty i pożyczki udzielone klientom netto	47 442 162	50 455 467

31.12.2016	Wartość brutto bez utraty wartości	Wartość brutto z utratą wartości	Odpisy na kredyty i pożyczki bez utraty wartości	Odpisy na kredyty i pożyczki z utratą wartości	Razem wartość netto
kredyty korporacyjne	10 090 873	824 655	(11 163)	(297 674)	10 606 691
kredyty samochodowe	1 807 894	335 144	(7 075)	(180 227)	1 955 736
kredyty hipoteczne	27 300 044	4 803 292	(43 903)	(1 440 840)	30 618 593
kredyty detaliczne	3 630 551	1 312 862	(39 741)	(642 530)	4 261 142
Razem	42 829 362	7 275 953	(101 882)	(2 561 271)	47 442 162

31.12.2015 (przekształcone)	Wartość brutto bez utraty wartości	Wartość brutto z utratą wartości	Odpisy na kredyty i pożyczki bez utraty wartości	Odpisy na kredyty i pożyczki z utratą wartości	Razem wartość netto
kredyty korporacyjne	10 932 080	801 094	(15 533)	(230 512)	11 487 129
kredyty samochodowe	2 366 684	357 589	(9 268)	(176 002)	2 539 003
kredyty hipoteczne	28 968 383	4 473 842	(46 253)	(1 305 726)	32 090 246
kredyty detaliczne	3 747 444	1 177 774	(41 347)	(544 782)	4 339 089
Razem	46 014 591	6 810 299	(112 401)	(2 257 022)	50 455 467

	31.12.2016	31.12.2015 (przekształcone)
	tys. zł	tys. zł
Kredyty i pożyczki udzielone klientom o okresie spłaty:		
do 1 miesiąca	5 153 234	4 274 296
od 1 do 3 miesięcy	971 448	1 035 572
od 3 miesięcy do 1 roku	3 971 115	4 892 746
od 1 roku do 5 lat	13 043 743	13 872 001
powyżej 5 lat	26 965 775	28 750 275
Razem kredyty i pożyczki udzielone klientom	50 105 315	52 824 890
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości	(2 663 153)	(2 369 423)
Razem kredyty i pożyczki udzielone klientom netto	47 442 162	50 455 467

	31.12.2016	31.12.2015 (przekształcone)
	tys. zł	tys. zł
Kredyty i pożyczki udzielone klientom, w tym:		
jednostkom budżetowym	1 123 034	1 112 980
podmiotom finansowym innym niż banki	1 152 280	1 785 928
podmiotom niefinansowym innym niż osoby fizyczne	9 962 329	11 006 669
osobom fizycznym	35 204 519	36 549 890
Razem kredyty i pożyczki udzielone klientom netto	47 442 162	50 455 467

	31.12.2016	31.12.2015
Wartość kredytów i pożyczek o stałej stopie procentowej (w mln zł)	936	695
% całego portfela kredytów i pożyczek	1,97%	1,38%

W 2016 roku Getin Noble Bank S.A. dokonał sprzedaży wierzytelności, na które składały się zarówno kredyty z utratą wartości i należności spisane z ksiąg Banku, jak i portfel nie objęty utratą wartości. Nominalna wartość kapitału portfela objętego umowami cesji wyniosła łącznie 987 mln zł (wartość bilansowa portfela wynosiła 838 mln zł, z czego 755 mln zł stanowił portfel wierzytelności leasingowych nie będących w utracie wartości).

W 2015 roku Bank dokonał sprzedaży portfeli kredytów z utratą wartości oraz należności spisanych z ksiąg Banku o łącznej nominalnej wartości kapitału 2,3 mld zł.

Kredyty we frankach szwajcarskich

Poniżej przedstawiono strukturę oraz jakość kredytów hipotecznych denominowanych i indeksowanych we frankach szwajcarskich:

31.12.2016	Wartość brutto bez utraty wartości tys. zł	Wartość brutto z utratą wartości tys. zł	Odpisy na kredyty i pożyczki bez utraty wartości tys. zł	Odpisy na kredyty i pożyczki z utratą wartości tys. zł	Razem wartość netto tys. zł
kredyty hipoteczne	11 243 005	1 817 478	(31 066)	(317 504)	12 711 913

31.12.2015	Wartość brutto bez utraty wartości tys. zł	Wartość brutto z utratą wartości tys. zł	Odpisy na kredyty i pożyczki bez utraty wartości tys. zł	Odpisy na kredyty i pożyczki z utratą wartości tys. zł	Razem wartość netto tys. zł
kredyty hipoteczne	11 614 974	1 767 117	(30 303)	(271 740)	13 080 048

W Sejmie są obecnie dyskutowane 3 projekty ustaw dotyczących kredytów walutowych. W lutym 2017 roku sejmowa podkomisja ds. projektów frankowych zwróciła się do Komisji Nadzoru Finansowego o przedstawienie wyliczenia skutków finansowych wdrożenia tych ustaw oraz metodologii tego wyliczenia. Po otrzymaniu wyliczenia podkomisja planuje podjąć decyzje co do dalszych prac nad projektami ustaw. Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego Grupa nie jest w stanie w wiarygodny sposób oszacować zarówno prawdopodobieństwa wdrożenia dyskutowanych rozwiązań, jak i ich potencjalnego wpływu na sytuację finansową i wyniki Banku.

W dniu 13 stycznia 2017 roku Komitet Stabilności Finansowej Uchwałą nr 14/2017 wydał rekomendacje dotyczące restrukturyzacji portfela kredytów mieszkaniowych w walutach obcych.

Ministrowi właściwemu do spraw instytucji finansowych rekomendowano:

- zakończenie prac nad rozporządzeniem w sprawie wyższej wagi ryzyka dla ekspozycji zabezpieczonych hipotekami na nieruchomościach, w szczególności podwyższenie wagi ryzyka do 150% dla ekspozycji walutowych zabezpieczonych hipotekami na nieruchomości mieszkalnej (dotyczy banków stosujących metodę standardową do kalkulacji wymogów kapitałowych, w tym Getin Noble Banku S.A.);
- podwyższenie minimalnej wartości LGD dla ekspozycji zabezpieczonych hipoteką (dotyczy banków stosujących do kalkulacji wymogów kapitałowych metody zaawansowane);
- wprowadzenie zmian w zasadach funkcjonowania Funduszu Wsparcia Kredytobiorców prowadzące do większego wykorzystania środków funduszu;

- nałożenie bufora ryzyka systemowego w wysokości 3% z zastosowaniem do wszystkich ekspozycji na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Komisji Nadzoru Finansowego rekomendowano:

- aktualizację Metodyki Badania i Oceny Nadzorczej Banków (Metodyka BION) oraz jej poszerzenie o zasady pozwalające przypisać odpowiedni poziom narzutu kapitałowego kolejnym czynnikom ryzyka związanym z walutowymi kredytami mieszkaniowymi;
- uzupełnienie obecnie stosowanych w ramach filara II dodatkowych wymogów kapitałowych związanych z ryzykiem operacyjnym, rynkowym i ryzykiem zbiorowego niewykonywania zobowiązań w zakresie czynników ryzyka związanych z portfelem kredytów walutowych.

Bankowemu Funduszowi Gwarancyjnemu rekomendowano:

- uwzględnienie ryzyka związanego z walutowymi kredytami mieszkaniowymi w metodzie wyznaczania składek na fundusz gwarancyjny banków.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie wiadomo, w jaki sposób przedstawione rekomendacje zostaną ostatecznie zrealizowane i w związku z tym Bank nie jest w stanie w wiarygodny sposób oszacować ich potencjalnego wpływu na współczynniki kapitałowe, sytuację finansową i wyniki Banku.

23. Instrumenty finansowe

Instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży

	31.12.2016 tys. zł	31.12.2015 tys. zł
Dłużne instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży brutto	11 582 013	12 172 442
emitowane przez banki centralne	824 780	3 798 693
emitowane przez banki i inne podmioty finansowe	162 841	87 022
emitowane przez podmioty niefinansowe	6 107	39 379
emitowane przez jednostki samorządowe	-	13 781
obligacje rządowe	10 588 285	8 233 567
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości	(5 051)	(5 051)
emitowane przez podmioty niefinansowe	(5 051)	(5 051)
Razem dłużne instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży netto	11 576 962	12 167 391
Kapitałowe instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży brutto	131 318	75 517
emitowane przez banki i inne podmioty finansowe	76 447	66 452
emitowane przez podmioty niefinansowe	54 871	9 065
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości	(5 153)	(6 328)
emitowane przez podmioty niefinansowe	(5 153)	(6 328)
Razem kapitałowe instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży netto	126 165	69 189
Razem instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży	11 703 127	12 236 580

Rozliczenie transakcji przejęcia Visa Europe Limited przez Visa Inc.

W drugim kwartale 2016 roku doszło do finalizacji transakcji przejęcia Visa Europe Limited przez Visa Inc. Getin Noble Bank S.A. jako jeden z beneficjentów transakcji otrzymał w wyniku rozliczenia:

- gotówkę w wysokości 3,7 mln EUR (16,4 mln zł w przeliczeniu po kursie z 21 czerwca 2016 roku),
- 1 357 uprzywilejowanych akcji Visa Inc. Serii C. Akcje uprzywilejowane będą konwertowane na akcje zwykłe Visa Inc do 2028 roku. Współczynnik konwersji akcji preferowanych na akcje zwykłe może ulegać zmniejszeniu w zależności od przebiegu bieżących i potencjalnych sporów sądowych, w których jedną ze stron będzie Visa Inc.
- należność z tytułu odroczonej płatności w wysokości 0,3 mln EUR płatną w II kwartale 2019 roku.

Bank wycenia akcje uprzywilejowane do wartości godziwej z uwzględnieniem ryzyka wynikającego z ograniczonej możliwości transferu akcji przez Bank oraz ryzyka zmniejszenia współczynnika konwersji. Akcje uprzywilejowane zaklasyfikowane zostały do portfela papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży. Na dzień 31 grudnia 2016 roku wycena tych akcji wyniosła 4,9 mln zł.

	01.01.2016- 31.12.2016 tys. zł	01.01.2015- 31.12.2015 tys. zł
Instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży na początek okresu	12 236 580	11 232 147
Zwiększenia	164 772 493	248 340 743
Zmniejszenia (sprzedaż i wykup)	(165 194 140)	(247 343 845)
Rozwiązania odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości	1 175	1 207
Zmiany wartości godziwej	(112 981)	6 328
Instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży na koniec okresu	11 703 127	12 236 580

	31.12.2016 tys. zł	31.12.2015 tys. zł
Instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży o terminie zapadalności:		
do 1 miesiąca	1 750 900	3 833 755
od 1 do 3 miesięcy	1 441	29 795
od 3 miesięcy do 1 roku	1 215 015	1 590 105
od 1 roku do 5 lat	7 901 033	4 089 929
powyżej 5 lat	713 624	2 628 858
Instrumenty kapitałowe o nieokreślonym terminie zapadalności	131 318	75 517
Razem instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży brutto	11 713 331	12 247 959
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości	(10 204)	(11 379)
Razem instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży netto	11 703 127	12 236 580

Instrumenty finansowe utrzymywane do terminu wymagalności

	31.12.2016 tys. zł	31.12.2015 tys. zł
Instrumenty finansowe utrzymywane do terminu wymagalności brutto	202 641	154 322
emitowane przez jednostki samorządowe	160 347	118 125
emitowane przez podmioty niefinansowe	42 294	36 197
Utrata wartości instrumentów finansowych utrzymywanych do terminu wymagalności	-	-
Razem instrumenty finansowe utrzymywane do terminu wymagalności netto	202 641	154 322

	31.12.2016 tys. zł	31.12.2015 tys. zł
Instrumenty finansowe utrzymywane do terminu wymagalności o terminie:		
do 1 miesiąca	606	62
od 1 do 3 miesięcy	4 274	1 250
od 3 miesięcy do 1 roku	3 880	1 255
od 1 roku do 5 lat	60 366	36 710
powyżej 5 lat	133 515	115 045
Razem instrumenty finansowe utrzymywane do terminu wymagalności brutto	202 641	154 322
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości	-	-
Razem instrumenty finansowe utrzymywane do terminu wymagalności netto	202 641	154 322

	01.01.2016- 31.12.2016 tys. zł	01.01.2015- 31.12.2015 tys. zł
Instrumenty finansowe utrzymywane do terminu wymagalności na początek okresu	154 322	95 857
Zwiększenia	49 003	67 403
Zmniejszenia	(1 400)	(10 500)
Naliczone odsetki i korekty z tytułu rozliczenia według zamortyzowanego kosztu	716	1 562
Instrumenty finansowe utrzymywane do terminu wymagalności na koniec okresu	202 641	154 322

24. Aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań

	Wartość bilansowa aktywów stanowiących zabezpieczenie	
	31.12.2016 tys. zł	31.12.2015 tys. zł
Z portfela instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży:		
Obligacje skarbowe stanowiące zabezpieczenie funduszu ochrony środków gwarantowanych BFG	317 975	213 319
Obligacje skarbowe stanowiące zabezpieczenie otrzymanych kredytów	2 418 574	3 197 430
Obligacje skarbowe stanowiące zabezpieczenie kredytu otrzymanego przez spółkę zależną	406 500	413 665
Obligacje skarbowe stanowiące zabezpieczenie zobowiązań z tytułu transakcji repo	259 953	638 420
Obligacje skarbowe stanowiące zabezpieczenie spłaty wiarytelności	92 601	57 848
Razem aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań	3 495 603	4 520 682

Getin Noble Bank S.A. będzie utrzymywał portfel aktywów stanowiących zabezpieczenie kredytów do momentu spłaty tych zobowiązań. Zgodnie z art. 369 ustawy o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji Getin Noble Bank S.A. tworzy fundusz środków gwarantowanych w wysokości określonej uchwałą Rady BFG. Podstawą jest suma środków pieniężnych zgromadzonych w Banku na wszystkich rachunkach stanowiących podstawę obliczenia kwoty rezerwy obowiązkowej.

25. Inwestycje w jednostkach zależnych, stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach

Getin Noble Bank S.A. posiada udziały w następujących podmiotach podporządkowanych:

31.12.2016	Procentowa wielkość udziałów/ praw do głosów posiadanych przez Bank	Wartość brutto tys. zł	Odpis aktualizujący z tyt. utraty wartości tys. zł	Wartość bilansowa tys. zł
Noble Funds Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A.	70,03%	44 174	-	44 174
Noble Concierge sp. z o. o.	100%	469	-	469
Noble Securities S.A.	100%	41 742	-	41 742
Sax Development sp. z o. o.	100%	105 005	-	105 005
BPI Bank Polskich Inwestycji S.A.	100%	57 084	-	57 084
Property Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych	100%	374 997	(19 700)	355 297
Debtor Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty	100%	425 652	(21 600)	404 052
ProEkspert sp. z o. o.	100%	13	-	13
ProEkspert sp. z o. o. sp.k.	100%	13	-	13
Razem inwestycje w jednostkach zależnych		1 049 149	(41 300)	1 007 849
Open Finance S.A.	42,15%	337 012	(13 900)	323 112
Razem inwestycje w jednostkach stowarzyszonych		337 012	(13 900)	323 112
Razem inwestycje w jednostkach podporządkowanych		1 386 161	(55 200)	1 330 961

31.12.2015 (przekształcone)	Procentowa wielkość udziałów/ praw do głosów posiadanych przez Bank	Wartość brutto tys. zł	Odpis aktualizujący z tyt. utraty wartości tys. zł	Wartość bilansowa tys. zł
Noble Funds Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A.	100%	63 076	-	63 076
Noble Concierge sp. z o. o.	100%	469	-	469
Noble Securities S.A.	100%	41 742	-	41 742
Sax Development sp. z o. o.	100%	105 005	-	105 005
BPI Bank Polskich Inwestycji S.A.	100%	57 084	-	57 084
Property Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych	100%	329 998	-	329 998
Debtor Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty	100%	363 000	-	363 000
ProEkspert sp. z o. o. (dawniej LAB sp. z o. o.)	100%	13	-	13
ProEkspert sp. z o. o. sp.k. (dawniej LAB sp. z o. o. sp. k.)	100%	13	-	13
Razem inwestycje w jednostkach zależnych		960 400	-	960 400
Getin Leasing S.A.	50,72%	14 235	-	14 235
Razem inwestycje we wspólnych przedsięwzięciach		14 235	-	14 235
Open Finance S.A.	42,15%	347 111	-	347 111
Razem inwestycje w jednostkach stowarzyszonych		347 111	-	347 111
Razem inwestycje w jednostkach podporządkowanych		1 321 746	-	1 321 746

Na dzień 31 grudnia 2016 i 2015 roku udział w ogólnej liczbie głosów posiadany przez Bank w podmiotach podporządkowanych jest równy udziałowi w kapitałach tych jednostek.

Wszystkie jednostki zależne są objęte konsolidacją metodą pełną, a jednostki stowarzyszone są wyceniane metodą praw własności w Skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej Getin Noble Bank S.A.

W 2016 roku Getin Noble Bank S.A. dokonał sprzedaży 50,72% posiadanych udziałów w Getin Leasing S.A. oraz 3 pakietów po 9 993 sztuki akcji Noble Funds TFI S.A. stanowiących 29,97% kapitału zakładowego spółki.

Rozliczenie wyniku Banku na tych transakcjach zostało przedstawione w nocie II.12.

W 2016 roku Bank objął 62 661 sztuk certyfikatów inwestycyjnych serii B wyemitowanych przez Debtor NS FIZ za kwotę 62 652 tys. zł oraz 49 127 sztuk certyfikatów inwestycyjnych serii F wyemitowanych przez Property FIZAN za kwotę 44 999 tys. zł. Bank jest jedynym inwestorem w obydwu funduszach.

Badanie utraty wartości inwestycji w jednostkach zależnych

W celu weryfikacji, czy wystąpiła utrata wartości inwestycji w jednostkę zależną zgodnie z MSR 36 porównywana jest wartość bilansowa inwestycji z jej wartością odzyskiwalną, czyli wyższą spośród wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży i wartości użytkowej.

Utrata wartości Property FIZAN

Na aktywa funduszu Property składają się udiały w spółkach celowych zajmujących się obrotem nieruchomości inwestycyjnymi. Wartość użytkowa inwestycji w jednostkę zależną Property FIZAN została oszacowana w oparciu o planowane wyniki finansowe funduszu na podstawie biznes planu sporządzonego przez kierownictwo funduszu z uwzględnieniem negatywnych scenariuszy biorących pod uwagę pogorszenie tempa sprzedaży oraz spadek cen nieruchomości inwestycyjnych w stosunku do założeń przyjętych w biznes planie. Prognozy przepływów pieniężnych opracowano dla dziesięcioletniego okresu planistycznego uwzględniającego specyfikę jednostki, a następnie przyjęto wartość rezydualną w postaci zdyskontowanej wartości bilansowej nieruchomości niesprzedanych w okresie prognozy.

Prognozy finansowe dla każdego z przygotowanych zestawów przepływów pieniężnych zostały zdyskontowane średnim ważonym kosztem kapitału funduszu z uwzględnieniem dodatkowego narzutu z tytułu ryzyka niespełnienia się prognoz finansowych - stopa dyskontowa została wyznaczona na poziomie 8,45%.

Każdemu ze scenariuszy nadano równą wagę – tak wyznaczona średnia wartość przepływów pieniężnych zdyskontowanych według powyższych założeń została powiększona o saldo gotówki nieoperacyjnej na rachunkach spółek celowych i Property FIZAN. Wartość odzyskiwalna inwestycji w jednostkę zależną wyznaczona w opisany sposób została następnie porównywana z jej wartością bilansową. W wyniku testów na utratę wartości przeprowadzonych w 2016 roku stwierdzono utratę wartości inwestycji w spółkę zależną Property i ujęto odpis aktualizujący w wysokości 19,7 mln zł.

Utrata wartości Debtor NS FIZ

Wartość odzyskiwalna inwestycji w Debtor NS FIZ została ustalona jako wartość godziwa pomniejszona o koszty sprzedaży certyfikatów inwestycyjnych Funduszu. Biorąc pod uwagę specyfikę ekspozycji z portfela Debtor NS FIZ (kredyty hipoteczne, udzielane w oparciu o procedury i procesy GNB SA), Bank zastosował do ich wyceny model odpisów aktualizujących MSR39 stosowany przez Bank. Podejście takie jest spójne z profilem ryzyka tych ekspozycji i stanowi na dzień bilansowy najlepsze odzwierciedlenie wartości godziwej certyfikatów inwestycyjnych Funduszu. Stwierdzono nadwyżkę wartości bilansowej nad wartością godziwą i ujęto odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości w wysokości 21,6 mln zł.

Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych

Informacje o podmiotach stowarzyszonych Banku przedstawiają się następująco:

	Procentowa wielkość udziałów oraz praw do głosów posiadanych przez Bank	
	31.12.2016	31.12.2015
Open Finance S.A.	42,15%	42,15%

Spółka Open Finance S.A. ujmowana jest w jednostkowym sprawozdaniu finansowym metodą praw własności.

	01.01.2016- 31.12.2016	01.01.2015- 31.12.2015 (przekształcone)
	tys. zł	tys. zł
Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych na początek okresu	347 112	334 919
Udział w zysku/ (stracie) *	(10 100)	12 193
Odpis aktualizujący z tyt. utraty wartości	(13 900)	-
Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych na koniec okresu	323 112	347 112

* Udział w zysku/(stracie) jednostek stowarzyszonych ujęty w rachunku zysków i strat został skorygowany o eliminację udziału Banku w niezrealizowanych zyskach z tytułu transakcji pomiędzy Bankiem a spółkami Grupy Open Finance S.A.

Poniżej przedstawiono podsumowanie danych finansowych jednostki stowarzyszonej. Wykazane poniżej informacje stanowią kwoty ze skonsolidowanych sprawozdań finansowych Grupy Kapitałowej Open Finance S.A. sporządzonych zgodnie z MSSF.

	31.12.2016	31.12.2015
	tys. zł	tys. zł
Aktywa trwałe	550 966	524 951
Aktywa obrotowe	80 581	110 922
Zobowiązania krótkoterminowe	121 636	128 241
Zobowiązania długoterminowe	122 296	110 162

	01.01.2016- 31.12.2016 tys. zł	01.01.2015- 31.12.2015 tys. zł
Przychody ze sprzedaży	317 831	370 870
Zysk/ (strata) netto *	(23 941)	28 927
Całkowite dochody razem *	(23 941)	28 927

* Przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej

Wartość udziałów w spółce Open Finance S.A., dla której istnieją opublikowane notowania rynkowe według kursu giełdowego na dzień 31 grudnia 2016 roku wynosiła 32 303 tys. zł.

Badanie utraty wartości inwestycji w jednostkę stowarzyszoną Open Finance S.A.

W celu weryfikacji, czy wystąpiła utrata wartości inwestycji w jednostkę stowarzyszoną zgodnie z MSR 36 porównywana jest wartość bilansowa inwestycji z jej wartością odzyskiwalną, czyli wyższą spośród wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży i wartości użytkowej. Wartość użytkowa inwestycji została oszacowana w oparciu o planowane wyniki Grupy Kapitałowej Open Finance S.A. na podstawie budżetów zatwierdzonych przez kierownictwo spółki. Prognozy przepływów pieniężnych opracowano dla trzyletniego okresu planistycznego, a następnie przyjęto wartość rezydualną w postaci przepływu realnie stałego na podstawie wyników w trzecim okresie prognozy.

Stopę dyskontową przyjęto na bazie kosztu kapitału własnego Open Finance S.A. wyliczonego z wykorzystaniem współczynnika beta dla spółek porównywalnych. Stopa dyskontowa została podwyższona ze względu na występującą niepewność co do utrzymania się obecnego poziomu stopy procentowej wolnej od ryzyka oraz w celu uwzględnienia ryzyka niespełnienia się prognoz finansowych spółki - stopa została wyznaczona na poziomie 8,58%.

Poza przepływami wynikającymi z prognozowanych zysków Grupy Kapitałowej Open Finance S.A., dokonano również analizy synergii działalności jednostki stowarzyszonej z Getin Noble Bankiem S.A. Efekty finansowe zidentyfikowanych obszarów synergii zostały oszacowane i zdyskontowane kosztem kapitału własnego Open Finance S.A. podwyższonego o narzut w związku z ryzykiem związanym z realizacją efektów synergii - stopa dyskontowa dla synergii wyniosła 10,58%.

Za wartość odzyskiwalną inwestycji w jednostkę stowarzyszoną przyjęto wartość przepływów pieniężnych zdyskontowanych według powyższych założeń powiększoną o saldo gotówki oraz aktywów nieoperacyjnych w skonsolidowanym bilansie Grupy Kapitałowej Open Finance S.A. Wartość odzyskiwalna wyznaczona w opisany sposób jest następnie porównywana z wartością bilansową inwestycji. W 2016 roku stwierdzono utratę wartości inwestycji w spółkę stowarzyszoną Open Finance S.A. i ujęto odpis aktualizujący w wysokości 13,9 mln zł.

26. Wartości niematerialne

	31.12.2016 tys. zł	31.12.2015 tys. zł
Patenty i licencje	146 245	124 769
Wartość firmy	51 307	51 307
Inne wartości niematerialne	34 551	41 337
Nakłady na wartości niematerialne	50 586	46 642
Razem wartości niematerialne	282 689	264 055

Getin Noble Bank S.A. ujmuje na dzień 31 grudnia 2016 roku wartości niematerialne w postaci relacji z klientami depozytowymi (ang. *Core Deposit Intangible*) w kwocie 34 551 tys. zł, które zostały zidentyfikowane i wycenione w transakcji nabycia zorganizowanej części przedsiębiorstwa DnB Nord Polska S.A. oraz DZ Bank Polska S.A.

w wartości początkowej 58 807 tys. zł. Relacje z klientami odzwierciedlają korzyści w postaci uzyskania tańszego źródła finansowania działalności Banku i są wycenione według bieżącej wartości przyszłych korzyści w postaci różnicy pomiędzy kosztem finansowania działalności Banku ze źródeł zewnętrznych a kosztem oprocentowania przejętych rachunków bieżących z uwzględnieniem oszacowanych zachowań klientów.

Relacje z klientami depozytowymi podlegają amortyzacji liniowej przez okres 104 miesięcy, tj. okres w jakim zgodnie z założeniami spodziewana jest realizacja większości korzyści ze składników wartości niematerialnych. Pozostały okres amortyzacji od końca 2016 roku to odpowiednio 61 miesięcy dla relacji zidentyfikowanych w transakcji nabycia zorganizowanej części przedsiębiorstwa DnB Nord Polska S.A. i 64 miesiące dla relacji zidentyfikowanych w transakcji nabycia zorganizowanej części przedsiębiorstwa DZ Bank Polska S.A.

Wartość firmy powstała z przejęcia w 2004 roku Banku Przemysłowego S.A. w Łodzi. Na każdą datę bilansową Bank ocenia, czy nie zaistniały przesłanki powodujące, iż wartość bilansowa wartości firmy nie jest niższa od jej wartości odzyskiwalnej. W tym celu, zgodnie z MSR 36, sporządzany jest corocznie test na utratę wartości w odniesieniu do wartości firmy – niezależnie od tego, czy istnieją przesłanki, które wskazują, iż nastąpiła utrata wartości.

Badanie utraty wartości w odniesieniu do wartości firmy z przejęcia Banku Przemysłowego S.A.

Wartość odzyskiwalna szacowana jest na podstawie wartości użytkowej ośrodków wypracowujących środki pieniężne (CGU), które zostały przyporządkowane do wartości firmy powstałej z przejęcia Banku Przemysłowego S.A. Wartość użytkowa jest bieżącą, szacunkową wartością przyszłych przepływów pieniężnych za okres 5 lat z uwzględnieniem wartości końcowej (rezydualnej) CGU. Wartość rezydualna CGU obliczana jest poprzez ekstrapolację projekcji przepływów pieniężnych poza okres prognozy, przy zastosowaniu długoterminowej stopy wzrostu przyjętej na poziomie założonego przez NBP długoterminowego celu inflacyjnego (2,5%).

Prognozy dotyczące przyszłych przepływów opiewają na okres 5 lat oraz opierają się na:

- historycznych danych odzwierciedlających potencjał CGU w zakresie generowania przepływów pieniężnych,
- projekcji bilansu oraz rachunku zysków i strat CGU na dzień sporządzania testu na utratę wartości (według stanu na dzień 31 grudnia 2016 roku szacowana wartość aktywów netto CGU wynosiła 3 189 mln zł, natomiast wartość bilansowa CGU 342 mln zł),
- prognozach bilansu i rachunku zysków i strat na okres objęty prognozą,
- założeniach zawartych w budżecie Banku,
- analizie przyczyn rozbieżności pomiędzy przeszłymi prognozami przepływów pieniężnych a faktycznie uzyskanymi przepływami środków.

Przyszłe przepływy będące podstawą obliczenia wartości użytkowej odzwierciedlają wartość potencjalnych dywidend/dokapitalizowania przy założeniu określonego poziomu wypracowanego zysku oraz poziomu kapitału regulacyjnego, koniecznego do utrzymania założonego poziomu adekwatności kapitałowej.

Wartość bieżąca przyszłych przepływów obliczana jest przy zastosowaniu stopy dyskontowej w wysokości 10,52%, uwzględniającej stopę wolną od ryzyka, premię za ryzyko, premię za niską kapitalizację oraz premię za ryzyko specyficzne.

Wartość bilansowa wartości firmy z przejęcia Banku Przemysłowego S.A. na dzień 31 grudnia 2016 roku wynosiła 51 307 tys. zł. Według stanu na dzień 31 grudnia 2016 roku nie odnotowano utraty wartości dla wartości firmy.

2016	Patenty i licencje	Wartość firmy	Inne wartości niematerialne	Nakłady na wartości niematerialne	Razem
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Wartość brutto na dzień 01.01.2016	260 701	51 307	58 951	46 642	417 601
Zwiększenia, w tym:	46 512	-	-	31 090	77 602
nabycie	20 476	-	-	31 090	51 566
przeniesienie z inwestycji	26 036	-	-	-	26 036
Zmniejszenia, w tym:	-	-	-	(27 146)	(27 146)
przeniesienie z inwestycji	-	-	-	(26 036)	(26 036)
inne zmniejszenia	-	-	-	(1 110)	(1 110)
Wartość brutto na dzień 31.12.2016	307 213	51 307	58 951	50 586	468 057
Umorzenie na dzień 01.01.2016	119 251	-	17 614	-	136 865
Zwiększenia, w tym:	25 036	-	6 786	-	31 822
odpis amortyzacyjny za okres	25 036	-	6 786	-	31 822
Umorzenie na dzień 31.12.2016	144 287	-	24 400	-	168 687
Odpisy aktualizujące na dzień 01.01.2016	16 681	-	-	-	16 681
Odpisy aktualizujące na dzień 31.12.2016	16 681	-	-	-	16 681
Wartość netto na dzień 01.01.2016	124 769	51 307	41 337	46 642	264 055
Wartość netto na dzień 31.12.2016	146 245	51 307	34 551	50 586	282 689

2015	Patenty i licencje	Wartość firmy	Inne wartości niematerialne	Nakłady na wartości niematerialne	Razem
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Wartość brutto na dzień 01.01.2015	206 666	51 307	63 366	39 234	360 573
Zwiększenia, w tym:	63 299	-	-	25 631	88 930
nabycie	44 284	-	-	25 631	69 915
przeniesienie z inwestycji	17 942	-	-	-	17 942
inne zwiększenia	1 073	-	-	-	1 073
Zmniejszenia, w tym:	(9 264)	-	(4 415)	(18 223)	(31 902)
likwidacja i sprzedaż	(9 264)	-	(4 415)	-	(13 679)
przeniesienie z inwestycji	-	-	-	(17 942)	(17 942)
inne zmniejszenia	-	-	-	(281)	(281)
Wartość brutto na dzień 31.12.2015	260 701	51 307	58 951	46 642	417 601
Umorzenie na dzień 01.01.2015	108 635	-	13 551	-	122 186
Zwiększenia, w tym:	18 991	-	6 786	-	25 777
odpis amortyzacyjny za okres	18 991	-	6 786	-	25 777
Zmniejszenia, w tym:	(8 375)	-	(2 723)	-	(11 098)
likwidacja i sprzedaż	(8 375)	-	(2 723)	-	(11 098)
Umorzenie na dzień 31.12.2015	119 251	-	17 614	-	136 865
Odpisy aktualizujące na dzień 01.01.2015	16 712	-	1 692	-	18 404
Zwiększenia	858	-	-	-	858
Zmniejszenia	(889)	-	(1 692)	-	(2 581)
Odpisy aktualizujące na dzień 31.12.2015	16 681	-	-	-	16 681
Wartość netto na dzień 01.01.2015	81 319	51 307	48 123	39 234	219 983
Wartość netto na dzień 31.12.2015	124 769	51 307	41 337	46 642	264 055

27. Rzeczowe aktywa trwałe

	31.12.2016 tys. zł	31.12.2015 tys. zł
Grunty i budynki	68 961	75 592
Maszyny i urządzenia	99 801	107 312
Środki transportu	328	1 217
Pozostałe środki trwałe, w tym wyposażenie	10 192	16 882
Środki trwałe w budowie	928	1 368
Razem rzeczowe aktywa trwałe	180 210	202 371

2016	Grunty i budynki tys. zł	Maszyny i urządzenia tys. zł	Środki transportu tys. zł	Pozostałe środki trwałe tys. zł	Środki trwałe w budowie tys. zł	Razem tys. zł
Wartość brutto na dzień 01.01.2016	216 210	242 871	5 823	38 304	2 399	505 607
Zwiększenia, w tym:	5 083	19 515	259	131	4	24 992
nabycie	406	19 072	259	131	4	19 872
przeniesienie z nieruchomości inwestycyjnych	4 677	-	-	-	-	4 677
przeniesienie ze środków trwałych w budowie	-	443	-	-	-	443
Zmniejszenia, w tym:	(14 967)	(4 483)	(4 530)	(260)	(1 475)	(25 715)
likwidacja i sprzedaż	(13 970)	(2 701)	(2 784)	(251)	(1 032)	(20 738)
przeniesienie do nieruchomości inwestycyjnych	(538)	-	-	-	-	(538)
przeniesienie do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży	(459)	-	-	-	-	(459)
przeniesienie ze środków trwałych w budowie	-	-	-	-	(443)	(443)
inne zmniejszenia	-	(1 782)	(1 746)	(9)	-	(3 537)
Wartość brutto na dzień 31.12.2016	206 326	257 903	1 552	38 175	928	504 884
Umorzenie na dzień 01.01.2016	130 215	133 328	4 606	21 260	-	289 409
Zwiększenia, w tym:	10 475	25 705	213	6 789	-	43 182
odpis amortyzacyjny za okres	10 475	25 705	213	6 789	-	43 182
Zmniejszenia, w tym:	(13 728)	(3 044)	(3 595)	(228)	-	(20 595)
likwidacja i sprzedaż	(13 723)	(2 409)	(1 911)	(219)	-	(18 262)
przeniesienie do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży	(5)	-	-	-	-	(5)
inne zmniejszenia	-	(635)	(1 684)	(9)	-	(2 328)
Umorzenie na dzień 31.12.2016	126 962	155 989	1 224	27 821	-	311 996
Odpisy aktualizujące na dzień 01.01.2016	10 403	2 231	-	162	1 031	13 827
Zmniejszenia	-	(118)	-	-	(1 031)	(1 149)
Odpisy aktualizujące na dzień 31.12.2016	10 403	2 113	-	162	-	12 678
Wartość netto na dzień 01.01.2016	75 592	107 312	1 217	16 882	1 368	202 371
Wartość netto na dzień 31.12.2016	68 961	99 801	328	10 192	928	180 210

2015	Grunty i budynki tys. zł	Maszyny i urządzenia tys. zł	Środki transportu tys. zł	Pozostałe środki trwałe tys. zł	Środki trwałe w budowie tys. zł	Razem tys. zł
Wartość brutto na dzień 01.01.2015	213 556	226 603	12 506	43 455	11 079	507 199
Zwiększenia, w tym:	7 797	58 904	1 097	3 896	712	72 406
nabycie	5 392	51 389	1 097	3 597	712	62 187
przeniesienie z nieruchomości inwestycyjnych	2 044	-	-	-	-	2 044
przeniesienie ze środków trwałych w budowie	361	7 515	-	299	-	8 175
Zmniejszenia, w tym:	(5 143)	(42 636)	(7 780)	(9 047)	(9 392)	(73 998)
likwidacja i sprzedaż	(3 660)	(42 636)	(7 780)	(9 047)	-	(63 123)
przeniesienie do nieruchomości inwestycyjnych	(500)	-	-	-	-	(500)
przeniesienie do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży	(983)	-	-	-	-	(983)
przeniesienie ze środków trwałych w budowie	-	-	-	-	(8 175)	(8 175)
inne zmniejszenia	-	-	-	-	(1 217)	(1 217)
Wartość brutto na dzień 31.12.2015	216 210	242 871	5 823	38 304	2 399	505 607
Umorzenie na dzień 01.01.2015	121 878	145 659	10 974	23 685	-	302 196
Zwiększenia, w tym:	11 866	21 389	1 217	6 331	-	40 803
odpis amortyzacyjny za okres	11 866	21 389	1 217	6 331	-	40 803
Zmniejszenia, w tym:	(3 529)	(33 720)	(7 585)	(8 756)	-	(53 590)
likwidacja i sprzedaż	(3 507)	(33 720)	(7 585)	(8 756)	-	(53 568)
przeniesienie do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży	(22)	-	-	-	-	(22)
Umorzenie na dzień 31.12.2015	130 215	133 328	4 606	21 260	-	289 409
Odpisy aktualizujące na dzień 01.01.2015	10 545	2 548	-	260	1 031	14 384
Zwiększenia	-	-	-	-	-	-
Zmniejszenia	(142)	(317)	-	(98)	-	(557)
Odpisy aktualizujące na dzień 31.12.2015	10 403	2 231	-	162	1 031	13 827
Wartość netto na dzień 01.01.2015	81 133	78 396	1 532	19 510	10 048	190 619
Wartość netto na dzień 31.12.2015	75 592	107 312	1 217	16 882	1 368	202 371

Na dzień 31 grudnia 2016 roku wartość netto środków trwałych użytkowanych na podstawie umów leasingu finansowego wynosiła 18 030 tys. zł (15 114 tys. zł na dzień 31 grudnia 2015 roku).

W roku 2016 i 2015 nie występowały ograniczenia prawa dotyczące tytułu prawnego Banku do rzeczowych aktywów trwałych tytułem zabezpieczenia zobowiązań.

Kwota otrzymanych odszkodowań uzyskanych od stron trzecich z tytułu utraty wartości lub utracenia pozycji rzeczowych aktywów trwałych ujętych w rachunku wyników w roku 2016 wyniosła 103 tys. zł (330 tys. zł w roku 2015).

28. Nieruchomości inwestycyjne

Nieruchomości inwestycyjne to głównie budynki oraz lokale mieszkalne, a także działki, które Bank nabył lub przejął w zamian za częściową/ całkowitą redukcję wierzytelności z tytułu udzielonego kredytu/ pożyczki i które traktuje jako źródło przychodów z czynszów lub utrzymuje w posiadaniu ze względu na przyrost ich wartości. Nie występują ograniczenia realizacji korzyści z nieruchomości inwestycyjnych lub przekazania przychodu i zysku z tego tytułu.

Do wyceny nieruchomości inwestycyjnych Bank stosuje model wartości godziwej, zgodnie z którym po początkowej wycenie nieruchomości jest wyceniana w wartości godziwej, a zmiany wartości godziwej wykazywane są w wyniku.

Wartość godziwa nieruchomości inwestycyjnych Banku na dzień 31 grudnia 2016 roku została obliczona na podstawie wyceny przeprowadzonej na ten dzień przez niezależnych rzeczoznawców oraz Zespół Wycen Nieruchomości w Getin Noble Banku S.A., którzy posiadają kwalifikacje odpowiednie do przeprowadzania wycen nieruchomości, a także aktualne doświadczenie w takich wycenach dokonywanych w lokalizacjach, w których znajdują się aktywa Banku. Wyceny nieruchomości inwestycyjnych Banku przeprowadzono poprzez odniesienie do rynkowych cen transakcyjnych dotyczących podobnych nieruchomości z zastosowaniem metody korygowania ceny średniej lub porównywania parami w podejściu porównawczym. W przypadku braku odnotowanych transakcji obiektami podobnymi wartość nieruchomości określono w podejściu dochodowym metodą inwestycyjną, techniką kapitalizacji prostej.

W szacowaniu wartości godziwej nieruchomości zastosowano podejście najkorzystniejszego i najlepszego zastosowania nieruchomości (co stanowi aktualne zastosowanie tych nieruchomości).

Wartość godziwa nieruchomości inwestycyjnych została sklasyfikowana na poziomie 3 w hierarchii wartości godziwej.

	01.01.2016- 31.12.2016 tys. zł	01.01.2015- 31.12.2015 tys. zł
Wartość godziwa nieruchomości inwestycyjnych na początek okresu	478 585	378 531
Zwiększenia, w tym:	84 009	145 141
nabycie nieruchomości	81 042	143 885
przeniesienie z aktywów przeznaczonych do sprzedaży	2 429	756
przeniesienie z rzeczowych aktywów trwałych	538	500
Zmniejszenia, w tym:	(121 410)	(44 030)
zbycie nieruchomości	(44 339)	(3 362)
przeniesienie do aktywów przeznaczonych do sprzedaży	(66 635)	(26 782)
przeniesienie do rzeczowych aktywów trwałych	(4 677)	(2 044)
inne zmniejszenia	(5 759)	(11 842)
Zyski/ (straty) netto z korekt wyceny wartości godziwej	(19 922)	(1 057)
Wartość godziwa nieruchomości inwestycyjnych na koniec okresu	421 262	478 585

W 2016 i 2015 roku w rachunku zysków i strat ujęto następujące kwoty przychodów i kosztów związanych z nieruchomościami inwestycyjnymi:

	01.01.2016- 31.12.2016 tys. zł	01.01.2015- 31.12.2015 tys. zł
Przychody z czynszów dotyczących nieruchomości inwestycyjnych	4 683	4 220
Bezpośrednie koszty operacyjne dotyczące nieruchomości inwestycyjnych, które w danym okresie przyniosły przychody z czynszów	568	769
Bezpośrednie koszty operacyjne dotyczące nieruchomości inwestycyjnych, które nie przyniosły w danym okresie przychodów z czynszów	2 388	4 758

29. Leasing finansowy i operacyjny

Zobowiązania z tytułu umów leasingu finansowego

Bank użytkuje samochody, sprzęt komputerowy, urządzenia techniczne oraz pozostałe wyposażenie w ramach leasingu finansowego. Zgodnie z zawartymi umowami przedmiot leasingu przez cały okres trwania umowy pozostaje w użytku Banku. W zamian za uzyskane prawa do używania przedmiotu leasingu Bank zobowiązany jest do wniesienia opłat leasingowych w wysokościach i terminach określonych w umowach leasingu. Po zakończeniu umowy leasingu Bankowi przysługuje prawo do nabycia przedmiotu leasingu pod warunkiem wcześniejszego wywiązania się ze wszystkich zobowiązań wobec leasingodawcy. W przypadku, gdy Bank nie skorzysta z opcji zakupu przedmiotu leasingu, zobowiązany jest do jego zwrotu leasingodawcy. Niektóre umowy leasingu przewidują możliwość przedłużenia okresu leasingu.

Nie występują żadne inne restrykcje. Nie występują warunkowe opłaty leasingowe.

	Minimalne opłaty leasingowe		Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych	
	31.12.2016 tys. zł	31.12.2015 tys. zł	31.12.2016 tys. zł	31.12.2015 tys. zł
Zobowiązania leasingowe:	12 044	12 560	11 825	12 385
do 1 roku	4 705	1 494	4 677	1 487
od 1 roku do 5 lat	7 339	11 066	7 148	10 898
Przyszłe obciążenia finansowe	(219)	(175)		
Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych	11 825	12 385		

Na dzień 31 grudnia 2016 roku wartość bilansowa netto środków trwałych użytkowanych na podstawie umów leasingu finansowego wynosiła 18 030 tys. zł (15 114 tys. zł na dzień 31 grudnia 2015 roku).

Umowy leasingu operacyjnego – Bank jako leasingodawca

Bank uzyskuje przychody z tytułu najmu budynków oraz lokali użytkowych i mieszkalnych w posiadanych nieruchomościach inwestycyjnych. Umowy te są traktowane jako umowy leasingu operacyjnego. Umowy te nie przewidują ponoszenia przez leasingobiorcę opłat warunkowych, z postanowień umów leasingowych nie wynikają też ograniczenia. Umowy zawierane są głównie na czas określony 2-5 lat, z możliwością przedłużenia umowy.

	31.12.2016 tys. zł	31.12.2015 tys. zł
Opłaty o pozostałym od dnia bilansowego terminie spłaty:		
do 1 roku	3 261	2 363
powyżej 1 roku do 5 lat	5 169	3 129
Razem przyszłe minimalne opłaty z tytułu umów nieodwołalnego leasingu operacyjnego	8 430	5 492

Umowy leasingu operacyjnego – Bank jako leasingobiorca

Umowy leasingu operacyjnego, w których Bank występuje jako leasingobiorca, dotyczą najmu samochodów oraz nieruchomości użytkowanych przez Bank w ramach zwykłej działalności operacyjnej. Zgodnie z zawartymi umowami przez cały okres trwania umowy przedmiot leasingu pozostaje w użytkowaniu Banku. W zamian za uzyskane prawa do używania przedmiotu leasingu Bank zobowiązany jest do wniesienia opłat leasingowych w wysokościach i terminach określonych w umowach leasingu. Niektóre umowy zawierają możliwość przedłużenia umowy.

Opłaty leasingowe z tytułu leasingu operacyjnego ujmowane są jako koszty w rachunku zysków i strat metodą liniową przez okres trwania leasingu. Wartość minimalnych opłat leasingowych z tytułu leasingu operacyjnego ujętych jako koszt 2016 roku wyniosła 104 091 tys. zł (112 331 tys. zł w 2015 roku).

W 2016 i 2015 roku nie wystąpiły istotne warunkowe opłaty leasingowe ani nieodwołalne umowy subleasingowe.

	31.12.2016 tys. zł	31.12.2015 tys. zł
Opłaty o pozostałym od dnia bilansowego terminie spłaty:		
do 1 roku	42 917	63 571
powyżej 1 roku do 5 lat	91 586	143 518
powyżej 5 lat	6 252	20 077
Razem przyszłe minimalne opłaty z tytułu umów nieodwołalnego leasingu operacyjnego	140 755	227 166

Przyszłe minimalne opłaty leasingowe ustalono tylko dla umów najmu zawartych na czas określony.

30. Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży

Do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży na dzień 31 grudnia 2016 roku i 2015 roku zaklasyfikowano nieruchomości nieużytkowane przez Bank, których oczekiwany termin zbycia wynosi jeden rok.

	01.01.2016- 31.12.2016 tys. zł	01.01.2015- 31.12.2015 tys. zł
Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży na początek okresu	19 432	4 494
Zwiększenia, w tym:	67 089	27 743
przeniesienie z rzeczowych aktywów trwałych	454	961
przeniesienie z nieruchomości inwestycyjnych	66 635	26 782
Zmniejszenia, w tym:	(64 917)	(12 805)
przeniesienie do nieruchomości inwestycyjnych	(2 429)	(756)
zbycie/ likwidacja	(62 488)	(12 049)
Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży na koniec okresu	21 604	19 432

31. Inne aktywa

	31.12.2016 tys. zł	31.12.2015 tys. zł
Należności od dłużników różnych, w tym:	546 837	1 181 992
należności z tytułu podatków, dotacji i ubezpieczeń społecznych	1 186	1 709
rozliczenia kart płatniczych	15 999	10 205
pozostałe należności *	529 652	1 170 078
Koszty do rozliczenia w czasie	25 668	33 787
Przychody do otrzymania	4 227	32 240
Regresy i kaucje	3 691	6 450
Pozostałe aktywa	451	515
Razem inne aktywa	580 874	1 254 984
Odpisy aktualizujące	(23 793)	(19 890)
Razem inne aktywa netto	557 081	1 235 094

* W pozycji „pozostałe należności” na dzień 31 grudnia 2016 roku wykazano należności z tytułu odroczonej płatności między innymi za sprzedaż portfeli wierzytelności (125 mln zł) i sprzedaż akcji i udziałów (188 mln zł).

	01.01.2016- 31.12.2016 tys. zł	01.01.2015- 31.12.2015 tys. zł
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości innych aktywów na początek okresu	19 890	16 139
Zwiększenia ujęte w rachunku zysków i strat	1 993	3 060
Zmniejszenia ujęte w rachunku zysków i strat	(185)	(366)
Inne zwiększenia	2 095	1 057
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości innych aktywów na koniec okresu	23 793	19 890

32. Zobowiązania wobec banków i instytucji finansowych

	31.12.2016 tys. zł	31.12.2015 tys. zł
Rachunki bieżące	65 884	52 187
Depozyty innych banków i instytucji finansowych	79 215	71 090
Otrzymane kredyty i pożyczki	2 107 337	2 742 154
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu (repo)	-	591 237
Pozostałe zobowiązania wobec innych banków	1 712	989
Razem zobowiązania wobec banków i instytucji finansowych	2 254 148	3 457 657

	31.12.2016 tys. zł	31.12.2015 tys. zł
Zobowiązania oprocentowane stopą zmienną	2 176 791	3 441 491
Zobowiązania oprocentowane stopą stałą	77 357	16 166
Razem zobowiązania wobec banków i instytucji finansowych	2 254 148	3 457 657

	31.12.2016 tys. zł	31.12.2015 tys. zł
Zobowiązania bieżące	69 455	107 038
Zobowiązania terminowe o okresie spłaty:	2 184 693	3 350 619
do 1 miesiąca	33 385	15 041
od 1 miesiąca do 3 miesięcy	69 825	5 195
od 3 miesięcy do 1 roku	881 628	1 226 583
od 1 roku do 5 lat	1 102 146	2 103 800
powyżej 5 lat	97 709	-
Razem zobowiązania wobec banków i instytucji finansowych	2 254 148	3 457 657

33. Zobowiązania wobec klientów

	31.12.2016 tys. zł	31.12.2015 (przekształcone) tys. zł
Zobowiązania wobec klientów firmowych	8 153 801	9 195 273
środki na rachunkach bieżących i depozyty O/N	2 022 771	1 931 852
depozyty terminowe	6 131 030	7 263 421
Zobowiązania wobec jednostek budżetowych	2 424 947	3 175 828
środki na rachunkach bieżących i depozyty O/N	1 455 464	1 286 456
depozyty terminowe	969 483	1 889 372
Zobowiązania wobec osób fizycznych	42 527 188	43 441 702
środki na rachunkach bieżących i depozyty O/N	6 958 360	5 807 569
depozyty terminowe	35 568 828	37 634 133
Razem zobowiązania wobec klientów	53 105 936	55 812 803

	31.12.2016 tys. zł	31.12.2015 (przekształcone) tys. zł
Zobowiązania oprocentowane stopą zmienną	11 059 533	10 038 975
Zobowiązania oprocentowane stopą stałą	42 046 403	45 773 828
Razem zobowiązania wobec klientów	53 105 936	55 812 803

	31.12.2016 tys. zł	31.12.2015 (przekształcone) tys. zł
Rachunki bieżące i depozyty O/N	10 436 595	9 025 877
Zobowiązania terminowe o okresie spłaty:	42 669 341	46 786 926
do 1 miesiąca	8 537 184	12 322 829
od 1 miesiąca do 3 miesięcy	13 809 356	11 692 040
od 3 miesięcy do 6 miesięcy	9 613 761	11 650 241
powyżej 6 miesięcy do 1 roku	5 623 194	6 656 113
od 1 roku do 5 lat	4 067 497	2 937 809
powyżej 5 lat	1 018 349	1 527 894
Razem zobowiązania wobec klientów	53 105 936	55 812 803

34. Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych

	31.12.2016 tys. zł	31.12.2015 tys. zł
Zobowiązania z tytułu emisji, w tym:	2 573 020	2 800 389
obligacji podporządkowanych	2 397 693	2 097 640
pozostałych obligacji	167 311	694 014
bankowych papierów wartościowych	8 016	8 735
Odsetki, w tym:	31 916	29 431
od obligacji podporządkowanych	31 184	26 646
od pozostałych obligacji	701	2 750
od bankowych papierów wartościowych	31	35
Razem zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	2 604 936	2 829 820

	31.12.2016 tys. zł	31.12.2015 tys. zł
Zobowiązania o okresie spłaty:		
do 1 miesiąca	5 126	57 876
od 1 miesiąca do 3 miesięcy	21 049	49 845
od 3 miesięcy do 1 roku	274 319	66 797
od 1 roku do 5 lat	1 939 392	2 366 420
powyżej 5 lat	365 050	288 882
Razem zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	2 604 936	2 829 820

	31.12.2016 tys. zł	31.12.2015 tys. zł
Zobowiązania oprocentowane stopą zmienną	2 586 002	2 709 881
Zobowiązania oprocentowane stopą stałą	18 934	119 939
Razem zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	2 604 936	2 829 820

W 2016 roku miały miejsce następujące emisje i wykupy obligacji przez Getin Noble Bank S.A.:

Rodzaje wyemitowanych papierów	Data emisji	Data zapadalności	Liczba papierów	Wartość nominalna tys. zł
Obligacje Getin Noble Bank PP5-II	2016-03-31	2023-03-31	35 000	35 000
Obligacje Getin Noble Bank PP5-III	2016-04-29	2023-04-28	35 000	35 000
Obligacje Getin Noble Bank PP5-IV	2016-05-31	2023-05-31	50 000	50 000
Obligacje Getin Noble Bank PP5-V	2016-07-28	2023-07-28	60 000	60 000
Obligacje Getin Noble Bank PP5-VI	2016-08-31	2023-08-31	40 000	40 000
Obligacje Getin Noble Bank PP6-I	2016-11-09	2023-11-09	40 000	40 000
Obligacje Getin Noble Bank PP6-II	2016-11-30	2023-11-30	40 000	40 000
Obligacje Getin Noble Bank PP6-III	2016-12-21	2023-12-21	40 000	40 000
Razem			340 000	340 000

Rodzaje wykupionych papierów	Data emisji	Data wykupu	Liczba papierów	Wartość nominalna tys. zł
Obligacje Getin Noble Bank GNB15012	2015-07-10	2016-01-11	535	53 500
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2016-01-28	2 082	2 082
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2016-02-11	3 882	3 882
Obligacje Getin Noble Bank GNB15016	2015-11-25	2016-02-25	150	15 000
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2016-03-10	711	711

Rodzaje wykupionych papierów c.d.	Data emisji	Data wykupu	Liczba papierów	Wartość nominalna tys. zł
Obligacje Getin Noble Bank GNB14001	2014-06-30	2016-03-11	1 089	10 890
Obligacje Getin Noble Bank 32/2013	2013-06-20	2016-03-18	70	7 000
Obligacje Getin Noble Bank 11/2013	2013-03-28	2016-03-29	30	15 000
Obligacje Getin Noble Bank GNB15016	2015-10-13	2016-04-12	150	15 000
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2016-05-06	1 067	1 067
Obligacje Getin Noble Bank 23/2013	2013-05-15	2016-05-16	80	40 000
Obligacje Getin Noble Bank GNB14001	2014-06-30	2016-05-19	52	520
Obligacje Getin Noble Bank GNB14001	2014-06-30	2016-05-24	83	830
Obligacje Getin Noble Bank GNB14001	2014-06-30	2016-05-27	1 641	16 410
Obligacje Getin Noble Bank GNB14001	2014-06-30	2016-06-02	10 639	106 390
Obligacje Getin Noble Bank GNB14018	2014-12-19	2016-06-02	5 000	50 000
Obligacje Getin Noble Bank SP-I	2015-03-23	2016-06-02	268	268
Obligacje Getin Noble Bank GNB14003	2014-07-18	2016-06-02	6 500	65 000
Obligacje Getin Noble Bank GNB14001	2014-06-30	2016-06-06	2 361	23 610
Obligacje Getin Noble Bank GNB14001	2014-06-30	2016-06-08	1 739	17 390
Obligacje Getin Noble Bank GNB14001	2014-06-30	2016-06-14	5 005	50 050
Obligacje Getin Noble Bank SP-I	2015-03-23	2016-06-14	90	90
Obligacje Getin Noble Bank GNB14001	2014-06-30	2016-06-17	1 500	15 000
Obligacje Getin Noble Bank SP-I	2015-03-23	2016-06-17	878	878
Obligacje Getin Noble Bank GNB14001	2014-06-30	2016-06-22	2 065	20 650
Obligacje Getin Noble Bank SP-I	2015-03-23	2016-06-22	353	353
Obligacje Getin Noble Bank GNB14001	2014-06-30	2016-06-24	100	1 000
Obligacje Getin Noble Bank GNB14001	2014-06-30	2016-06-28	1 499	14 990
Obligacje Getin Noble Bank SP-I	2015-03-23	2016-06-29	249	249
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2016-07-01	444	444
Obligacje Getin Noble Bank GNB14001	2014-06-30	2016-07-01	565	5 650
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2016-07-06	535	535
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2016-07-08	750	750
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2016-07-13	539	539
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2016-07-18	543	543
Obligacje Getin Noble Bank GNB14001	2014-06-30	2016-07-18	23	230
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2016-07-20	107	107
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2016-08-03	427	427
Obligacje Getin Noble Bank GNB14001	2014-06-30	2016-08-04	12	120
Obligacje Getin Noble Bank GNB14001	2014-06-30	2016-08-09	36	360
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2016-08-09	71	71
Obligacje Getin Noble Bank GNB14001	2014-06-30	2016-08-12	51	510
Obligacje Getin Noble Bank GNB14001	2014-06-30	2016-08-17	8	80
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2016-08-24	35	35
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2016-08-25	35	35
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2016-09-06	83	83
Obligacje Getin Noble Bank GNB14001	2014-06-30	2016-09-08	50	500
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2016-09-13	63	63
Obligacje Getin Noble Bank GNB14001	2014-06-30	2016-09-15	50	500
Obligacje Getin Noble Bank GNB14001	2014-06-30	2016-09-16	37	370
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2016-09-20	35	35
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2016-09-23	295	295
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2016-10-07	171	171
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2016-10-19	21	21
Obligacje Getin Noble Bank GNB14001	2014-06-30	2016-10-20	200	2 000

Rodzaje wykupionych papierów c.d.	Data emisji	Data wykupu	Liczba papierów	Wartość nominalna tys. zł
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2016-10-24	995	995
Obligacje Getin Noble Bank GNB14001	2014-06-30	2016-10-26	60	600
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2016-10-27	53	53
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2016-11-02	2 558	2 558
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2016-11-23	35	35
Obligacje Getin Noble Bank GNB14001	2014-06-30	2016-11-24	46	460
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2016-12-02	35	35
Razem			58 836	567 020

W dniu 9 sierpnia 2016 roku Rada Nadzorcza Getin Noble Banku S.A. zatwierdziła uchwalony przez Zarząd Banku Publiczny Program Emisji Obligacji Podporządkowanych. W ramach Programu Bank wyemituje co najmniej dwie serie obligacji do maksymalnej kwoty 750 mln zł. Obligacje emitowane w ramach Programu są zdematerializowanymi papierami wartościowymi na okaziciela i są wprowadzone do alternatywnego systemu obrotu Catalyst organizowanego przez Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. i BondSpot S.A.

W dniu 21 marca 2016 roku Bank złożył do Komisji Nadzoru Finansowego wniosek o zatwierdzenie *Planu trwałej poprawy rentowności Getin Noble Bank S.A. na lata 2016-2019*, będącego programem postępowania naprawczego w rozumieniu art. 142 Prawa bankowego. Zdarzenie to, zgodnie z Warunkami Emisji Obligacji Kuponowych uprawnia obligatariuszy do pisemnego żądania wcześniejszego wykupu obligacji po cenie nominalnej określonej w Warunkach Emisji, powiększonej o odsetki narosłe do dnia wcześniejszego wykupu. W związku z powyższym Bank dokonał wcześniejszego wykupu obligacji na kwotę 403 mln zł. Pozostała kwota, która może być jeszcze przedstawiona do wcześniejszego wykupu wynosi maksymalnie 129 mln zł (wartości nominalnej).

W raportowanym okresie sprawozdawczym nie wystąpiły przypadki nieterminowego wywiązywania się przez Bank z tytułu spłaty kapitału, wypłaty odsetek i wykupu własnych dłużnych papierów wartościowych.

35. Pozostałe zobowiązania

	31.12.2016 tys. zł	31.12.2015 tys. zł
Rozrachunki międzybankowe	58 745	8 914
Wierzyciele różni, w tym:	79 632	615 879
zobowiązania wobec budżetu	24 697	28 699
z tytułu kart płatniczych	128	1 904
pozostałe*	54 807	585 276
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	11 825	12 385
Rozliczenia międzyokresowe bierne	30 478	38 919
Przychody przyszłych okresów	13 129	19 693
Zobowiązania z tytułu sekurytyzacji	1 892 127	2 313 200
Pozostałe zobowiązania	17 504	28 419
Razem pozostałe zobowiązania	2 103 440	3 037 409

* W pozycji „wierzyciele różni – pozostałe” według stanu na 31 grudnia 2015 roku wykazano rezerwę na składkę na Fundusz Wsparcia Kredytobiorców w wysokości 134 mln zł oraz zobowiązanie z tytułu nabycia certyfikatów inwestycyjnych w kwocie 363 mln zł.

36. Rezerwy

	Rezerwa na restrukturyzację	Rezerwa na sprawy sporne	Rezerwa na świadczenia pracownicze	Rezerwa na udzielone zobowiązania i gwarancje	Razem
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Rezerwy na 01.01.2016	-	4 477	14 361	2 883	21 721
Utworzenie/ aktualizacja	3 248	1 293	872	6 158	11 571
Wykorzystanie	(3 145)	(1 600)	(730)	-	(5 475)
Rozwiązanie	-	-	(2 331)	(5 564)	(7 895)
Rezerwy na 31.12.2016	103	4 170	12 172	3 477	19 922

	Rezerwa na restrukturyzację	Rezerwa na sprawy sporne	Rezerwa na świadczenia pracownicze	Rezerwa na udzielone zobowiązania i gwarancje	Razem
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Rezerwy na 01.01.2015	394	3 827	14 572	4 562	23 355
Utworzenie/ aktualizacja	-	1 000	1 430	3 279	5 709
Wykorzystanie	(155)	-	(856)	-	(1 011)
Rozwiązanie	(239)	(350)	(785)	(4 958)	(6 332)
Rezerwy na 31.12.2015	-	4 477	14 361	2 883	21 721

	31.12.2016	31.12.2015
	tys. zł	tys. zł
Rezerwa na odprawy emerytalne i rentowe	1 401	1 334
Rezerwa na niewykorzystane urlopy	10 771	13 027
Razem rezerwa na świadczenia pracownicze	12 172	14 361

Rezerwa na odprawy emerytalne i rentowe tworzona jest indywidualnie dla każdego pracownika na podstawie wyceny aktuarialnej sporządzanej przez niezależną firmę doradztwa aktuarialnego. Podstawą do wyznaczania wartości rezerw jest przewidywana kwota odprawy emerytalnej lub rentowej, jaką Bank zobowiązuje się wypłacić na podstawie regulaminu wynagradzania pracowników. Naliczone rezerwy są równe zdyskontowanym płatnościom, które w przyszłości zostaną dokonane, z uwzględnieniem rotacji zatrudnienia i dotyczą okresu do dnia kończącego okres sprawozdawczy. Poniżej zaprezentowano zmiany w stanie zobowiązań z tytułu przyszłych świadczeń pracowniczych:

	01.01.2016- 31.12.2016	01.01.2015- 31.12.2015
	tys. zł	tys. zł
Wartość bieżąca zobowiązania na początek okresu	1 334	1 284
Koszty ujęte w rachunku zysków i strat, w tym:	292	189
koszty bieżącego zatrudnienia	160	159
koszty odsetek	35	30
Zyski przeszłego zatrudnienia (wpływ zmian zasad wypłacania świadczeń)	(330)	-
Koszty przeszłego zatrudnienia (wpływ zmiany wieku emerytalnego)	427	-
Zyski ujęte w innych całkowitych dochodach, w tym:	(160)	(43)
(zyski)/ straty aktuarialne powstałe na skutek korekt założeń ex post	(86)	8
(zyski)/ straty aktuarialne powstałe na skutek zmian założeń demograficznych	21	30
(zyski)/ straty aktuarialne powstałe na skutek zmian założeń finansowych	(95)	(81)
Wypłacone świadczenia	(65)	(96)
Wartość bieżąca zobowiązania na koniec okresu	1 401	1 334
Wartość bilansowa zobowiązań krótkoterminowych	273	189
Wartość bilansowa zobowiązań długoterminowych	1 128	1 145

Do dyskontowania przyszłych wypłat świadczeń przyjęto stopę dyskontową w wysokości 3,6%, tj. na poziomie rentowności najbezpieczniejszych długoterminowych papierów wartościowych notowanych na polskim rynku kapitałowym według stanu na dzień wyceny. Wpływ zwiększenia/ zmniejszenia stopy dyskonta na zmianę wartości rezerwy na odprawy emerytalne i rentowe przedstawia poniższa tabela:

	31.12.2016		31.12.2015	
	+0,25 pp.	-0,25 pp.	+0,25 pp.	-0,25 pp.
Rezerwa na odprawy emerytalne i rentowe	1 361	1 443	1 293	1 339

Rezerwę na niewykorzystane urlopy tworzy się indywidualnie dla każdego pracownika na podstawie liczby dni niewykorzystanego urlopu przypadającego na pracownika.

Sprawy sądowe

W 2016 roku Getin Noble Bank S.A. nie był stroną w żadnym postępowaniu dotyczącym zobowiązań lub wierzytelności, którego wartość stanowiłaby co najmniej 10% kapitałów własnych Banku. Ponadto, łączna wysokość roszczeń we wszystkich toczących się na dzień 31 grudnia 2016 roku postępowaniach dotyczących zobowiązań Banku również nie przekroczyła 10% kapitałów własnych Banku.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku Bank utworzył rezerwy na sprawy sporne prowadzone przeciwko Bankowi, które w opinii Banku wiążą się z ryzykiem wypływu środków z tytułu wypełnienia obowiązku. Wartość rezerw utworzonych na dzień 31 grudnia 2016 roku wynosi 4 170 tys. zł (4 477 tys. zł na dzień 31 grudnia 2015 roku).

W 2016 roku w dalszym ciągu toczyły się przeciwko Getin Noble Bankowi S.A. trzy postępowania grupowe: pozew o odszkodowanie z tytułu zwrotu utraconych przez klientów środków złożony w 2011 roku (sprawa została zawieszona przez Sąd Apelacyjny) i dwa pozwy z 2014 roku w sprawie kredytów indeksowanych do waluty CHF (na dzień 31 grudnia 2016 roku nie zapadło prawomocne postanowienie o dopuszczeniu sprawy do rozpoznania w postępowaniu grupowym). Na koniec 2016 roku Bank nie tworzył rezerw na sprawy sądowe dotyczące pozwów grupowych. Na podstawie przeprowadzonej oceny ryzyka związanego z poszczególnymi sprawami, Bank stwierdził, że brak istnienia obecnego obowiązku na dzień 31 grudnia 2016 roku jest bardziej prawdopodobny niż jego istnienie.

37. Kapitał podstawowy

Kapitał zakładowy Getin Noble Banku S.A. wynosi 2 411 630 419,38 zł i dzieli się na 883 381 106 akcji serii A o wartości nominalnej 2,73 zł. Akcje Banku są notowane na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie S.A.

W 2016 roku Bank przeprowadził proces scalenia akcji polegający na dostosowaniu liczby akcji Banku do ustalonego parytetu wymiany. Do skutecznego przeprowadzenia tegoż procesu wymagane było nabycie przez Bank 1 akcji własnej, jej umorzenie, obniżenie kapitału zakładowego i zarejestrowanie zmiany statutu Banku. Zmieniona wartość kapitału zakładowego i liczba akcji pozwoliły bez przeszkód przeprowadzić cały proces i ustalić nową wartość nominalną akcji na poziomie 2,73 zł każda.

W dniu 25 lutego 2016 roku Komisja Nadzoru Finansowego wydała zgodę na zmiany w statucie Banku polegające na obniżeniu kapitału zakładowego Banku o kwotę 238 512 898,71 zł poprzez zmniejszenie wartości nominalnej akcji z kwoty 1,00 zł do kwoty 0,91 zł.

W dniu 20 kwietnia 2016 roku Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie XII Wydział Gospodarczy KRS dokonał wpisu w przedmiocie zarejestrowania obniżenia kapitału zakładowego Banku uchwalonego w dniu 10 grudnia 2015 roku uchwałą nr VI/10/12/2015 Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Banku. Sąd zarejestrował obniżenie

kapitału zakładowego Banku poprzez obniżenie wartości nominalnej akcji z 1,00 zł na 0,91 zł. Po w/w rejestracji kapitał zakładowy Banku uległ obniżeniu o kwotę 238 512 898,71 zł, to jest z kwoty 2 650 143 319,00 zł do kwoty 2 411 630 420,29 zł.

W dniu 21 września 2016 roku Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie XII Wydział Gospodarczy KRS dokonał wpisu w przedmiocie zarejestrowania scalenia akcji Banku uchwalonego w dniu 18 kwietnia 2016 roku uchwałą nr XXVI/18/04/2016 Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Banku. Sąd zarejestrował scalenie akcji Banku poprzez połączenie każdych 3 akcji zwykłych na okaziciela o dotychczasowej wartości nominalnej 0,91 zł każda, w jedną akcję o nowej wartości nominalnej wynoszącej 2,73 zł, wobec czego stosunek wymiany został ustalony jako 3:1. Scalenie akcji przeprowadzone zostało przy zachowaniu niezmienionej wysokości kapitału zakładowego tj. 2 411 630 419,38 zł.

W dniu 23 września 2016 roku Zarząd Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych S.A. podjął uchwałą nr 630/16 w sprawie wyznaczenia dnia 3 października 2016 roku jako dnia wymiany 2 650 143 318 akcji Banku oznaczonych kodem PLGETBK00012 na 883 381 106 akcji Banku, w związku ze zmianą wartości nominalnej akcji z 0,91 zł na 2,73 zł.

Po przeprowadzeniu operacji wymiany akcji pod kodem PLGETBK00012 oznaczonych jest 883 381 106 akcji Banku o wartości nominalnej 2,73 zł każda.

38. Pozostałe kapitały

	31.12.2016 tys. zł	31.12.2015 tys. zł
Kapitał zapasowy	2 278 568	2 277 449
Kapitał z aktualizacji wyceny, w tym:	(185 832)	(121 574)
wycena portfela aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	(91 171)	(14 840)
wycena zabezpieczenia przepływów pieniężnych	(94 611)	(106 555)
zyski/ (straty) aktuarialne	(50)	(179)
Pozostałe kapitały rezerwowe	279 084	40 571
Razem pozostałe kapitały	2 371 820	2 196 446

	01.01.2016- 31.12.2016 tys. zł	01.01.2015- 31.12.2015 tys. zł
Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży na początek okresu	(14 840)	(13 035)
Zwiększenie/ (zmniejszenie) wynikające z przeszacowania	(68 831)	6 482
Skumulowany (zysk)/ strata przeniesiony do rachunku zysków i strat z tyt. sprzedaży/ wykupu	(7 500)	(8 287)
Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży na koniec okresu	(91 171)	(14 840)

Zmniejszenie kapitału z aktualizacji wyceny instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży w 2016 roku dotyczy głównie wyceny obligacji skarbowych. Zmiana globalnych oczekiwań co do kształtowania się inflacji i wzrostu gospodarczego, wywołana w dużej mierze przez wybory prezydenckie w Stanach Zjednoczonych, doprowadziła do drastycznego wzrostu rentowności na globalnych rynkach długu.

39. Dywidendy wypłacone i zaproponowane do wypłaty

W okresie sprawozdawczym Bank nie wypłacił ani nie zaproponował do wypłaty dywidendy.

W dniu 18 kwietnia 2016 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Getin Noble Banku S.A. podjęło decyzję o przeznaczeniu całego zysku Banku za 2015 rok na podwyższenie kapitału zapasowego.

Zarząd Banku nie rekomenduje wypłaty dywidendy z zysku wypracowanego w 2016 roku.

Stanowisko KNF w sprawie polityki dywidendowej banków

W dniu 6 grudnia 2016 roku Komisja Nadzoru Finansowego przyjęła stanowisko w sprawie polityki dywidendowej banków w 2017 roku. W celu zapewnienia dalszego stabilnego rozwoju sektora, KNF zaleca, aby dywidendę mogły wypłacić jedynie banki, które nie realizują programu naprawczego, posiadają pozytywną ocenę BION, posiadają odpowiedni poziom dźwigni finansowej i spełniają odpowiednie wymogi kapitałowe uwzględniając kryterium statusu innej instytucji istotnej systemowo oraz kryterium istotnego zaangażowania w walutowe kredyty mieszkaniowe dla gospodarstw domowych. Do końca I kwartału 2017 roku UKNF przekaże bankom indywidualne zalecenia dywidendowe z uwzględnieniem aktualnej sytuacji banku.

40. Zobowiązania warunkowe

Bank posiada zobowiązania do udzielenia kredytów. Na zobowiązania te składają się zatwierdzone a nie uruchomione w pełni kredyty, niewykorzystane limity na kartach kredytowych oraz limity zadłużenia w rachunku bieżącym. Bank wystawia gwarancje i akredytywy, które stanowią zabezpieczenie wywiązania się klientów Banku ze swoich zobowiązań wobec podmiotów trzecich. Z tytułu udzielonych zobowiązań warunkowych Bank pobiera prowizje, które są rozliczane zgodnie z charakterystyką danego instrumentu.

Na zobowiązania warunkowe dotyczące finansowania obarczone ryzykiem wystąpienia straty z tytułu utraty wartości aktywów tworzone są rezerwy. Jeśli na dzień bilansowy w odniesieniu do zobowiązań warunkowych istnieją obiektywne dowody utraty wartości aktywów, Bank tworzy rezerwę równą różnicy pomiędzy statystycznie oszacowaną częścią zaangażowania pozabilansowego (ekwiwalent bilansowy bieżących pozycji pozabilansowych) i wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych. Wobec pozabilansowej formy zobowiązania warunkowego wartość wyliczonej rezerwy nie obniża wartości bilansowej aktywów i jest ujmowana w bilansie Banku w pozycji „Rezerwy” oraz w rachunku zysków i strat.

	31.12.2016 tys. zł	31.12.2015 tys. zł
Udzielone zobowiązania finansowe	2 131 104	2 104 279
na rzecz podmiotów finansowych	346 403	194 821
na rzecz podmiotów niefinansowych	1 724 598	1 856 149
na rzecz budżetu	60 103	53 309
Udzielone zobowiązania gwarancyjne	174 556	180 570
na rzecz podmiotów finansowych	15 143	15 203
na rzecz podmiotów niefinansowych	152 921	158 468
na rzecz budżetu	6 492	6 899
Razem zobowiązania warunkowe udzielone	2 305 660	2 284 849

	31.12.2016 tys. zł	31.12.2015 tys. zł
Finansowe	-	300 000
Gwarancyjne	523 664	660 342
Razem zobowiązania warunkowe otrzymane	523 664	960 342

41. Wartość godziwa aktywów i zobowiązań finansowych

Wartość godziwa to cena, którą otrzymano by za sprzedaż składnika aktywów lub zapłacono by za przeniesienie zobowiązania w transakcji przeprowadzonej na zwykłych warunkach między uczestnikami rynku na dzień wyceny.

Dla wielu instrumentów finansowych wartości rynkowe są niedostępne, stąd wartości godziwe zostały oszacowane przy zastosowaniu szeregu technik wyceny. Do wyceny wartości godziwej aktywów i zobowiązań finansowych zastosowano model oparty na szacowaniach wartości bieżącej przyszłych przepływów pieniężnych poprzez zdyskontowanie przepływów pieniężnych przy zastosowaniu rynkowych stóp procentowych.

W przypadku pewnych grup aktywów i zobowiązań finansowych, ze względu na brak oczekiwanych istotnych różnic pomiędzy wartością bilansową a godziwą, wynikający z charakterystyki tych grup przyjęto, że wartość bilansowa jest zgodna z ich wartością godziwą.

Główne metody i założenia wykorzystywane podczas szacowania wartości godziwej aktywów i zobowiązań finansowych, które w sprawozdaniu z sytuacji finansowej nie są prezentowane w wartości godziwej są następujące:

Kasa, środki w Banku Centralnym

Z uwagi na krótkoterminowy charakter tych aktywów przyjęto, że wartość bilansowa jest zgodna z wartością godziwą.

Należności od banków i instytucji finansowych

Na należności od banków składają się przede wszystkim lokaty zawarte na rynku międzybankowym oraz zabezpieczenia transakcji na instrumentach pochodnych (CIRS). Lokaty złożone na rynku międzybankowym o stałym oprocentowaniu stanowią lokaty krótkoterminowe. Z tego powodu przyjęto, że wartość godziwa należności od banków jest równa ich wartości księgowej.

Kredyty i pożyczki udzielone klientom

Wartość godziwa została wyliczona dla kredytów z ustalonym harmonogramem płatności. Dla umów, gdzie takie płatności nie zostały określone (np. kredyty w rachunku bieżącym) przyjmuje się, że wartość godziwa jest równa wartości bilansowej. Analogiczne założenie przyjęto dla płatności już zapadłych oraz umów z grupą z utratą wartości.

W celu wyliczenia wartości godziwej, na podstawie informacji zapisanych w systemach transakcyjnych, dla każdej umowy identyfikowany jest harmonogram przepływów kapitałowo-odsetkowych, które są grupowane według rodzaju oprocentowania, terminu uruchomienia, rodzaju produktu oraz waluty, w jakiej jest prowadzona umowa. Tak ustalone przepływy pieniężne zostały zdyskontowane za pomocą stóp uwzględniających bieżące marże dla danego typu produktu. W przypadku kredytów walutowych, dla których nie ma odpowiedniej próby uruchomień w rozpatrywanym okresie, marże ustalono jak dla kredytów w złotych skorygowane o historyczne różnice między marżami dla kredytów w złotych i w walutach obcych. Porównanie sumy zdyskontowanych w/w stopą przepływów pieniężnych przypisanych do danej umowy z jej wartością księgową pozwala określić różnicę pomiędzy wartością godziwą a wartością bilansową. Identyfikacja właściwej do zdyskontowania danego przepływu stopy odbywa się na podstawie waluty umowy, produktu oraz daty przepływu.

Zobowiązania wobec banków i instytucji finansowych

Przyjmuje się, że wartością godziwą depozytów innych banków i kredytów zaciągniętych na rynku międzybankowym o zmiennym oprocentowaniu jest ich wartość bilansowa.

Zobowiązania wobec klientów

Wartość godziwa została wyliczona dla depozytów o stałej stopie z ustalonym terminem płatności. Dla depozytów bieżących przyjmuje się, że ich wartość godziwa jest równa wartości księgowej. W celu wyliczenia wartości godziwej na podstawie

danych pochodzących z systemów transakcyjnych wyznaczane są przyszłe przepływy kapitałowe i odsetkowe, które pogrupowane zostają według waluty, okresu pierwotnego depozytu, rodzaju produktu i daty przepływu. Tak wyliczone przepływy są dyskontowane stopą procentową zbudowaną jako suma stopy rynkowej z krzywej rentowności dla danej waluty i terminu zakończenia lokaty oraz marży uzyskiwanej na depozytach uruchamianych w ostatnim miesiącu okresu rozliczeniowego. Wyliczenie marży odbywa się poprzez porównanie oprocentowania depozytów udzielonych w ostatnim miesiącu z oprocentowaniem rynkowym. Okres dyskontowania jest wyznaczony jako różnica pomiędzy datą zakończenia depozytu (z przyjętą dokładnością do miesiąca kalendarzowego) oraz datą, na którą prezentowane jest sprawozdanie. Wyliczona w ten sposób wartość zdyskontowana porównywana jest z wartością bilansową, w efekcie czego otrzymujemy różnicę pomiędzy wartością bilansową a godziwą dla przyjętego do wycień portfela umów.

Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych

Przyjęto, że wartością godziwą wyemitowanych obligacji nienotowanych na aktywnym rynku jest ich wartość bilansowa. Wartość godziwą dłużnych papierów wartościowych notowanych na rynku obligacji Catalyst oszacowano na podstawie kwotowań rynkowych.

Z uwagi na fakt, iż dla większości aktywów i zobowiązań finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu (innych niż opisane szczegółowo powyżej) z wykorzystaniem efektywnej stopy procentowej okres najbliższego przeszacowania nie przekracza 3 miesięcy, wartość bilansowa tych pozycji nie różni się istotnie od ich wartości godziwej.

Poniżej znajduje się podsumowanie wartości bilansowych i godziwych dla aktywów i zobowiązań finansowych:

	31.12.2016		31.12.2015 (przekształcone)	
	Wartość księgowa tys. zł	Wartość godziwa tys. zł	Wartość księgowa tys. zł	Wartość godziwa tys. zł
AKTYWA				
Kasa, środki w Banku Centralnym	3 152 193	3 152 193	2 724 460	2 724 460
Należności od banków i instytucji finansowych	996 550	996 550	2 008 466	2 008 466
Kredyty i pożyczki udzielone klientom*	47 442 162	44 631 670	50 455 467	48 606 696
Instrumenty finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	202 641	207 193	154 322	152 265
ZOBOWIĄZANIA				
Zobowiązania wobec banków i instytucji finansowych	2 254 148	2 254 148	3 457 657	3 457 657
Zobowiązania wobec klientów	53 105 936	53 945 910	55 812 803	56 442 109
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	2 604 936	2 441 743	2 829 820	2 554 769

*Stosowana przez Bank metodologia wyceny portfela kredytów i pożyczek do wartości godziwej polegająca na tym, że ustalone przepływy pieniężne zostały zdyskontowane za pomocą stóp uwzględniających bieżące marże dla danego typu produktu spowodowała, że wzrost marż kredytowych wpłynął negatywnie na wycenę portfela do wartości godziwej. W ocenie Banku bieżące marże najlepiej odzwierciedlają warunki rynkowe, ale jednocześnie każdy ich wzrost powoduje spadek wartości godziwej „starego” portfela kredytów.

Bank dokonuje klasyfikacji poszczególnych składników aktywów i zobowiązań finansowych wycenianych do wartości godziwej przy zastosowaniu następującej hierarchii:

Poziom 1

Aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane na podstawie kwotowań rynkowych dostępnych na aktywnych rynkach dla identycznych instrumentów. Do tej kategorii Bank klasyfikuje instrumenty dłużne i kapitałowe dostępne do sprzedaży, dla których istnieje aktywny rynek.

Poziom 2

Aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane przy zastosowaniu technik wyceny opartych o bezpośrednio zaobserwowane kwotowania rynkowe lub inne informacje bazujące na kwotowaniach rynkowych. Do tej kategorii Bank klasyfikuje bony pieniężne NBP oraz instrumenty pochodne.

Poziom 3

Aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane przy zastosowaniu technik wyceny na podstawie kwotowań rynkowych, które nie mogą być bezpośrednio zaobserwowane. Do tej kategorii Bank klasyfikuje akcje nienotowane na Giełdzie Papierów Wartościowych, które wycenia się w cenie nabycia, pomniejszonej o odpis z tytułu utraty wartości oraz portfel dłużnych papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży, wycenianych według wewnętrznych modeli wyceny.

Poniżej przedstawiono wartość bilansową instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej w podziale na 3 poziomy hierarchii:

31.12.2016	Poziom 1 tys. zł	Poziom 2 tys. zł	Poziom 3 tys. zł	Razem tys. zł
AKTYWA				
Aktywa przeznaczone do obrotu	-	-	2 411	2 411
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy	-	-	171 972	171 972
Pochodne instrumenty finansowe	-	51 193	39 393	90 586
Instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży	10 708 358	824 780	169 989	11 703 127
ZOBOWIĄZANIA				
Pochodne instrumenty finansowe	-	1 660 662	-	1 660 662

31.12.2015	Poziom 1 tys. zł	Poziom 2 tys. zł	Poziom 3 tys. zł	Razem tys. zł
AKTYWA				
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy	-	-	166 817	166 817
Pochodne instrumenty finansowe	-	119 238	39 836	159 074
Instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży	8 235 150	3 798 693	202 737	12 236 580
ZOBOWIĄZANIA				
Pochodne instrumenty finansowe	-	1 519 279	-	1 519 279

W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2016 nie miały miejsca przesunięcia między poziomem 1 a poziomem 2 hierarchii wartości godziwej, ani też żaden z instrumentów nie został przesunięty z poziomu 1 lub poziomu 2 do poziomu 3 hierarchii wartości godziwej.

Techniki wyceny i dane wejściowe w przypadku pomiarów wartości godziwej aktywów i zobowiązań finansowych sklasyfikowanych w poziomie 2 i 3 hierarchii wartości godziwej są następujące:

Instrumenty pochodne

Transakcje opcyjne, charakteryzujące się nieliniowym profilem wartości, wyceniane są na podstawie uznanych modeli wyceny (Black 76, model replikacyjny, model Bachelier, symulacja Monte Carlo) wraz z parametrami odpowiednimi dla wycenianych instrumentów. Danymi wejściowymi z rynku są w tym przypadku kursy walutowe, poziomy indeksów, powierzchnie zmienności strategii opcyjnych oraz dane umożliwiające konstrukcję krzywych dyskontowych.

Pozostałe instrumenty pochodne o liniowym charakterze wyceniane są na podstawie modelu zdyskontowanych przepływów pieniężnych, przy zastosowaniu krzywych dyskontowych oraz krzywych projekcyjnych, generowanych na

podstawie rynkowych kwotowań instrumentów finansowych. Krzywe dyskontowe konstruowane są według koncepcji dyskontowania na bazie kosztu zabezpieczenia, przy użyciu stawek OIS, kwotowań punktów SWAP, transakcji FRA, IRS, tenor basis swap oraz punktów CCBS. Dodatkowo na potrzeby instrumentów, opartych o zmienną stopę procentową, konstruowana jest krzywa projekcyjna, oparta o kwotowania transakcji FRA, IRS oraz odpowiednie indeksy referencyjne.

Wycena opcji sprzedaży posiadanego pakietu akcji, sklasyfikowanej na poziomie 3 hierarchii wartości godziwej, dokonywana jest przy zastosowaniu modelu Blacka-Scholesa, do którego przyjmowane są aktualne parametry rynkowe oraz wartość godziwa akcji pochodząca z wyceny spółki. Wartość godziwa opcji wynosi 39 393 tys. zł. W przypadku wzrostu wartości akcji o 1% wartość godziwa opcji spada o 602 tys. zł, a w przypadku spadku wartości akcji o 1% – wartość opcji wzrasta o 611 tys. zł.

Bony pieniężne NBP

Wycena odbywa się na podstawie krzywej referencyjnej, konstruowanej na podstawie krótkoterminowych depozytów rynku międzybankowego.

Akcje i udziały w spółkach nienotowanych

W ocenie Banku najlepszym miernikiem wartości godziwej akcji i udziałów dla których brak aktywnego rynku jest cena nabycia pomniejszona o ewentualny odpis z tytułu utraty wartości.

Wartość akcji zakwalifikowanych do aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy szacowana jest na podstawie wyceny sporządzanej przez niezależny podmiot specjalizujący się w tego typu usługach. Wycena przeprowadzona jest przy wykorzystaniu metody dochodowej oraz wskaźnikowej bazującej na wskaźnikach rynkowych (P/E oraz BV) z grup porównywalnych podmiotów. Każdej z tych metod przyznaje się równą wagę.

Obligacje korporacyjne

Wycena dłużnych papierów wartościowych z portfela papierów dostępnych do sprzedaży, sklasyfikowanych na poziomie 3 hierarchii wartości godziwej, oparta jest na modelu zdyskontowanych przepływów pieniężnych, przy czym stopa dyskonta dla niezrealizowanych przepływów pieniężnych oparta jest na rynkowej stopie dyskontowej wyznaczonej z krzywej zerokuponowej powiększonej o marżę ryzyka, właściwą dla danego papieru wartościowego. Marża ryzyka, jako czynnik nieobserwowalny na rynku, kalkulowana jest przez podmiot świadczący usługi plasowania emisji obligacji korporacyjnych. W zależności od typu papieru i emitenta, marża kalkulowana jest jako:

- marża emisji, dla papierów emitowanych w ostatnim półroczu, jeśli emitent nie jest powiązany z Bankiem,
- skorygowana marża innego papieru wartościowego danego emitenta,
- skorygowana marża papieru lub papierów dla emitenta (grupy emitentów) zbliżonego w swej charakterystyce do emitenta, którego papier jest wyceniany.

Wartość godziwa papierów wartościowych wycenianych zgodnie z opisanym powyżej modelem wyceny (przy zastosowaniu marż w przedziale od 2,3% do 4,67%) wynosi 163 897 tys. zł. W przypadku jednostronnego przesunięcia marż ryzyka papierów wartościowych o 25 punktów bazowych wartość godziwa wzrasta o 816 tys. zł dla spadku marż oraz maleje o 811 tys. zł dla wzrostu marż.

Zasady wyceny papierów korporacyjnych reguluje procedura wprowadzona Uchwałą Zarządu Banku. Wycena dokonywana jest w systemie transakcyjnym Banku na podstawie cen skalkulowanych przez Biuro Ryzyk Rynkowych i Wycen – komórkę odpowiedzialną w Banku za wycenę instrumentów finansowych. Cena jednostkowa papieru szacowana jest okresowo na podstawie opisanego powyżej modelu zdyskontowanych przepływów pieniężnych.

42. Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych

Ustawa z dnia 4 marca 1994 roku o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych z późniejszymi zmianami stanowi, że Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych tworzą pracodawcy zatrudniający według stanu na dzień 1 stycznia danego roku co najmniej 20 pracowników w przeliczeniu na pełne etaty. Bank tworzy taki fundusz i dokonuje okresowych odpisów. Celem Funduszu jest finansowanie działalności socjalnej, pożyczek udzielonych jej pracownikom oraz pozostałych kosztów socjalnych.

Bank skompensował aktywa Funduszu ze swoimi zobowiązaniami wobec Funduszu, ponieważ aktywa te nie stanowią oddzielnych aktywów Banku. W związku z powyższym, saldo netto na dzień 31 grudnia 2016 roku i 2015 roku wynosiło 0 zł.

	01.01.2016- 31.12.2016 tys. zł	01.01.2015- 31.12.2015 tys. zł
Odpisy na Fundusz w okresie obrotowym	2 759	3 126

43. Informacje dodatkowe do sprawozdania z przepływów pieniężnych

Na potrzeby sprawozdania z przepływów pieniężnych przyjęto następującą klasyfikację rodzajów działalności:

- działalność operacyjna - obejmuje podstawowy zakres działalności związany ze świadczeniem usług przez Bank, obejmujący działania mające na celu wygospodarowanie zysku, a nie będące działalnością inwestycyjną lub finansową. Bank sporządza sprawozdanie dotyczące przepływów pieniężnych z działalności operacyjnej metodą pośrednią, za pomocą której wynik netto danego okresu sprawozdawczego koryguje się o skutki transakcji, mające charakter bezgotówkowy, o czynne i bierne rozliczenia międzyokresowe dotyczące przyszłych lub przeszłych wpływów lub płatności środków pieniężnych dotyczących działalności operacyjnej, oraz pozostałe przychodowe i kosztowe związane z przepływami pieniężnymi z działalności inwestycyjnej.
- działalność inwestycyjna - polega na nabywaniu i zbywaniu udziałów lub akcji w jednostkach podporządkowanych jak również wartości niematerialnych i rzeczowych aktywów trwałych. Wpływy z działalności inwestycyjnej obejmują ponadto dywidendy otrzymane z tytułu posiadania akcji i udziałów w innych podmiotach. Zmiany stanu instrumentów dłużnych dostępnych do sprzedaży wykazywane są w działalności operacyjnej.
- działalność finansowa – obejmuje działania związane z pozyskiwaniem środków w formie kapitałów bądź zobowiązań, jak również obsługę źródeł finansowania.

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Dla celów sprawozdania z przepływów pieniężnych, gotówka i jej ekwiwalenty obejmują bilansowy stan środków pieniężnych oraz salda rachunków bieżących i lokat krótkoterminowych.

	31.12.2016 tys. zł	31.12.2015 tys. zł
Gotówka i środki w Banku Centralnym	3 152 193	2 724 460
Bieżące należności od banków	23 170	32 786
Razem środki pieniężne i ich ekwiwalenty	3 175 363	2 757 246

Wyjaśnienie różnic pomiędzy bilansowymi zmianami stanu aktywów i pasywów oraz zmianami stanu wykazanymi w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych

2016	Bilansowa zmiana stanu tys. zł	Sprawozdanie z przepływów pieniężnych tys. zł	Różnica tys. zł	
Zmiana stanu należności od banków i instytucji finansowych	1 011 916	1 002 300	9 616	1)
Zmiana stanu pochodnych instrumentów finansowych (aktywo)	68 488	68 879	(391)	2)
Zmiana stanu instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży	533 453	457 122	76 331	3)
Zmiana stanu instrumentów finansowych utrzymywanych do terminu wymagalności	(48 319)	(12 486)	(35 833)	4)
Zmiana stanu zobowiązań wobec banków i instytucji finansowych	(1 203 509)	(553 165)	(650 344)	5)
Zmiana stanu pochodnych instrumentów finansowych (zobowiązanie)	141 383	152 935	(11 552)	6)
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	(224 884)	2 136	(227 020)	7)
Zmiana stanu rezerw	(1 799)	(1 669)	(130)	8)

- 1) Ze „Zmiany stanu należności od banków i instytucji finansowych” wyłączono zmianę stanu części należności stanowiących ekwiwalent środków pieniężnych (rachunki bieżące i lokaty jednodniowe w innych bankach) i zaprezentowano ją w pozycji „Zwiększenie/ zmniejszenie środków pieniężnych netto”.
- 2) „Zmiana stanu pochodnych instrumentów finansowych (aktywo)” nie uwzględnia wyceny zabezpieczeń przepływów pieniężnych odniesionych na kapitał z aktualizacji wyceny.
- 3) „Zmiana stanu instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży” nie uwzględnia wyceny aktywów finansowych odniesionych na kapitał z aktualizacji wyceny.
- 4) Ze „Zmiany stanu instrumentów finansowych utrzymywanych do terminu wymagalności” wyłączono zmianę stanu z tytułu nabycia i zbycia instrumentów finansowych zaprezentowaną w działalności inwestycyjnej.
- 5) Ze „Zmiany stanu zobowiązań wobec banków i instytucji finansowych” wyłączono zmianę stanu z tytułu spłaconych kredytów długoterminowych zaprezentowaną w działalności finansowej.
- 6) „Zmiana stanu pochodnych instrumentów finansowych (zobowiązanie)” nie uwzględnia wyceny zabezpieczeń przepływów pieniężnych odniesionych na kapitał z aktualizacji wyceny.
- 7) Ze „Zmiany stanu zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych” wyłączono zmianę z tytułu emisji i wykupu długoterminowych papierów wartościowych zaprezentowaną w działalności finansowej.
- 8) „Zmiana stanu rezerw” nie uwzględnia zysków/ strat aktuarialnych odniesionych na kapitał z aktualizacji wyceny.

44. Informacje dotyczące segmentów działalności

Bank prowadzi działalność biznesową w ramach następujących głównych produktów/ usług:

- hipotecznym – finansowanie rynku nieruchomości,
- samochodowym – finansowanie zakupu samochodów,
- detalicznym – obsługa klientów detalicznych w zakresie produktów depozytowych oraz inwestycyjnych, a także finansowanie potrzeb konsumpcyjnych klientów poprzez kredyty detaliczne (głównie gotówkowe, w kartach kredytowych),
- korporacyjnym – obsługa firm oraz jednostek budżetowych.

W ramach sprawozdawczości zarządczej prezentowane są wybrane elementy rachunku zysków i strat oraz pozycji bilansowych w podziale na główne grupy produktów. Podstawą kwalifikacji poszczególnych rodzajów przychodów, kosztów i pozycji bilansowych do konkretnej grupy jest:

- w ramach produktów kredytowych – kryterium celu udzielonych kredytów i pożyczek oraz rodzaj podmiotu,
- depozytowych – kryterium podmiotowe, z uwzględnieniem zarządczej kwalifikacji środków pozyskanych od osób fizycznych za pośrednictwem podmiotów finansowych w zakresie umów ramowych.

Wybrane elementy rachunku zysków i strat	01.01.2016- 31.12.2016	01.01.2015- 31.12.2015 (przekształcone)	
	tys. zł	tys. zł	
Przychody z tytułu odsetek	Kredyty hipoteczne	986 000	1 126 239
	Kredyty samochodowe	169 618	225 076
	Kredyty detaliczne	626 628	640 132
	Kredyty korporacyjne	486 626	484 142
	Pozostałe należności od klientów	19 587	14 577
	Pozostała działalność Banku	492 689	531 312
	Razem	2 781 148	3 021 478
Koszty z tytułu odsetek	Depozyty detaliczne	(1 104 308)	(1 351 022)
	Depozyty korporacyjne	(272 601)	(285 105)
	Pozostała działalność Banku	(124 592)	(228 592)
	Razem	(1 501 501)	(1 864 719)
Wynik z tytułu prowizji i opłat	Kredyty hipoteczne	4 409	12 397
	Kredyty samochodowe	5 965	9 232
	Kredyty detaliczne	402	5 800
	Kredyty korporacyjne	8 261	9 613
	Pozostała działalność Banku	39 941	229 035
	Razem	58 977	266 077
Przychody z tytułu dywidend	84 945	31 728	
Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy oraz wynik z pozycji wymiany	Kredyty hipoteczne	15 774	15 217
	Kredyty samochodowe	513	2 037
	Pozostała działalność Banku	6 674	3 654
	Razem	22 961	20 908
Wynik na pozostałych instrumentach finansowych	84 736	28 220	
Wynik na inwestycjach w jednostkach zależnych, stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach	209 604	131 187	
Pozostałe przychody operacyjne	36 744	30 960	
Pozostałe koszty operacyjne	(101 150)	(96 863)	
Koszty działania	(807 900)	(1 128 927)	
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości aktywów finansowych i rezerwy na zobowiązania pozabilansowe	Kredyty hipoteczne	(254 103)	(207 446)
	Kredyty samochodowe	(31 117)	15 950
	Kredyty detaliczne	(261 063)	(201 976)
	Kredyty korporacyjne	(87 532)	(25 718)
	Pozostała działalność Banku	(54 143)	2 666
Razem	(687 958)	(416 524)	
Udział w zyskach/ (stratach) jednostek stowarzyszonych wycenianych metodą praw własności	(3 388)	11 667	
Podatek od instytucji finansowych	(38 273)	-	
Zysk brutto	138 945	35 192	
Podatek dochodowy	(29 942)	(22 406)	
Zysk netto	109 003	12 786	

Wybrane elementy bilansu		31.12.2016	31.12.2015
		tys. zł	(przekształcone) tys. zł
Aktywa	Kredyty hipoteczne	30 618 593	32 143 117
	Kredyty samochodowe	1 955 736	2 539 003
	Kredyty detaliczne	4 261 142	4 286 218
	Kredyty korporacyjne	10 606 691	11 487 129
	Pozostałe pozycje aktywów	19 436 197	21 306 922
	Razem	66 878 359	71 762 389
Pasywa	Depozyty detaliczne *	45 465 940	46 454 740
	Depozyty korporacyjne *	7 605 507	9 659 495
	Pozostałe pozycje zobowiązań i kapitał własny	13 806 912	15 648 154
	Razem	66 878 359	71 762 389

*wartość przyjętych depozytów bez uwzględnienia odsetek memoriałowych oraz korekt wartości, które ujęto w pozycji Pozostałe.

45. Transakcje z podmiotami powiązanymi

Przez podmioty powiązane Getin Noble Bank S.A. rozumie jednostki zależne i stowarzyszone Banku oraz ich jednostki podporządkowane, a także jednostki powiązane przez podmiot dominujący najwyższego szczebla – dr. Leszka Czarneckiego. Jednostki powiązane w ramach wykonywanej działalności posiadają rachunki bieżące w Getin Noble Banku, na których dokonują standardowych operacji rozliczeniowych oraz deponują swoje środki pieniężne na lokatach terminowych.

W ramach działalności kredytowej dla podmiotów powiązanych Bank stosuje standardowe warunki kredytowania:

- transakcje zawierane są wg zaakceptowanych przez Bank zasad i warunków,
- ocena wiarygodności spółek powiązanych, oparta jest na zasadach obowiązujących przy ocenie zdolności kredytowej pozostałych klientów banku,
- zasady zabezpieczenia finansowania transakcji są zgodne z instrukcją prawnych zabezpieczeń obowiązujących w Banku
- stosowane przez Bank ogólne zasady monitorowania płatności oraz zasady wypowiedzania umów i windykacji należności.

Ponadto Bank skupuje wierzytelności od spółek powiązanych oraz oferuje ubezpieczenia i produkty inwestycyjne we współpracy z podmiotami powiązanymi, a także korzysta z usług pośrednictwa przy sprzedaży własnych produktów.

31.12.2016	Sprawozdanie z sytuacji finansowej						Pozabilans	
	Aktywa – kredyty i skupione wierzytel. tys. zł	Aktywa - instrumenty finansowe tys. zł	Aktywa - pozostałe należności tys. zł	Pasywa - depozyty tys. zł	Pasywa - pozostałe zobow. tys. zł	Utworzone odpisy tys. zł	Udzielone zobow. finansowe i gwarancyjne tys. zł	
Jednostki zależne	835 827	-	14 319	471 381	1 894 674	19	20 202	
Jednostki stowarzyszone: Grupa Open Finance S.A.	-	79 981	28 428	17 037	350	9	-	
Podmioty powiązane przez podmiot dominujący:	5 589 724	89 991	293 953	3 579 190	169	105	38 079	
Spółki z Grupy Getin Leasing S.A.	5 354 817	75 357	855	37 857	168	10	7 125	
Spółki z Grupy Getin Holding S.A.	24 868	8 559	142 500	30 631	1	10	4 625	
Spółki z Grupy LC Corp B.V. oraz LC Corp S.A.	210 036	6 075	150 596	3 506 275	-	85	26 320	
Pozostałe spółki	3	-	2	4 427	-	-	9	
Członkowie Zarządu i Rady Nadzorczej Getin Noble Banku S.A.	1 661	-	-	7 276	-	2	1 602	

31.12.2015	Sprawozdanie z sytuacji finansowej						Pozabilans
	Aktywa – kredyty i skupione wierzytel. tys. zł	Aktywa - instrumenty finansowe tys. zł	Aktywa - pozostałe należności tys. zł	Pasywa - depozyty tys. zł	Pasywa - pozostałe zobow. tys. zł	Utworzone odpisy aktualizujące tys. zł	Udzielone zobow. finansowe i gwarancyjne tys. zł
Jednostki zależne	1 787 280	3 086	48 241	938 413	2 253 940*	143	165
Jednostki stowarzyszone – Grupa Open Finance S.A.	-	80 903	7 722	12 047	1 637	-	-
Wspólne przedsięwzięcia – Grupa Getin Leasing S.A.	5 313 271	14 986	1 283	61 600	748	83	472
Podmioty powiązane przez podmiot dominujący	262 294	8 783	329 248	309 874	15 822	409	12 341
Spółki z Grupy Getin Holding S.A.	31 041	8 783	329 118	69 360	14 374	48	10 656
Spółki z Grupy LC Corp B.V. oraz LC Corp S.A.	231 250	-	130	238 208	1 446	361	1 676
Pozostałe spółki	3	-	-	2 306	2	-	9
Członkowie Zarządu i Rady Nadzorczej Getin Noble Banku S.A.	324	-	-	6 717	-	-	2 024

* w tym 363 mln zł z tytułu nabycia certyfikatów inwestycyjnych Debtor NS FIZ – opłaconych w styczniu 2016 roku.

01.01.2016- 31.12.2016	Rachunek zysków i strat				
	Przychody z tyt. odsetek i prowizji tys. zł	Koszty z tyt. odsetek i prowizji tys. zł	Pozostałe zakupy tys. zł	Pozostała sprzedaż tys. zł	Przychody z tyt. dywidend tys. zł
Jednostki zależne	79 977	113 626	12 142	68 703	35 511
Jednostki stowarzyszone – Grupa Open Finance S.A.	5 522	33 956	1 351	21 402	-
Podmioty powiązane przez podmiot dominujący	238 649	170 704	28 240	235 564	38 040
Spółki z Grupy Getin Leasing S.A.	219 082	34 275	5 822	4 452	38 040
Spółki z Grupy Getin Holding S.A.	9 202	536	127	87	-
Spółki z Grupy LC Corp B.V. oraz LC Corp S.A.	10 344	135 873	18 821	210 038	-
Pozostałe spółki	21	20	3 470	20 987	-
Członkowie Zarządu i Rady Nadzorczej Getin Noble Banku S.A.	32	182	-	-	-

01.01.2015- 31.12.2015	Rachunek zysków i strat				
	Przychody z tyt. odsetek i prowizji tys. zł	Koszty z tyt. odsetek i prowizji tys. zł	Pozostałe zakupy tys. zł	Pozostała sprzedaż tys. zł	Przychody z tyt. dywidend tys. zł
Jednostki zależne	125 815	72 202	13 836	3 351	17 639
Jednostki stowarzyszone – Grupa Open Finance S.A.	7 366	52 317	2 061	952	-
Wspólne przedsięwzięcia – Grupa Getin Leasing S.A.	170 973	943	5 206	2 809	-
Podmioty powiązane przez podmiot dominujący	23 866	16 564	31 727	289 526	-
Spółki z Grupy Getin Holding S.A.	14 708	12 980	291	289 510	-
Spółki z Grupy LC Corp B.V. oraz LC Corp S.A.	9 144	3 575	24 860	-	-
Pozostałe spółki	14	9	6 576	16	-
Członkowie Zarządu i Rady Nadzorczej Getin Noble Banku S.A.	29	216	-	-	-

*Wybrane transakcje z podmiotami powiązаныmi**Sprzedaż akcji Getin Leasing S.A.*

W dniu 10 lutego 2016 roku Getin Noble Bank S.A. podpisał z LC Corp B.V. umowę sprzedaży 50,72 % posiadanych udziałów w spółce Getin Leasing S.A. Zamknięcie transakcji nastąpiło 29 lutego 2016 roku. Ostateczną cenę strony ustaliły w wysokości 180 mln zł.

Sprzedaż akcji Noble Funds TFI S.A.

W dniu 29 kwietnia 2016 roku Bank zrealizował transakcję sprzedaży 3 pakietów po 9993 sztuki akcji spółki Noble Funds Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A. stanowiących łącznie 29,97% kapitału zakładowego, spółce Open Finance S.A., Open Life TU Życie S.A. oraz RB Investcom sp. z o.o.

Rozliczenie transakcji sekurytyzacji

W kwietniu 2016 roku Bank dokonał ostatecznego rozliczenia i zamknięcia transakcji sekurytyzacji portfela kredytów samochodowych zawartej w grudniu 2012 roku ze spółką specjalnego przeznaczenia – GNB Auto Plan Sp. z o.o.

Sprzedaż portfeli wierzytelności

W 2016 roku Bank dokonał sprzedaży portfela wierzytelności leasingowych o wartości nominalnej 660 mln zł nie objętych utratą wartości do spółki Idea Bank S.A. oraz portfela kredytów z utratą wartości z kapitałem 53 mln zł do Debtor NS FIZ.

Sprzedaż akcji Biura Informacji Kredytowej S.A.

W dniu 19 grudnia 2016 roku Bank zawarł umowę sprzedaży 1 700 akcji imiennych serii A Biura Informacji Kredytowej S.A. na rzecz Idea Bank S.A. za łączną cenę 50 mln zł.

Wykup wierzytelności leasingowych

Bank finansuje działalność leasingową spółek z Grupy Getin Leasing S.A. poprzez wykup wierzytelności. Na dzień 31 grudnia 2016 roku saldo wykupionych wierzytelności leasingowych wynosiło 5,3 mld zł.

Sprzedaż nieruchomości inwestycyjnych

W 2016 roku Bank dokonał kilku transakcji sprzedaży nieruchomości inwestycyjnych (głównie gruntów) do spółek celowych Property FIZAN za łączną cenę netto 43 mln zł.

Wynagrodzenia członków Zarządu i Rady Nadzorczej Banku

	01.01.2016- 31.12.2016 tys. zł	01.01.2015- 31.12.2015 tys. zł
Zarząd Banku	10 435	7 003
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze	9 392	6 639
Płatności w formie akcji	1 043	364
Rady Nadzorcza Banku	1 243	1 084
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze	1 243	1 084
Razem wynagrodzenia członków Zarządu i Rady Nadzorczej Banku	11 678	8 087

Na krótkoterminowe świadczenia pracownicze składają się wynagrodzenia zasadnicze, premie i inne świadczenia, w tym rezerwy na świadczenia, stanowiące koszty wynagrodzeń w danym roku, których rozliczenie w całości nastąpi w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego, a także kwoty z tytułu zmiennych składników wynagrodzeń wynikające z opisaną poniżej polityki wynagradzania kadry kierowniczej Banku, których wypłata w formie gotówkowej nastąpi w roku kolejnym.

Płatności w formie akcji obejmują wycenę przyznaną do akcji oraz kwoty z tytułu odroczonego składnika wynagrodzeń przyznanego w formie instrumentu finansowego, tj. akcji fantomowych, zgodnie z zasadami opisanymi poniżej. Wykazane kwoty zawierają narzuty na wynagrodzenia z tytułu ubezpieczeń społecznych itp.

W 2016 i 2015 roku nie wypłacono świadczeń po okresie zatrudnienia ani świadczeń z tytułu rozwiązania stosunku pracy.

Świadczenia dla kierownictwa Banku wynikające z programu zmiennych składników wynagrodzeń

Wynagrodzenie zmienne jest rozliczane w sposób przejrzysty, zapewniający efektywną realizację Polityki Zmiennych Składników Wynagrodzeń. Podstawą do określenia wysokości wynagrodzenia zmiennego jest ocena efektów pracy z uwzględnieniem 3-letniego horyzontu i wyników finansowych Banku. Do oceny efektów pracy stosuje się kryteria finansowe i niefinansowe.

Wyniki Banku przyjmowane w celu określenia zmiennych składników wynagrodzenia uwzględniają koszt ryzyka Banku, koszt kapitału i ryzyka płynności w perspektywie długoterminowej.

Maksymalny stosunek wynagrodzenia zmiennego osoby zajmującej stanowisko kierownicze objęte Polityką do wynagrodzenia stałego nie może przekraczać 100% łącznego wynagrodzenia stałego otrzymywanego w Banku i w spółkach zależnych.

Głównym kryterium finansowym determinującym wysokość wypłacanych zmiennych składników wynagrodzeń jest zysk skonsolidowany netto (pomniejszony o udział w zyskach jednostek stowarzyszonych).

Wysokość przyznanej i wypłaconej premii uwzględnia kondycję finansową Banku i odpowiedni poziom wskaźników ryzyka Banku i może podlegać korektom z tego tytułu. W przypadku, gdy stopień realizacji założonych celów różni się będzie od 100%, wysokość zmiennych składników wynagrodzeń ulega proporcjonalnemu obniżeniu lub podwyższeniu. Ponadto, wynagrodzenie zmienne podlegające odroczeniu ma charakter warunkowy i wypłacane jest na podstawie decyzji Rady Nadzorczej.

Przyznane za dany rok wynagrodzenie zmienne wypłacane jest zgodnie z następującymi zasadami:

- płatność nie przekraczająca kwoty 30% przyznanego w danym okresie rocznego wynagrodzenia zasadniczego i nie więcej niż 100 tys. zł jest wypłacana w gotówce;
- od nadwyżki wynagrodzenia zmiennego ponad wartość określoną w punkcie powyżej, co najmniej 50% każdego składnika wynagrodzenia zmiennego składa się z instrumentu finansowego, którym są akcje fantomowe, a co najmniej 40% wynagrodzenia zmiennego podlega odroczeniu zgodnie z obowiązującymi w Banku zasadami dotyczącymi sposobu i terminu wypłaty, z uwzględnieniem 3-letniego okresu oceny;
- płatność 40% wynagrodzenia zmiennego przyznanego za dany rok rozłożona jest w równych ratach płatnych z dołu w formie gotówkowej i instrumencie finansowym, w równej proporcji po 50% na kolejne 3 lata z uwzględnieniem 3-letniego okresu oceny.

Wynagrodzenie zmienne płatne w formie instrumentów finansowych realizowane jest w postaci akcji fantomowych tj. w postaci wypłaty gotówkowej, której wysokość uzależniona jest od ceny akcji Banku, tj. średniej wartości kursu zamknięcia notowań akcji Banku na GPW w Warszawie z 90 dni kalendarzowych przypadających przed dniem realizacji konkretnej transzy.

46. Informacje o wynagrodzeniu podmiotu uprawnionego do badania

Poniższa tabela przedstawia wynagrodzenie Deloitte Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k. wypłacone lub należne za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 i 2015 roku w podziale na rodzaje usług w wartościach netto:

	01.01.2016- 31.12.2016 tys. zł	01.01.2015- 31.12.2015 tys. zł
Obowiązkowe badanie rocznego sprawozdania finansowego	386	386
Inne usługi poświadczające, w tym przegląd sprawozdania finansowego	360	372
Razem wynagrodzenie biegłego rewidenta	746	758

47. Zatrudnienie

Zatrudnienie w Banku na dzień 31 grudnia 2016 i 2015 roku kształtowało się następująco:

	31.12.2016	31.12.2015
Liczba zatrudnionych w osobach	4 916	5 734
Liczba zatrudnionych w etatach	4 890,5	5 648,6

48. Zdarzenia następujące po zakończeniu okresu sprawozdawczego

Po dniu 31 grudnia 2016 roku nie wystąpiły zdarzenia nieuwzględnione w niniejszym sprawozdaniu, a mogące w znaczący sposób wpłynąć na przyszłe wyniki finansowe Getin Noble Banku S.A.

III. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM FINANSOWYM W BANKU

Getin Noble Bank S.A. prowadząc działalność operacyjną narażony jest na następujące podstawowe rodzaje ryzyka: kredytowe, płynności, rynkowe (w tym ryzyko stóp procentowych i ryzyko walutowe), ryzyko wypłacalności oraz ryzyko operacyjne i ryzyko braku zgodności.

Celem polityki zarządzania aktywami i zobowiązaniami jest optymalizacja struktury bilansu i pozycji pozabilansowych w celu uzyskania założonej relacji dochodu do ponoszonego ryzyka. Za zarządzanie ryzykiem na poziomie strategicznym odpowiedzialny jest Zarząd Banku, który dla celów zarządzania operacyjnego, powołał komitety odpowiedzialne za poszczególne obszary ryzyka: Komitet Kredytowy, Komitet Konsultacyjny, Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami oraz Komitet Ryzyka Operacyjnego. Komitety te odpowiadają za zarządzanie podległymi im obszarami ryzyka na poziomie operacyjnym oraz za monitorowanie poziomu ryzyka, a także za wytyczanie bieżącej polityki w ramach przyjętych przez Zarząd Banku strategii, z uwzględnieniem limitów wewnętrznych i regulacji nadzorczych.

Bank w zakresie zarządzania ryzykami rynkowymi uwzględnia regulacje rynków, na których działa oraz wymogi odpowiednich instytucji nadzorczych, szczególnie Komisji Nadzoru Finansowego. Nadzór właścicielski dotyczący polityki zarządzania ryzykiem finansowym sprawuje Rada Nadzorcza Banku.

1. Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe jest to potencjalna strata podmiotu związana z niewykonaniem przez klienta zaciągniętego zobowiązania lub jego części w określonych w umowie terminach.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym w Getin Noble Banku S.A. ma na celu zapewnienie bezpieczeństwa prowadzonej działalności kredytowej, przy zachowaniu racjonalnego podejścia do ryzyka. Przy prowadzeniu działalności kredytowej Bank kieruje się niżej wymienionymi zasadami:

- pozyskuje i utrzymuje w swoim portfelu zaangażowania kredytowe, które zapewniają bezpieczeństwo depozytów i kapitału Banku poprzez osiągnięcie stabilnych dochodów,
- podejmując decyzje kredytowe Bank bada ryzyka wynikające z konkretnej transakcji w kontekście ogólnego ryzyka kredytowego klienta i branży oraz splotu innych zdarzeń, które mogą mieć wpływ na spłacalność zadłużenia,
- kredyt lub inne zaangażowania udzielane są, gdy klient spełnia warunki określone w wewnętrznych instrukcjach Banku.

Proces zarządzania ryzykiem kredytowym w Getin Noble Banku S.A. jest procesem ciągłym, zmierzającym do:

- stabilizacji ryzyka nowo udzielanej akcji sprzedażowej w obszarach (produktach), gdzie osiągnięto zadowalający poziom ryzyka,
- ograniczenia ryzyka nowo udzielanej akcji sprzedażowej w obszarach (produktach), gdzie Bank dostrzega potrzebę ograniczenia ryzyka,
- poprawy jakości istniejącego portfela kredytowego.

Struktura i organizacja jednostki zarządzania ryzykiem kredytowym

Do podstawowych uczestników systemu zarządzania ryzykiem kredytowym Banku należą:

Rada Nadzorcza Banku

Rolą Rady Nadzorczej jest akceptacja strategii zarządzania ryzykiem kredytowym oraz polityki kredytowej, okresowa ocena realizacji przez Zarząd założeń strategii i polityki kredytowej, nadzór nad kontrolą systemu zarządzania ryzykiem kredytowym oraz ocena jej adekwatności i skuteczności.

Zarząd Banku

Zarząd Banku odpowiada za opracowanie, wprowadzenie i aktualizację strategii oraz procedur w zakresie systemu zarządzania ryzykiem kredytowym oraz polityki kredytowej, okresowe raportowanie do Rady Nadzorczej o realizacji polityki kredytowej oraz funkcjonowaniu systemu zarządzania ryzykiem kredytowym, utrzymywanie komunikacji z instytucją nadzoru i raportowanie do niej oraz udostępnianie jej wszelkich wymaganych aktami prawnymi informacji w zakresie ryzyka kredytowego. Zarząd Banku jest również odpowiedzialny za rozwój systemu zarządzania ryzykiem kredytowym oraz sprawowanie nadzoru nad zarządzaniem ryzykiem kredytowym we wszystkich obszarach działalności Banku.

Komitet Kredytowy Banku

W Banku funkcjonuje Komitet Kredytowy Banku, którego rolą jest wsparcie działalności Zarządu poprzez realizację funkcji opiniodawczo-doradczych w procesie podejmowania decyzji kredytowych oraz samodzielne podejmowanie decyzji w ramach przyznanych uprawnień. Jest odpowiedzialny również za rekomendowanie Zarządowi Banku systemowych rozwiązań w zakresie ustalania wewnętrznych limitów zaangażowania wobec emitentów papierów wartościowych oraz innych banków. Komitet Kredytowy Banku rozpatruje całokształt spraw związanych z ryzykiem kredytowym bieżących transakcji.

Komitet Konsultacyjny Banku

Komitet Konsultacyjny Banku jest organem doradczym w procesie podejmowania decyzji kredytowych (zgodnie z obowiązującym w Banku trybem podejmowania decyzji kredytowych) w przypadku zaangażowań poniżej kompetencji decyzyjnych Komitetu Kredytowego Banku. Komitet Konsultacyjny Banku nie posiada uprawnień decyzyjnych.

Komitet Ryzyka Kredytowego

Komitet Ryzyka Kredytowego spełnia rolę organu opiniodawczo-doradczego w procesie zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku. Do zakresu zadań należy m.in.: dokonywanie oceny występującego w Banku poziomu ryzyka kredytowego, w tym ryzyka koncentracji, kontrahentów, produktów oraz ryzyka kredytowego występującego w spółkach zależnych Banku, rekomendowanie poziomu „apetytu na ryzyko” na dany rok kalendarzowy oraz przyjmowanie sprawozdań z jego realizacji w ciągu roku, ocena wyników przeprowadzanych testów warunków skrajnych oraz ewentualna rekomendacja podjęcia określonych działań, rozpatrywanie raportów, symulacji, informacji dotyczących ryzyka kredytowego i/lub procesów windykacyjnych.

Obszar Ryzyka Kredytowego Banku

Struktura organizacyjna Banku została przystosowana do polityki zarządzania ryzykiem kredytowym. W ramach wyodrębnionego Obszaru Ryzyka Kredytowego, podległego bezpośrednio Członkowi Zarządu funkcjonują trzy departamenty:

- Departament Zarządzania Ryzykiem Kredytowym, który odpowiedzialny jest za zarządzanie ryzykiem kredytowym na każdym etapie procesu kredytowego w Banku.
- Departament Analiz Systemowych Ryzyka Kredytowego, który realizuje zadania związane ze sprawozdawaniem o ryzyku kredytowym w działalności Banku. Do zadań Departamentu należy również wyznaczanie poziomu odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości oraz wyliczanie wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka kredytowego.
- Departament Analiz Statystycznych, który realizuje zadania w zakresie optymalizacji procesów wymagających konstruowania modeli statystycznych, modyfikacji modeli, wdrażania kart scoringowych i monitorowania ich efektywności.

Komórka audytu wewnętrznego

Do zadań komórki audytu wewnętrznego należy kontrola i ocena jakości systemu zarządzania ryzykiem kredytowym oraz okresowy przegląd procesu zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku. Celem funkcjonowania komórki audytu

wewnętrznego jest identyfikacja nieprawidłowości w wykonywaniu przez uczestników systemu zarządzania ryzykiem kredytowym przydzielonych im funkcji i zadań.

Strategie i procesy zarządzania ryzykiem kredytowym

Bank posiada opracowane dokumenty: Strategię i Politykę kredytową oraz Strategię i politykę zarządzania ryzykiem ekspozycji kredytowych, w których określono zasady, wskazówki, wytyczne i zalecenia dotyczące zagadnień związanych z działalnością kredytową. Dokumenty te są jednocześnie podstawowymi instrumentami realizacji wybranej strategii wobec ryzyka kredytowego.

Polityka względem ryzyka kredytowego podlega przeglądom i dostosowaniu zarówno do uregulowań zewnętrznych (uchwały KNF), jak i do czynników makroekonomicznych mogących mieć, w ocenie Banku, wpływ na wzrost ryzyka kredytowego. W szczególności, Bank od 2010 roku w sposób ciągły monitoruje ryzyko kredytowe prowadzonej akcji kredytowej i na bieżąco modyfikuje procesy/produkty kredytowe dostosowując je do zmieniających się realiów rynkowych.

W 2016 roku Bank uregulował zagadnienia związane z ryzykiem modeli w obszarze ryzyka kredytowego wynikające z Rekomendacji W. Bank podjął również działania mające na celu ograniczenia ryzyka kredytowego wynikającego ze zmienności stóp procentowych, podwyższając wartość przyjętego bufora na pokrycie w/w ryzyka w sytuacji rekordowo niskich stóp procentowych. Podjęto decyzję o udzielaniu kredytów konsumpcyjnych wyłącznie ze stałą stopę procentową. W obszarach kredytów detalicznych i samochodowych przy ocenie zdolności kredytowej klienta zróżnicowano poziom przyjmowanych minimalnych wydatków w zależności od okresu kredytowania. Określono limity ograniczające ryzyko kredytowe ekspozycji udzielonych z zastosowaniem uproszczonych zasad oceny zdolności kredytowej odnoszących się do całego portfela tych ekspozycji oraz indywidualnego zaangażowania wobec klienta z w/w tytułu. Podejmowane przez Bank działania mają wymierne przełożenie na utrzymywanie poziomu ryzyka w ramach zaakceptowanego przez Zarząd i Radę Nadzorczą – tak zwanego „apetytu na ryzyko”.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym w Banku realizowane jest na podstawie wewnętrznych procedur dotyczących identyfikacji, pomiaru, monitorowania i kontroli ryzyka. Stosowane modele identyfikacji i pomiaru ryzyka kredytowego, wyrażone są w określonych wskaźnikach oceny ryzyka portfela kredytowego oraz są dostosowane do profilu, skali i złożoności ryzyka.

Działalność kredytowa Banku realizowana jest w pięciu obszarach:

- bankowość hipoteczna,
- private banking,
- finansowanie zakupu samochodów,
- pozostałe kredyty detaliczne (gotówkowe, karty kredytowe, limity w ROR),
- obsługa małych i średnich przedsiębiorstw oraz jednostek budżetowych.

W ramach wymienionych obszarów biznesowych funkcjonują procedury dla poszczególnych produktów kredytowych. W celu zapewnienia obiektywności oceny ryzyka kredytowego, w strukturach obszarów handlowych oddzielono proces sprzedaży (pozyskiwania klientów) od procesu oceny i akceptacji ryzyka kredytowego klientów. Za ocenę i akceptację poszczególnych wniosków kredytowych odpowiedzialny jest wydzielony Obszar Decyzji Kredytowych.

Tryb podejmowania decyzji kredytowych zatwierdzany jest przez Zarząd Banku. Kompetencje kredytowe nadawane są pracownikom Banku w sposób indywidualny, w zależności od ich umiejętności, doświadczenia i pełnionych funkcji. Decyzje kredytowe powyżej uprawnień przyznanych indywidualnie pracownikom są podejmowane przez Komitety Kredytowe, funkcjonujące w centrach akceptacyjnych. W Centrali Banku funkcjonuje Komitet Kredytowy Banku, który podejmuje decyzje powyżej uprawnień przyznanych centrom akceptacyjnym. Decyzje kredytowe na najwyższym szczeblu uprawnień podejmuje Zarząd Banku. Zmiany obowiązującego trybu decyzyjnego akceptowane są przez Zarząd Banku.

Getin Noble Bank S.A. stosuje wewnętrzne regulacje pozwalające określić poziom oraz stopień akceptowalności ryzyka kredytowego wiążącego się z przyznaniem danemu klientowi kredytu (lub innych usług obciążonych ryzykiem kredytowym).

Wiarygodność kredytowa zarówno na etapie udzielenia, jak i późniejszego monitorowania kredytu oceniana jest:

- dla osób fizycznych – w oparciu o zapisy proceduralne w zakresie poziomu wymaganej zdolności kredytowej, dla kredytów gotówkowych, kredytów na zakup pojazdów, kart kredytowych oraz limitów w ROR stosowany jest scoring,
- w przypadku małych i średnich podmiotów gospodarczych elementem analizy jest ocena uproszczona lub wskaźnikowa.

Wykorzystywany przez Bank system scoringowy (dla kredytów gotówkowych, kredytów na zakup pojazdów, kart kredytowych oraz limitów w ROR) ocenia wiarygodność kredytową klienta detalicznego wykorzystując zarówno cechy socjodemograficzne klienta, jak i jego historię kredytową. W wyniku przeprowadzonej oceny system scoringowy nadaje klientowi punktację określającą oczekiwane ryzyko transakcji. Bank określając poziom akceptowanego ryzyka (tzw. punkt odjęcia w scoringu) kieruje się przesłanką maksymalizacji wyniku finansowego przy uwzględnieniu wyrażonego przez Zarząd Banku „apetytu na ryzyko”.

Kategorie zdolności kredytowej małych i średnich podmiotów wyznaczane są na podstawie punktacji uzyskanej za ocenę sytuacji finansowej i ocenę jakościową (w której skład wchodzi dodatkowe informacje posiadane przez Bank na temat ocenianego podmiotu – np. w zakresie weryfikacji klienta w dostępnych bazach, analizy obrotów na rachunkach, opinii bankowych na temat dotychczasowego zadłużenia, oceny przedsięwzięcia inwestycyjnego czy ogólnej sytuacji branży). Na bazie uzyskanych ocen, wyznaczana jest kategoria ryzyka podmiotu (Bank stosuje 6 klas ryzyka), na podstawie której Bank podejmuje decyzję o ewentualnym udzieleniu kredytu. System ten pozwala ocenić wiarygodność klienta na podstawie informacji o terminowości regulowania należności bankowych, umożliwia również punktację i wycenę wartości zastosowanych zabezpieczeń prawnych.

Zakres i rodzaj systemów raportowania i pomiaru ryzyka

Bank monitoruje i ocenia jakość portfela kredytowego na podstawie wewnętrznej procedury, która obejmuje monitorowanie portfela zarówno przez wyodrębnione komórki w obszarach handlowych, jak również przez komórki obszaru ryzyka kredytowego. Wyniki przeprowadzonych przez wymienione obszary analiz przedstawiane są w okresowych raportach (miesięcznych, kwartalnych i półrocznych). Wnioski z tych analiz wykorzystywane są do bieżącego zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku.

Stosowany system monitorowania ryzyka obejmuje monitoring ryzyka indywidualnego (związanego z danym klientem) oraz całościowy monitoring portfela kredytowego Banku.

W ramach monitoringu ryzyka indywidualnego okresowej ocenie podlega sytuacja ekonomiczno-finansowa kredytobiorcy, terminowość regulowania zobowiązań wobec Banku oraz stan i wartość przyjętych zabezpieczeń prawnych. Zarówno zakres, jak i częstotliwość dokonywanych przeglądów zgodny jest z wymogami regulacji zewnętrznych i zależy w szczególności od rodzaju kredytowanego podmiotu, kwoty zaangażowania kredytowego oraz formy przyjętych zabezpieczeń prawnych.

W ramach całościowego monitoringu portfela kredytowego komórki obszaru ryzyka kredytowego przeprowadzają szereg analiz i działań, m.in.:

- monitorują jakość portfela kredytowego Banku w przekroju produktowym,
- prowadzą okresową ocenę ryzyka koncentracji zaangażowań, w tym m.in.: ryzyka branżowego (wyznaczają maksymalne limity zaangażowania w poszczególne branże gospodarki), ryzyka koncentracji zaangażowań wobec pojedynczych podmiotów oraz grup podmiotów powiązanych (monitorują tzw. duże zaangażowania),

- oceniają sytuację finansową banków kontrahentów, wyznaczają maksymalne limity zaangażowania wobec poszczególnych banków,
- bieżąco monitorują duże zaangażowania oraz przyznane limity dla kredytów hipotecznych,
- weryfikują prawidłowość tworzonych w Banku odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości,
- przeprowadzają testy warunków skrajnych dla wybranych grup produktowych,
- przekazują dla Zarządu Banku i Rady Nadzorczej informację zarządczą w formie raportów okresowych.

W procedurach i regulacjach wewnętrznych Banku, w ramach zasad zarządzania ryzykiem koncentracji, określone zostały limity koncentracji. Bank dąży do ograniczania koncentracji ekspozycji wobec pojedynczych klientów lub grup powiązanych klientów. Zarząd Banku ustalił graniczną wielkość dużej ekspozycji na poziomie bardziej restrykcyjnym niż wynika z uregulowań Rozporządzenia CRR, tj. 5% uznanego kapitału Banku, przy czym suma wszystkich dużych ekspozycji nie może być wyższa niż 400% uznanego kapitału Banku. Na dzień 31 grudnia 2016 roku (poza ekspozycją wobec Rządów i Banku Centralnego) tylko ekspozycja wobec grupy podmiotów powiązanych z Bankiem przez podmiot dominujący oraz ekspozycja wobec spółki GNB Leasing Plan Ltd. (własna ekspozycja sekurytyzacyjna) przekracza 10% uznanego kapitału Banku.

Zarządzanie ryzykiem na kredytach walutowych i indeksowanych

Getin Noble Bank S.A. systematycznie analizuje wpływ zmian kursów walut oraz stóp procentowych na ponoszone ryzyko kredytowe w kredytach na zakup pojazdów, hipotecznych i detalicznych. Badany jest wpływ ryzyka kursowego na jakość portfela ekspozycji kredytowych walutowych lub indeksowanych, a w przypadku ekspozycji zabezpieczonych hipotecznie, Bank analizuje również wpływ zmian kursów na poziom zabezpieczenia ekspozycji.

Bank przeprowadza testy warunków skrajnych dwa razy w roku dla kredytów hipotecznych oraz raz w roku dla kredytów na zakup pojazdów i kredytów detalicznych. W zakresie wpływu ryzyka kursowego dłużnika na ryzyko kredytowe ponoszone przez Bank, testy przeprowadzane są w oparciu o scenariusz spadku kursu złotego w stosunku do poszczególnych walut obcych o 50% lub scenariusz maksymalnej rocznej zmiany kursu z ostatnich 5 lat (o ile jest większa niż 50%), przy czym przyjmuje się, że spadek kursu walutowego będzie utrzymywał się przez okres 12 miesięcy.

Bank analizuje wpływ zmian stopy procentowej na ryzyko kredytowe ponoszone przez Bank. Testy warunków skrajnych w zakresie wpływu zmiany stóp procentowych na jakość portfela kredytowego przeprowadzane są przy założeniu wzrostu stóp procentowych o 1 000 punktów bazowych, przy założeniu, że wzrost poziomu stóp procentowych będzie utrzymywał się przez okres 12 miesięcy. Bank analizuje również wpływ zmiany stopy bezrobocia i spadku dochodu na poziom ryzyka kredytowego w w/w portfelach.

Obecnie Bank udziela kredytów detalicznych oraz hipotecznych wyłącznie w walucie polskiej. W przypadku kredytów dla podmiotów gospodarczych, przeznaczonych na finansowanie działalności, kredyty w walutach wymiennych udzielane są wyłącznie klientom, którzy uzyskują przychody z działalności gospodarczej w danej walucie lub zabezpieczają się przed ryzykiem zmian kursowych.

Zasady polityki stosowania zabezpieczeń i ograniczania ryzyka

W celu ograniczenia ryzyka kredytowego Bank stosuje szeroką gamę zabezpieczeń prawnie dozwolonych, dobranych stosownie do charakterystyki produktu i obszaru działania. Szczegółowe zasady doboru, stosowania i ustanawiania zabezpieczeń zawarte są w regulacjach wewnętrznych i procedurach produktowych poszczególnych obszarów handlowych. Przyjęte zabezpieczenie prawne powinno zapewnić zaspokojenie się Banku w przypadku niewywiązania się kredytobiorcy z umowy kredytowej. Przy wyborze zabezpieczeń Bank kieruje się rodzajem i wielkością kredytu, okresem kredytowania, statusem prawnym i kondycją finansową kredytobiorcy, jak również ryzykiem Banku i innymi zagrożeniami. Preferowane są zabezpieczenia w formach gwarantujących pełne i szybkie odzyskanie należności w drodze windykacji. Typowe rodzaje zabezpieczeń wymaganych przez Bank są następujące:

Dla kredytów hipotecznych podstawowym zabezpieczeniem jest hipoteka ustanowiona na nieruchomości z pierwszeństwem zaspokojenia, a także cesja praw z polisy ubezpieczeniowej na wypadek pożaru i innych zdarzeń losowych, polisa ubezpieczeniowa na wypadek spadku wartości nieruchomości, utraty pracy, bankructwa firmy oraz polisa ubezpieczeniowa niskiego wkładu własnego.

Przy udzielaniu kredytów na zakup pojazdu Bank wymaga zastawu rejestrowego na pojeździe, częściowego lub całkowitego przeniesienia prawa własności pojazdu, a także zabezpieczeń osobistych (weksel własny in blanco, gwarancja osoby trzeciej w formie weksla własnego lub poręczenia cywilnego) oraz zawarcia umów ubezpieczenia (m.in. na wypadek śmierci lub całkowitej niepełnosprawności kredytobiorcy oraz cesji praw polisy ubezpieczeniowej lub wskazanie Banku jako beneficjenta polisy).

Zabezpieczeniem kredytów konsumpcyjnych są: polisa ubezpieczeniowa oraz zabezpieczenia osobiste (np. gwarancja osoby trzeciej w formie weksla własnego lub poręczenia cywilnego).

Zabezpieczenia rzeczowe, takie jak: hipoteka ustanowiona na nieruchomości z pierwszeństwem zaspokojenia, zastaw rejestrowy (na majątku przedsiębiorstwa lub całkowite przeniesienie prawa własności do przedsiębiorstwa kredytobiorcy lub na majątku osobistym kredytobiorcy lub kierownictwa firmy) czy kaucja pieniężna lub zastaw na środkach pieniężnych na rachunku powierniczym są jednymi ze stosowanych zabezpieczeń kredytów korporacyjnych. Nie mniej ważne są zabezpieczenia osobiste (gwarancja osoby trzeciej w formie weksla własnego lub poręczenia cywilnego, weksel własny in blanco) i cesja wierzytelności.

Restrukturyzacja (forbearance)

Celem działalności restrukturyzacyjnej Banku jest maksymalizacja efektywności zarządzania wierzytelnościami trudnymi tj. uzyskanie najwyższych odzysków przy jednoczesnym ograniczeniu ponoszonych kosztów, związanych z odzyskaniem wierzytelności, obciążających docelowo dłużnika.

Działalność restrukturyzacyjna polega na zmianie warunków spłaty zobowiązania, które są indywidualnie ustalane wobec każdego kontraktu. Ekspozycje restrukturyzowane to ekspozycje, którym przyznano udogodnienia w formie ugody z dłużnikiem, który doświadcza lub wkrótce zacznie doświadczać trudności z wywiązaniem się ze swoich zobowiązań finansowych.

Restrukturyzacja ekspozycji kredytowej to renegocjacja lub zmiana warunków umowy kredytu, należności lub inwestycji utrzymanej do terminu wymagalności, wynikająca z trudności finansowych dłużnika lub emitenta.

Restrukturyzacja ekspozycji kredytowej obejmuje działania takie jak:

- kapitalizacja wymagalnych wierzytelności oraz ustalenie nowego harmonogramu spłaty rat,
- prolongata terminów spłat wierzytelności zarówno w odniesieniu do należności głównej, jak i odsetek (karencja w zakresie kapitału i/lub odsetek),
- odstąpienie od naliczania odsetek w określonym czasie od całości lub części wierzytelności,
- rozłożenie (wydłużenie) w czasie spłat kapitału i odsetek odmiennie w stosunku do obowiązującego harmonogramu spłaty (indywidualny harmonogram spłat),
- okresowe kumulowanie odsetek,
- zmiana warunków finansowych transakcji (w tym w szczególności zmiana wysokości oprocentowania, wydłużenie okresu kredytowania),
- umorzenie części należności głównej niespłaconej wierzytelności,
- umorzenie/ odstąpienie od dochodzenia części lub całości niespłaconych odsetek, należnych do dnia podpisania ugody,
- rezygnacja z naliczania i pobrania części lub całości należnych odsetek od wierzytelności, począwszy od dnia podpisania porozumienia (umowy), jeśli spłata tej wierzytelności nastąpi w terminie określonym w umowie,

- zmiana kolejności zarachowania spłat przewidzianej umową (wpłaty w pierwszej kolejności na spłatę kapitału),
- udzielenie dłużnikowi w szczególnych przypadkach nowych produktów bankowych wspierających realizację programu restrukturyzacyjnego pod warunkiem udokumentowania zasadności ich udzielenia,
- zamiana części lub całości wierzytelności na akcje lub udziały w majątku dłużnika przejęcie majątku dłużnika w zamian za zwolnienie z części lub całości długu,
- zwolnienie/ sprzedaż zabezpieczenia,
- refinansowanie zadłużenia (oznaczające korzystanie z umów dłużnych w celu zapewnienia całkowitej lub częściowej spłaty innych umów dłużnych, z których dłużnik nie jest w stanie się wywiązać na dotychczasowych warunkach).

Bank renegotjuje umowy z dłużnikami, którzy znaleźli się w trudnej sytuacji finansowej i nie są w stanie wywiązać się z pierwotnych warunków umowy kredytowej. Elementem procesu restrukturyzacji jest ocena możliwości wywiązania się przez dłużnika z warunków określanych aneksem restrukturyzacyjnym (spłaty zadłużenia w ustalonych terminach). Bank udzielając udogodnienia klientowi (restrukturyzacji) dokonuje stosownych zapisów w systemach, co umożliwi identyfikację portfela należności restrukturyzowanych. Ekspozycje restrukturyzowane objęte są procesem monitorowania. Wierzytelność po co najmniej dwuletnim okresie kwarantanny, w którym przez co najmniej połowę okresu była regularnie obsługiwana, traci status ekspozycji w stanie restrukturyzacji i jest zaliczana do ekspozycji uzdrowionych/ terminowo regulowanych.

Na potrzeby kalkulacji odpisów aktualizujących zgodnie z MSR 39 i MSR 37 dodatkowo wprowadzono definicję ekspozycji restrukturyzowanej jako ekspozycji, dla której nastąpiła restrukturyzacja i która znajduje się w okresie uprawdopodobnienia się restrukturyzacji. Ekspozycja jest traktowana jako restrukturyzowana do momentu uprawdopodobnienia się restrukturyzacji, czyli przez minimum 12 miesięcy od daty restrukturyzacji. W przypadku gdy ekspozycja nie jest spłacana w sposób terminowy, okres uprawdopodobnienia się restrukturyzacji ulega wydłużeniu. Każdorazowo przeprowadzając proces restrukturyzacji Bank przeprowadza test na utratę wartości w celu oszacowania, czy nastąpiła utrata przepływów pieniężnych powiązana z restrukturyzacją. Jeśli test ten wskazuje na istotną utratę wartości, ekspozycja ta jest traktowana jako ekspozycja z rozpoznaną utratą wartości.

Każda ekspozycja restrukturyzowana badana jest pod kątem utraty wartości wynikającej z przeprowadzonej restrukturyzacji, a także pod kątem zaistnienia innych zdefiniowanych przesłanek utraty wartości. W przypadku ekspozycji indywidualnie znaczących badanie to przeprowadzane jest w ramach oceny indywidualnej i w przypadku rozpoznania utraty wartości naliczany jest odpis z tytułu utraty wartości przy zastosowaniu metod szacowania przepływów pieniężnych dla ekspozycji indywidualnie znaczących. Ekspozycje indywidualnie nieznaczące poddawane są grupowej ocenie utraty wartości i w przypadku rozpoznania utraty wartości naliczany jest odpis z tytułu utraty wartości przy wykorzystaniu metod statystycznych. W przypadku, gdy dla danej umowy indywidualnie znaczącej lub indywidualnie nieznaczącej nie rozpoznano przesłanek utraty wartości, naliczany jest odpis na straty poniesione, ale nie zaraportowane (IBNR), przy czym ekspozycje w okresie uprawdopodobnienia się restrukturyzacji traktowane są jako ekspozycje o podwyższonym ryzyku i naliczany jest dla nich wyższy poziom odpisu niż dla innych umów, dla których naliczany jest odpis IBNR.

Poniżej przedstawiono dane liczbowe dotyczące ekspozycji restrukturyzowanych ujmowanych w kalkulacji odpisów aktualizujących zgodnie z MSR 39:

Ekspozycje restrukturyzowane 31.12.2016	Wartość brutto bez utraty wartości tys. zł	Wartość brutto z utratą wartości tys. zł	Odpisy na kredyty i pożyczki bez utraty wartości tys. zł	Odpisy na kredyty i pożyczki z utratą wartości tys. zł	Razem wartość netto tys. zł
Kredyty i pożyczki:					
oceniane indywidualnie	175 450	1 113 383	(156)	(335 625)	953 052
oceniane grupowo	415 157	2 077 323	(14 831)	(760 622)	1 717 027
Razem	590 607	3 190 706	(14 987)	(1 096 247)	2 670 079

Ekspozycje restrukturyzowane 31.12.2015	Wartość brutto bez utraty wartości	Wartość brutto z utratą wartości	Odpisy na kredyty i pożyczki bez utraty wartości	Odpisy na kredyty i pożyczki z utratą wartości	Razem wartość netto
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Kredyty i pożyczki:					
oceniane indywidualnie	443 874	1 457 036	(6 922)	(443 580)	1 450 408
oceniane grupowo	548 823	1 634 968	(22 131)	(567 617)	1 594 043
Razem	992 697	3 092 004	(29 053)	(1 011 197)	3 044 451

Ekspozycje restrukturyzowane – struktura geograficzna	31.12.2016			31.12.2015		
	Wartość brutto tys. zł	Odpisy, w tym IBNR tys. zł	Razem wartość netto tys. zł	Wartość brutto tys. zł	Odpisy, w tym IBNR tys. zł	Razem wartość netto tys. zł
Polska	3 721 331	(1 093 697)	2 627 634	3 980 863	(1 025 650)	2 955 213
Irlandia	19 173	(6 463)	12 710	66 955	(6 795)	60 160
Wielka Brytania	19 080	(7 214)	11 866	20 096	(5 146)	14 950
Pozostałe kraje	21 729	(3 860)	17 869	16 787	(2 659)	14 128
Razem	3 781 313	(1 111 234)	2 670 079	4 084 701	(1 040 250)	3 044 451

Ekspozycje restrukturyzowane – struktura podmiotowa	31.12.2016			31.12.2015		
	Wartość brutto tys. zł	Odpisy, w tym IBNR tys. zł	Razem wartość netto tys. zł	Wartość brutto tys. zł	Odpisy, w tym IBNR tys. zł	Razem wartość netto tys. zł
Kredyty i pożyczki udzielone:						
podmiotom finansowym innym niż banki	12 085	(5 064)	7 021	14 991	(7 953)	7 038
podmiotom niefinansowym innym niż osoby fizyczne	600 387	(217 360)	383 027	674 990	(225 243)	449 747
osobom fizycznym	3 168 841	(888 810)	2 280 031	3 387 044	(806 922)	2 580 122
jednostkom budżetowym	-	-	-	7 676	(132)	7 544
Razem	3 781 313	(1 111 234)	2 670 079	4 084 701	(1 040 250)	3 044 451

Ekspozycje restrukturyzowane – struktura rodzajowa	31.12.2016			31.12.2015		
	Wartość brutto tys. zł	Odpisy, w tym IBNR tys. zł	Razem wartość netto tys. zł	Wartość brutto tys. zł	Odpisy, w tym IBNR tys. zł	Razem wartość netto tys. zł
kredyty korporacyjne	269 756	(76 264)	193 492	215 854	(66 911)	148 943
kredyty samochodowe	133 340	(79 419)	53 921	204 033	(92 557)	111 476
kredyty hipoteczne	3 029 507	(801 836)	2 227 671	3 237 373	(707 318)	2 530 055
kredyty detaliczne	348 710	(153 715)	194 995	427 441	(173 464)	253 977
Razem	3 781 313	(1 111 234)	2 670 079	4 084 701	(1 040 250)	3 044 451

Ekspozycje restrukturyzowane – według okresów przeterminowania	31.12.2016			31.12.2015		
	Wartość brutto tys. zł	Odpisy, w tym IBNR tys. zł	Razem wartość netto tys. zł	Wartość brutto tys. zł	Odpisy, w tym IBNR tys. zł	Razem wartość netto tys. zł
nieprzeterminowane i przeterminowane do 30 dni	1 502 824	(117 096)	1 385 728	1 867 340	(120 150)	1 747 190
przeterminowane powyżej 30 dni do 90 dni	338 594	(53 292)	285 302	478 090	(63 954)	414 136
przeterminowane powyżej 90 dni	1 939 895	(940 846)	999 049	1 739 271	(856 146)	883 125
Razem	3 781 313	(1 111 234)	2 670 079	4 084 701	(1 040 250)	3 044 451

Ekspozycje restrukturyzowane – zmiana stanu	01.01.2016- 31.12.2016	01.01.2015- 31.12.2015
	tys. zł	tys. zł
Stan netto na początek okresu	3 044 451	1 817 830
Wartość ekspozycji ujętych w okresie	817 113	2 852 698
Wartość ekspozycji wyłączonych w okresie	(1 015 991)	(859 359)
Spląty /inne zmiany	(104 511)	(66 129)
Aktualizacja odpisów z tytułu utraty wartości	(70 983)	(700 589)
Stan netto na koniec okresu	2 670 079	3 044 451

Ekspozycje restrukturyzowane	31.12.2016	31.12.2015
	tys. zł	tys. zł
Wartość zabezpieczeń	2 603 444	2 986 077

Struktura portfela kredytowego

Strukturę portfela kredytowego Banku według rodzaju kredytów, segmentów geograficznych rynku i branż gospodarki na dzień 31 grudnia 2016 i 2015 roku prezentują poniższe tabele. Zaprezentowany udział procentowy w portfelu kredytowym liczony jest od wartości nominalnych.

	Udział % w portfelu	
	31.12.2016	31.12.2015
Kredyty dla osób fizycznych:	74,35	72,63
samochodowe	1,85	1,62
ratalne	0,41	0,56
mieszaniowe, budowlane, hipoteczne	62,14	61,20
pozostałe	9,95	9,25
Kredyty dla podmiotów gospodarczych	25,65	27,37
Razem	100,00	100,00

Kwota koncentracji wg branż	Udział % w portfelu	
	31.12.2016	31.12.2015
Rolnictwo i łowiectwo	0,30	0,36
Górnictwo i kopalnictwo	0,05	0,07
Działalność produkcyjna	1,85	2,05
Zaopatrzenie w energię elektryczną i gaz	0,05	0,08
Budownictwo	2,88	3,20
Handel hurtowy i detaliczny	4,73	4,70
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	3,58	3,74
Pośrednictwo finansowe	2,32	3,42
Obsługa nieruchomości	3,36	3,20
Administracja publiczna	1,46	1,33
Pozostałe sekcje	5,07	5,22
Osoby fizyczne	74,35	72,63
Razem	100,00	100,00

Kwota koncentracji wg segmentów geograficznych	Udział % w portfelu	
	31.12.2016	31.12.2015
Według podziału administracyjnego Polski:		
Dolnośląskie	10,60	10,73
Kujawsko-Pomorskie	3,95	3,92
Lubelskie	2,83	2,91
Lubuskie	2,38	2,34
Łódzkie	5,07	5,04
Małopolskie	6,61	6,56
Mazowieckie	24,69	25,35
Opolskie	1,83	1,74
Podkarpackie	2,31	2,32
Podlaskie	1,33	1,33
Pomorskie	7,93	7,72
Śląskie	10,78	10,59
Świętokrzyskie	1,33	1,36
Warmińsko-Mazurskie	3,09	3,02
Wielkopolskie	7,83	7,75
Zachodniopomorskie	4,75	4,70
Siedziba poza obszarem Polski	2,69	2,62
Razem	100,00	100,00

Poniżej przedstawione jest maksymalne narażenie na ryzyko kredytowe na dzień 31 grudnia 2016 roku i 2015 roku bez uwzględnienia posiadanych zabezpieczeń ani innych elementów powodujących poprawę warunków kredytowania:

Maksymalne narażenie na ryzyko kredytowe	31.12.2016	31.12.2015
	tys. zł	(przekształcone) tys. zł
Aktywa finansowe:		
Kasa, środki w Banku Centralnym (z wyjątkiem gotówki)	2 972 730	2 554 222
Należności od banków i instytucji finansowych	996 550	2 008 466
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	2 411	-
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy	171 972	166 817
Pochodne instrumenty finansowe	90 586	159 074
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	47 442 162	50 455 467
Instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży	11 703 127	12 236 580
Instrumenty finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	202 641	154 332
Inne aktywa	507 496	1 152 409
Razem aktywa finansowe	64 089 675	68 887 357
Zobowiązania gwarancyjne	174 556	180 570
Zobowiązania finansowe warunkowe	2 131 104	2 104 279
Razem zobowiązania pozabilansowe	2 305 660	2 284 849
Całkowite narażenie na ryzyko kredytowe	66 395 335	71 172 206

Do celów adekwatności kapitałowej, w ramach polityki dotyczącej stosowania i wyceny zabezpieczeń kredytowych i zarządzania zabezpieczeniami, Bank stosuje zabezpieczenia o najwyższym stopniu płynności, takie jak środki finansowe zdeponowane w banku oraz dłużne papiery wartościowe emitowane przez NBP i rząd RP. W ramach technik redukcji ryzyka Bank stosuje zabezpieczenia finansowe o najwyższej płynności, wyceniane co miesiąc metodą efektywnej stopy procentowej, a w ramach ochrony nieruchomości gwarancje udzielane przez wybrane instytucje i Bank Gospodarstwa Krajowego; w związku ze stosowaniem instrumentów ochrony nieruchomości Bank analizuje ryzyko koncentracji wobec dostawców tych zabezpieczeń.

Poniżej zaprezentowano kredyty i pożyczki w wartości brutto, dla których indywidualnie wykazano utratę wartości.

Kredyty i pożyczki, dla których indywidualnie wykazano utratę wartości	31.12.2016	31.12.2015
	tys. zł	tys. zł
Kredyty korporacyjne	320 690	313 341
Kredyty samochodowe	-	-
Kredyty hipoteczne	1 675 276	2 344 215
Kredyty detaliczne	24 884	38 361
Razem	2 020 850	2 695 917

Kwota zabezpieczeń przyjęta przy wyliczaniu odpisów na indywidualnie znaczące kredyty na dzień 31 grudnia 2016 roku wyniosła 0,83 mld zł (1,18 mld zł na dzień 31 grudnia 2015 roku).

Wartość aktywów przejętych za długi w 2016 roku wyniosła 80,3 mln zł (141,8 mln zł w 2015 roku).

Poniżej przedstawiono informację o jakości kredytowej aktywów finansowych na dzień 31 grudnia 2016 i 2015 roku:

GETIN NOBLE BANK S.A.

 Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku
 (dane w tys. zł)

Jakość kredytowa aktywów finansowych na dzień 31.12.2016	Niezależnie bez utraty wartości tys. zł	Bez utraty wartości			Zaległe z utratą wartości tys. zł	Odsetki tys. zł	Odpisy (w tym IBNR) tys. zł	Razem tys. zł
		do 1 m-ca tys. zł	powyżej 1 m-ca do 2 m-cy tys. zł	powyżej 2 m-cy tys. zł				
Należności od banków i instytucji finansowych	991 383	-	-	-	-	5 792	(625)	996 550
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	2 411	-	-	-	-	-	-	2 411
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy	171 972	-	-	-	-	-	-	171 972
Kredyty i pożyczki udzielone klientom, w tym:	39 843 466	2 043 226	464 856	284 941	7 222 557	246 269	(2 663 153)	47 442 162
kredyty korporacyjne	8 523 550	1 261 329	173 362	101 225	822 535	33 527	(308 837)	10 606 691
kredyty samochodowe	1 669 968	108 095	17 235	6 992	334 939	5 809	(187 302)	1 955 736
kredyty hipoteczne	26 233 816	535 746	235 005	156 066	4 759 052	183 651	(1 484 743)	30 618 593
kredyty detaliczne	3 416 132	138 056	39 254	20 658	1 306 031	23 282	(682 271)	4 261 142
Instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży, w tym:	11 702 286	-	-	-	11 045	-	(10 204)	11 703 127
emitowane przez bank centralny	824 780	-	-	-	-	-	-	824 780
emitowane przez banki i inne podmioty finansowe	239 288	-	-	-	-	-	-	239 288
emitowane przez Skarb Państwa	10 588 285	-	-	-	-	-	-	10 588 285
emitowane przez podmioty niefinansowe	49 933	-	-	-	11 045	-	(10 204)	50 774
Instrumenty finansowe utrzymywane do terminu wymagalności, w tym:	202 641	-	-	-	-	-	-	202 641
emitowane przez jednostki samorządowe	160 347	-	-	-	-	-	-	160 347
emitowane przez podmioty niefinansowe	42 294	-	-	-	-	-	-	42 294
Razem aktywa finansowe	52 914 159	2 043 226	464 856	284 941	7 233 602	252 061	(2 673 982)	60 518 863

GETIN NOBLE BANK S.A.

 Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku
 (dane w tys. zł)

Jakość kredytowa aktywów finansowych na dzień 31.12.2015 (przekształcone)	Niezależne bez utraty wartości tys. zł	Bez utraty wartości			Zaległe z utratą wartości tys. zł	Odsetki tys. zł	Odpisy (w tym IBNR) tys. zł	Razem tys. zł
		do 1 m-ca tys. zł	powyżej 1 m-ca do 2 m-cy tys. zł	powyżej 2 m-cy tys. zł				
Należności od banków i instytucji finansowych	2 002 959	177	-	-	-	6 431	(1 101)	2 008 466
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy	166 817	-	-	-	-	-	-	166 817
Kredyty i pożyczki udzielone klientom, w tym:	39 748 603	5 234 850	489 646	281 380	6 726 009	344 402	(2 369 423)	50 455 467
kredyty korporacyjne	8 999 504	1 671 285	171 931	61 531	797 797	31 126	(246 045)	11 487 129
kredyty samochodowe	2 150 885	183 644	18 340	5 954	357 261	8 189	(185 270)	2 539 003
kredyty hipoteczne	25 119 152	3 188 426	262 273	191 622	4 399 050	281 702	(1 351 979)	32 090 246
kredyty detaliczne	3 479 062	191 495	37 102	22 273	1 171 901	23 385	(586 129)	4 339 089
Instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży, w tym:	12 234 996	-	-	-	12 963	-	(11 379)	12 236 580
emitowane przez bank centralny	3 798 693	-	-	-	-	-	-	3 798 693
emitowane przez banki i inne podmioty finansowe	153 474	-	-	-	-	-	-	153 474
emitowane przez Skarb Państwa	8 233 567	-	-	-	-	-	-	8 233 567
emitowane przez podmioty niefinansowe	35 481	-	-	-	12 963	-	(11 379)	37 065
emitowane przez jednostki samorządowe	13 781	-	-	-	-	-	-	13 781
Instrumenty finansowe utrzymywane do terminu wymagalności, w tym:	154 322	-	-	-	-	-	-	154 322
emitowane przez jednostki samorządowe	118 125	-	-	-	-	-	-	118 125
emitowane przez podmioty niefinansowe	36 197	-	-	-	-	-	-	36 197
Razem aktywa finansowe	54 307 697	5 235 027	489 646	281 380	6 738 972	350 833	(2 381 903)	65 021 652

2. Ryzyko operacyjne

Definicja i cel zarządzania ryzykiem operacyjnym

Ryzyko operacyjne jest to ryzyko straty wynikające z nieodpowiednich lub zawodnych procedur wewnętrznych, błędów ludzi i systemów lub ze zdarzeń zewnętrznych, obejmując również ryzyko prawne. Kategoria ryzyka operacyjnego obejmuje ryzyko prawne, nie obejmuje natomiast ryzyka strategicznego i ryzyka reputacji.

W zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym, w Banku realizuje się cele strategiczne, mające charakter średnio- i długoterminowy oraz cele operacyjne o charakterze krótkoterminowym, których realizacja służy osiągnięciu celów strategicznych.

Podstawowym celem strategicznym zarządzania ryzykiem operacyjnym jest optymalizacja wewnętrznych procesów biznesowych i pozabiznesowych, pozwalająca na ograniczenie kosztów i strat oraz zwiększenie bezpieczeństwa funkcjonowania i ograniczanie ryzyka reputacji. Zarządzanie ryzykiem operacyjnym jest ukierunkowane na zapobieganie zagrożeniom, efektywne podejmowanie decyzji, ustalanie priorytetów i alokację zasobów, zapewniające lepsze zrozumienie potencjalnego ryzyka i ewentualnych niepożądanych jego skutków.

Podstawowym celem operacyjnym zarządzania ryzykiem operacyjnym jest dążenie do kompletnej identyfikacji ryzyka operacyjnego oraz możliwie najbardziej precyzyjnego pomiaru wielkości i oceny jego profilu. W tym celu doskonalone są rozwiązania w zakresie modelu pomiaru i zarządzania ryzykiem operacyjnym, umożliwiające stosowanie w przyszłości zaawansowanych metod pomiaru, wrażliwych na ryzyko operacyjne, uwzględniających czynniki i parametry ryzyka operacyjnego specyficzne dla Banku, tzn. ściśle związane z jego profilem działalności.

Struktura i organizacja jednostki zarządzania ryzykiem operacyjnym

W procesie zarządzania ryzykiem operacyjnym aktywnie uczestniczą następujące jednostki organizacyjne:

- wszystkie komórki i jednostki organizacyjne Centrali, jednostki operacyjne (stanowiące terenowe jednostki organizacyjne Banku);
- podmioty powiązane – spółki zależne od Banku;
- podmioty zewnętrzne – jednostki franczyzowe i jednostki pośredników.

W ramach jednostek zarządzania ryzykiem operacyjnym wyodrębnia się:

- jednostki systemowe – zwane również merytorycznymi jednostkami systemowymi – odpowiedzialne za systemowe zarządzanie ryzykiem operacyjnym, projektujące regulacje wewnętrzne i tworzące rozwiązania do bieżącego zarządzania ryzykiem operacyjnym, wykonujące również zadania bieżącego zarządzania ryzykiem operacyjnym;
- jednostki operacyjne – zajmujące się bieżącym zarządzaniem ryzykiem operacyjnym w swojej codziennej działalności.

We wszystkich pionach i na wszystkich szczeblach struktury organizacyjnej Banku wyróżnia się następujące grupy jednostek, osób i funkcji odpowiedzialnych za czynności związane z zarządzaniem ryzykiem operacyjnym, wykonywane na trzech, następujących poziomach:

- poziom podstawowy – jednostki i osoby zajmujące się zarządzaniem ryzykiem operacyjnym w swojej codziennej działalności;
- poziom nadzoru (kierowniczy) – osoby zajmujące stanowiska kierownicze, pełniące kontrolę funkcjonalną;
- poziom nadrzędny, funkcjonujący w formie scentralizowanej – którego główną funkcją jest zarządzanie ryzykiem operacyjnym. Funkcja ta realizowana jest przez osoby wykonujące zadania wydzielonej komórki ds. zarządzania ryzykiem operacyjnym, funkcjonującej w ramach działalności Biura Zarządzania Ryzykiem Operacyjnym oraz Komitetu Ryzyka Operacyjnego.

W zarządzaniu ryzykiem operacyjnym wiodące role spełniają organy Getin Noble Bank SA – Rada Nadzorcza i Zarząd Banku.

Rolę wspomagającą działalność Zarządu Banku w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym spełnia Komitet Ryzyka Operacyjnego – wykonujący funkcje opiniodawczo doradcze w procesie zarządzania ryzykiem operacyjnym.

Główną, nadrzędną funkcję zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku, spełniają wyznaczeni pracownicy, wydzielonej, niezależnej komórki ds. zarządzania ryzykiem operacyjnym – Biura Zarządzania Ryzykiem Operacyjnym.

Strategie i procesy zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz zakres i rodzaj systemów raportowania i pomiaru ryzyka operacyjnego

Zarządzanie ryzykiem operacyjnym stanowi proces obejmujący działania w zakresie identyfikacji, pomiaru, ograniczania, monitorowania i raportowania ryzyka. Objęte są nim wszystkie procesy i systemy, ze szczególnym naciskiem na te związane z wykonywaniem czynności bankowych, zapewniających klientom usługi finansowe.

Bank zarządza ryzykiem operacyjnym zgodnie z ustaloną przez Zarząd Banku i zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą Banku „Strategią zarządzania ryzykiem operacyjnym”:

- uwzględniając regulacje ostrożnościowe wynikające z Prawa Bankowego oraz odpowiednich uchwał i rekomendacji nadzoru bankowego;
- zawierającą charakterystykę zasad już stosowanych w Banku oraz znajdujących się w fazie rozwoju i planowanych w przyszłości.

Funkcjonujący system raportowania i pomiaru ryzyka operacyjnego wspomagany jest odpowiednim systemem informatycznym, stanowiącym oprogramowanie dedykowane do zarządzania ryzykiem operacyjnym.

System raportowania o ryzyku operacyjnym obejmuje raporty dla celów wewnętrznych – zarządczych oraz zewnętrznych – nadzorczych.

Raportowanie zarządcze i nadzorcze jest oparte na założeniach wynikających z:

- wytycznych Rekomendacji M;
- regulacji nadzorczych dotyczących zasad i sposobu ogłaszania przez Banki informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących adekwatności kapitałowej.

Pomiar ryzyka operacyjnego dokonuje się przy pomocy informatycznego systemu wspierającego proces zarządzania ryzykiem operacyjnym, poprzez kalkulację:

- wymaganego kapitału własnego na pokrycie ryzyka operacyjnego;
- wskaźników określających stopień narażenia Banku na ryzyko operacyjne, zwany również wrażliwością Banku na ryzyko operacyjne lub narażeniem Banku na ryzyko operacyjne;
- zagregowanego wolumenu strat rzeczywistych.

Zasady polityki stosowania zabezpieczeń i ograniczania ryzyka operacyjnego

W zależności od wielkości i profilu ryzyka operacyjnego stosuje się odpowiednie działania korygujące i zapobiegawcze, adekwatne do zdiagnozowanego ryzyka i zapewniające wybór oraz wdrożenie środków skutecznie modyfikujących ryzyko.

W szczególności stosuje się następujące sposoby zabezpieczania ryzyka operacyjnego:

- opracowywanie i wdrażanie planów utrzymania ciągłości działania (w tym planów awaryjnych), zapewniających nieprzerwane działanie Banku na określonym poziomie;
- ubezpieczenie przed skutkami trudnych do przewidzenia błędów lub zdarzeń operacyjnych o znaczących skutkach finansowych;
- zlecanie czynności na zewnątrz (outsourcing).

Ponadto, w celu zabezpieczenia wszelkich procesów wymagających transferu środków, ryzyko operacyjne jest eliminowane głównie przez wprowadzenie zasady sprawdzania „na drugą rękę”.

Kluczowe procesy biznesu zostały opisane w odpowiednich dokumentach - Politykach i Procedurach. Poprawność operacji biznesowych podlega ciągłemu monitoringowi, a raporty są przekazywane bezpośrednio do Zarządu Banku.

Skuteczność stosowanych w Banku zabezpieczeń oraz metod ograniczania ryzyka operacyjnego monitoruje się poprzez ciągłe śledzenie, gromadzenie i analizowanie zdarzeń operacyjnych oraz obserwację profilu ryzyka operacyjnego, a także kontrolowanie ilościowych i jakościowych zmian ryzyka operacyjnego.

3. Ryzyko braku zgodności

Ryzyko braku zgodności jest rozumiane jako zagrożenie poniesienia negatywnych skutków w wyniku nieprzestrzegania w działalności Banku przepisów prawa (w szczególności ustaw, rozporządzeń, uchwał), regulacji wewnętrznych, bądź przyjętych wewnętrznie standardów, zasad lub kodeksów postępowania. Strategicznym celem zarządzania ryzykiem braku zgodności jest:

- kreowanie wizerunku Banku jako podmiotu działającego zgodnie z przepisami prawa i przyjętymi standardami postępowania oraz w sposób etyczny, uczciwy i rzetelny,
- przeciwdziałanie ryzyku wystąpienia sankcji prawnych i regulaminowych lub strat finansowych, które mogą być konsekwencją naruszenia lub niewłaściwego stosowania przez Bank przepisów prawa i przyjętych norm postępowania, w tym norm etycznych,
- budowanie i utrzymywanie pozytywnych relacji z innymi uczestnikami rynku, w tym z akcjonariuszami, klientami, partnerami biznesowymi i regulatorami rynku.

Proces zarządzania ryzykiem braku zgodności obejmuje: identyfikację ryzyka, ocenę profilu ryzyka, monitorowanie ryzyka, kontrolę, ograniczanie ryzyka oraz raportowanie o ryzyku.

W procesie identyfikacji ryzyka braku zgodności Bank przeprowadza bieżące analizy obowiązujących przepisów prawa, regulacji ostrożnościowych, przepisów wewnętrznych oraz przyjętych przez Bank standardów postępowania oraz gromadzi informacje o występujących przypadkach braku zgodności i przyczynach ich wystąpienia. Dokonując oceny profilu ryzyka Bank określa charakter i potencjalną skalę strat finansowych lub sankcji prawnych. Monitorowanie ryzyka braku zgodności polega na systematycznym obserwowaniu i śledzeniu zmian profilu ryzyka braku zgodności, a także skuteczności stosowanych metod ograniczania tego ryzyka. Proces kontroli i ograniczania ryzyka braku zgodności w Banku obejmuje: działania zapobiegające występowaniu braku zgodności i naruszeń, eliminowanie zidentyfikowanych przypadków braku zgodności oraz minimalizację skutków ich wystąpienia i obejmuje aspekty: prewencyjny (tj. ograniczanie ryzyka poprzez wprowadzenie rozwiązań i elementów zapewniających zgodność) oraz łagodzący (tj. zarządzanie ryzykiem po identyfikacji przypadku wystąpienia braku zgodności w celu złagodzenia negatywnych skutków wystąpienia ryzyka). Raportowanie w szczególności obejmuje wyniki identyfikacji oraz oceny ryzyka braku zgodności, informacje nt. przypadków braku zgodności oraz najważniejsze zmiany otoczenia regulacyjnego. Odbiorcami raportów są Komitet Ryzyka Operacyjnego, Prezes Zarządu, Zarząd Banku i Rada Nadzorcza Banku.

W procesie zarządzania ryzykiem braku zgodności Bank uwzględnia ryzyko wynikające z działalności prowadzonej przez podmioty wchodzące w skład Grupy Kapitałowej Getin Noble Bank S.A.

4. Ryzyko rynkowe

Ryzyko rynkowe definiowane jest jako niepewność czy stopy procentowe, kursy walut lub ceny papierów wartościowych oraz innych instrumentów finansowych posiadanych przez Bank przyjmą wartości różniące się od pierwotnie zakładanych, powodując powstawanie nieoczekiwanych zysków lub strat z tytułu utrzymywanych pozycji.

Celem polityki zarządzania aktywami i pasywami jest optymalizacja struktury bilansu i pozycji pozabilansowych dla zachowania założonej relacji dochodu do ponoszonego ryzyka.

4.1. Ryzyko walutowe

Poprzez ryzyko walutowe rozumie się negatywne skutki wpływu zmian kursów walutowych na wyniki finansowe. Podstawowym celem zarządzania ryzykiem walutowym jest kształtowanie struktury walutowych aktywów i pasywów, a także składników pozabilansowych, w ramach określonych przez prawo bankowe norm ostrożnościowych oraz przyjętych limitów wewnętrznych.

Zarządzanie bieżące ryzykiem walutowym należy do kompetencji Departamentu Skarbu, który na bieżąco monitoruje poziom wielkości otwartej pozycji walutowej wynikającej z działalności Banku związanej w szczególności z obsługą klientów Banku i zawiera transakcje na rynku międzybankowym ograniczające ekspozycję Banku na ryzyko walutowe, które mają charakter kasowy, jak również na instrumentach pochodnych w ramach przyznanych limitów. Skuteczność zarządzania (w tym zabezpieczania) ryzyka oceniana jest na podstawie poziomu wykorzystania przyjętych limitów ograniczających ekspozycję na ryzyko. Dodatkowo, w celu zabezpieczenia ryzyka walutowego Bank stosuje rachunkowość zabezpieczeń przepływów środków pieniężnych, w ramach której dokonuje zabezpieczenia zmienności przepływów pieniężnych dla portfela kredytów hipotecznych indeksowanych do waluty CHF i EUR wydzielonym portfelem jednoznacznie określonych transakcji zabezpieczających CIRS float-to-fixed CHF/PLN i EUR/PLN oraz zabezpieczenia zmienności przepływów pieniężnych dla portfela depozytów w PLN wydzielonym z rzeczywistych transakcji CIRS portfelem jednoznacznie określonych transakcji zabezpieczających IRS fixed-to-float.

Nadzór nad przestrzeganiem limitów i norm ostrożnościowych sprawuje Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami.

Obliczanie ekspozycji Banku na ryzyko walutowe oraz obliczanie wymogu kapitałowego niezbędnego do pokrycia ryzyka dokonywane jest codziennie oraz raportowane Zarządowi Banku i Kierownictwu Banku w ramach informacji zarządczej.

Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka walutowego jest obliczany jako iloczyn 8% oraz wartości bezwzględnej pozycji walutowej całkowitej, jeżeli całkowita pozycja walutowa przekracza 2% funduszy własnych Banku. Jeżeli całkowita pozycja walutowa nie przekracza poziomu 2% funduszy własnych, wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka walutowego jest zerowy.

Analiza ekspozycji Banku na ryzyko walutowe odbywa się poprzez:

- analizę wielkości pozycji walutowej w stosunku do funduszy własnych,
- pomiar wartości zagrożonej (VaR),
- testy warunków skrajnych (stress testy).

Powyższe obliczenia wykonywane są w Systemie Analizy Ryzyka Rynkowego i Płynności (SARRP).

Analiza wrażliwości dla ryzyka walutowego

Getin Noble Bank przygotowuje codziennie analizę wrażliwości dla ryzyka walutowego:

VAR (1D, 99,9%)	31.12.2016 tys. zł	31.12.2015 tys. zł
Ryzyko walutowe	384	303

VaR polega na badaniu, z 99,9% prawdopodobieństwem, wielkości maksymalnej straty jaką Bank może ponieść jednego dnia z tytułu wyceny pozycji walutowej, przy założeniu normalnych warunków rynkowych. Zmienność wykorzystywana w modelu obliczona jest przy zastosowaniu wykładniczo ważonej średniej ruchomej (tzw. EWMA) dziennych względnych zmian kursów walutowych w okresie ostatnich 251 dni roboczych. Szereg czasowy o tej samej długości został zastosowany do wyznaczenia macierzy korelacji pomiędzy poszczególnymi kursami walutowymi. Niemniej jednak miara VaR nie wyraża absolutnej straty maksymalnej, na jaką narażony jest Bank. VaR jest miarą określającą poziom ryzyka na dany moment w czasie, odzwierciedlającą pozycje na konkretny moment, które nie muszą odzwierciedlać ryzyka pozycji Banku w innym momencie.

W 2016 roku średni udział pozycji całkowitej walutowej (suma długich lub suma krótkich pozycji netto na poszczególnych walutach- w zależności od tego, która z tych sum jest wyższa) w funduszach własnych regulacyjnych Banku wyniósł 0,07% funduszy, natomiast maksymalny udział w 2016 roku wyniósł 0,38% funduszy. W 2015 roku średni udział pozycji całkowitej walutowej wyniósł 0,09% funduszy, natomiast maksymalny 0,54% funduszy.

W ciągu okresu sprawozdawczego poziom ryzyka walutowego kształtował się na poziomie niewymagającym utrzymywania kapitału na jego pokrycie.

Biuro Ryzyk Rynkowych i Wycen przedkłada Komitetowi Zarządzania Aktywami i Pasywami w okresach miesięcznych informację o zarządzaniu ryzykiem walutowym, w tym o kształtowaniu się pozycji walutowych Banku w poszczególnych walutach oraz przestrzeganiu limitów otwartych pozycji walutowych.

Poniższe tabele przedstawiają zaangażowanie walutowe w podziale na poszczególne rodzaje aktywów, zobowiązań i zobowiązań pozabilansowych:

GETIN NOBLE BANK S.A.

 Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku
 (dane w tys. zł)

Zaangażowanie walutowe w podziale na rodzaje aktywów, pasywów i pozycji pozabilansowych na dzień 31.12.2016	WALUTA							Razem tys. zł
	PLN tys. zł	EUR tys. zł	CHF tys. zł	USD tys. zł	GBP tys. zł	JPY tys. zł	Inne tys. zł	
Kasa, środki w Banku Centralnym	2 142 648	970 423	8 329	25 853	4 940	-	-	3 152 193
Należności od banków i instytucji finansowych	38 601	935 680	5 276	4 643	3 935	3 628	4 787	996 550
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	33 281 899	975 042	12 801 731	64 729	2	318 758	1	47 442 162
Pozostałe aktywa	13 873 822	1 210 542	10 323	192 761	3	3	-	15 287 454
Suma aktywów	49 336 970	4 091 687	12 825 659	287 986	8 880	322 389	4 788	66 878 359
Zobowiązania wobec banków i instytucji finansowych	2 250 334	3 733	64	17	-	-	-	2 254 148
Zobowiązania wobec klientów	49 925 193	1 865 460	246 778	1 030 410	34 244	310	3 541	53 105 936
Pozostałe zobowiązania	6 384 936	3 570	204	1 053	25	-	42	6 389 830
Suma zobowiązań	58 560 463	1 872 763	247 046	1 031 480	34 269	310	3 583	61 749 914
Kapitał własny	5 128 445	-	-	-	-	-	-	5 128 445
Suma zobowiązań i kapitału własnego	63 688 908	1 872 763	247 046	1 031 480	34 269	310	3 583	66 878 359
ZAANGAŻOWANIE NETTO	14 351 938	(2 218 924)	(12 578 613)	743 494	25 389	(322 079)	(1 205)	-
POZYCJE POZABILANSOWE								
Aktywa	17 618 687	950 067	2 222 868	1 189 453	26 332	71 496	-	22 078 903
Pasywa	4 848 203	3 172 706	14 790 399	446 546	912	386 972	-	23 645 738
LUKA	(1 581 454)	(3 715)	11 082	(587)	31	6 603	1 205	(1 566 835)

GETIN NOBLE BANK S.A.

 Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku
 (dane w tys. zł)

Zaangażowanie walutowe w podziale na rodzaje aktywów, pasywów i pozycji pozabilansowych na dzień 31.12.2015 (przekształcone)	WALUTA							Razem tys. zł
	PLN tys. zł	EUR tys. zł	CHF tys. zł	USD tys. zł	GBP tys. zł	JPY tys. zł	Inne tys. zł	
Kasa, środki w Banku Centralnym	2 133 091	556 720	9 242	21 952	3 455	-	-	2 724 460
Należności od banków i instytucji finansowych	116 093	1 857 829	9 373	15 481	5 685	440	3 565	2 008 466
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	35 711 760	1 170 202	13 207 157	62 664	1	303 683	-	50 455 467
Pozostałe aktywa	16 550 930	15 277	7 485	300	4	-	-	16 573 996
Suma aktywów	54 511 874	3 600 028	13 233 257	100 397	9 145	304 123	3 565	71 762 389
Zobowiązania wobec banków i instytucji finansowych	2 012 976	843 543	591 237	9 901	-	-	-	3 457 657
Zobowiązania wobec klientów	53 016 494	1 583 211	179 845	1 004 583	26 412	204	2 054	55 812 803
Pozostałe zobowiązania	7 400 314	6 452	296	653	177	207	130	7 408 229
Suma zobowiązań	62 429 784	2 433 206	771 378	1 015 137	26 589	411	2 184	66 678 689
Kapitał własny	5 083 700	-	-	-	-	-	-	5 083 700
Suma zobowiązań i kapitału własnego	67 513 484	2 433 206	771 378	1 015 137	26 589	411	2 184	71 762 389
ZAANGAŻOWANIE NETTO	13 001 610	(1 166 822)	(12 461 879)	914 740	17 444	(303 712)	(1 381)	-
POZYCJE POZABILANSOWE								
Aktywa	15 960 157	2 020 686	480 885	2 490 078	20 830	11 344	-	20 983 980
Pasywa	4 312 555	3 170 886	12 938 139	1 575 452	3 472	317 628	89	22 318 221
LUKA	(1 354 008)	16 622	4 625	(114)	(86)	(2 572)	1 292	(1 334 241)

4.2. Ryzyko stopy procentowej

Ryzyko stopy procentowej definiuje się jako ryzyko obniżenia się spodziewanych dochodów z tytułu odsetek pod wpływem zmian rynkowych stóp procentowych oraz ryzyko zmiany wartości otwartych pozycji bilansowych i pozabilansowych wrażliwych na zmiany rynkowych stóp procentowych. W Banku prowadzone są działania zmierzające do ograniczania wpływu niekorzystnych zmian na wynik finansowy. Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej należy do kompetencji Zarządu Banku, który w okresach miesięcznych otrzymuje i analizuje raporty dotyczące tego ryzyka w ujęciu globalnym oraz tygodniowo informację w zakresie poziomu ekspozycji na ryzyko dla portfela handlowego.

Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej sprowadza się do minimalizowania ryzyka negatywnego wpływu zmiany rynkowych stóp procentowych na sytuację finansową Banku poprzez m.in.:

- ustalanie oraz przestrzeganie limitów ograniczających dopuszczalny poziom ryzyka stopy procentowej,
- sporządzanie okresowych analiz badających poziom ryzyka stopy procentowej oraz wrażliwość rachunku zysków i strat na zmiany oprocentowania,
- zawieranie transakcji ograniczających ekspozycję na ryzyko (instrumenty pochodne, sprzedaż/zakup papierów wartościowych o stałym kuponie)

Skuteczność zarządzania (w tym zabezpieczenia) ryzyka oceniana jest na podstawie poziomu wykorzystania przyjętych limitów ograniczających ekspozycję na ryzyko.

Bank stosuje się do Wytycznych EBA w sprawie zarządzania ryzykiem stopy procentowej wynikającym z działalności zaliczonej do portfela niehandlowego opublikowanych w dniu 5 października 2015 roku.

Monitorowanie ryzyka stopy procentowej odbywa się m.in. poprzez:

- analizę zestawienia aktywów i pasywów oraz pozycji pozabilansowych wrażliwych na zmiany stóp procentowych w podziale na waluty, wg terminów przeliczania oprocentowania,
- analizę ryzyka bazowego, ryzyka krzywej dochodowości oraz ryzyka opcji klienta,
- badanie wrażliwości wyniku finansowego na zmianę stóp procentowych (metoda EaR),
- analizę wartości zagrożonej portfela banku, związanej z wyceną rynkową (metoda VaR) oraz backtesting modelu VaR,
- testy warunków skrajnych, przedstawiające podatność banku na poniesienie strat w wyniku niekorzystnych zmian warunków rynkowych oraz załamania się kluczowych założeń Banku,
- analizę poziomu kształtowania się oraz wpływu na wynik Banku marży odsetkowej.

Kalkulacja luki przeliczania, wartości zagrożonej (VaR) oraz miary EaR odbywa się w Systemie Analizy Ryzyka Rynkowego i Płynności (SARRP).

Analiza wrażliwości dla ryzyka stopy procentowej

Getin Noble Bank S.A. przygotowuje codziennie analizę wrażliwości dla ryzyka stopy procentowej:

	31.12.2016		31.12.2015	
	EaR (+/- 25 pb) tys. zł	VAR (1D, 99,9%) tys. zł	EaR (+/- 25 pb) tys. zł	VAR (1D, 99,9%) tys. zł
Ryzyko stopy procentowej	12 635	20 579	19 951	12 775

EaR oznacza potencjalną zmianę wyniku odsetkowego Banku (wrażliwość wyniku finansowego) w perspektywie najbliższych 12 miesięcy w przypadku zmiany stóp procentowych o 25 punktów bazowych (równoległe przesunięcie krzywej dochodowości).

VaR polega na badaniu, z 99,9% prawdopodobieństwem, wielkości maksymalnej straty jaką Bank może ponieść jednego dnia z tytułu wyceny portfela, przy założeniu normalnych warunków rynkowych. Niemniej jednak miara ta nie wyraża absolutnej straty maksymalnej, na jaką narażony jest Bank. VaR jest miarą określającą poziom ryzyka na dany moment w czasie, odzwierciedlającą pozycje na konkretny moment, które nie muszą odzwierciedlać ryzyka pozycji Banku w innym momencie.

W celu uzupełnienia informacji o możliwej stracie Banku z tytułu niekorzystnych zmian stóp procentowych kwartalnie przeprowadzane są również testy warunków skrajnych dotyczące symulacji wpływu zasadniczych zmian w rynkowych stopach procentowych oraz strukturze i saldach aktywów i pasywów oraz pozycji pozabilansowych, na poziom ponoszonego przez Bank ryzyka stopy procentowej w zakresie wyniku odsetkowego i wyceny portfela należności/ zobowiązań wrażliwych na ryzyko stopy procentowej.

Bank testuje zmiany struktury należności i zobowiązań Banku poprzez uwzględnienie ryzyka opcji klienta (wzmógłony poziom przedterminowych spłat kredytów o stałym oprocentowaniu lub wzmógłony poziom zrywalności depozytów – w zależności od kierunku narażenia) oraz potencjalne zmiany dochodu Banku oraz zmiany wartości ekonomicznej portfela przy założeniu „szokowych” zmian stóp procentowych, przy zmienionej strukturze portfela. W ramach założeń dotyczących zmian stóp procentowych, przyjmuje się następujące warianty:

- +/- 200 punktów bazowych (tzw. standardowy szok nadzorczy),
- równoległe przesunięcia krzywej dochodowości,
- różny charakter zmian kształtu krzywej dochodowości.

Poniżej zaprezentowano podział aktywów i zobowiązań oraz pozycji pozabilansowych Banku sklasyfikowanych na dzień 31 grudnia 2016 roku i 2015 roku według kryterium ryzyka stopy procentowej. Wartości bilansowe instrumentów finansowych o stałym oprocentowaniu przedstawiono w podziale na grupy instrumentów utrzymywanych do terminów zapadalności/wymagalności tych instrumentów. Wartości bilansowe instrumentów finansowych o zmiennym oprocentowaniu przedstawiono w podziale na grupy instrumentów wg umownych dat przeliczania oprocentowania.

Bank przy mierzeniu swojej ekspozycji na ryzyko stopy procentowej bierze pod uwagę wpływ założeń dotyczących depozytów o nieokreślonym terminie wymagalności, tj. depozytów, których zapadalność umowna jest krótka, ale rzeczywista długa (na tych rachunkach utrzymywany ‘osad’) i wrażliwość tych depozytów na wahania stóp procentowych na rynku jest mocno ograniczona – w praktyce są to pozycje o oprocentowaniu administrowanym tj. zarządzanym przez Bank. Termin wymagalności/przeliczenia tego typu pozycji podlega modelowaniu zgodnie z zasadami przyjętymi przez Bank. Pozostałe aktywa i pasywa (w tym m.in. naliczone odsetki, inne aktywa i pasywa nieoprocentowane) zaprezentowano w pozycji aktywów/pasywów nieoprocentowanych.

GETIN NOBLE BANK S.A.

 Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku
 (dane w tys. zł)

Podział aktywów, pasywów i pozycji pozabilansowych wg kryterium ryzyka stopy procentowej na dzień 31.12.2016	do 1 miesiąca	powyżej 1 m-ca do 3 m-cy	powyżej 3 m-cy do 1 roku	powyżej 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	aktywa/ pasywa nieoprocent.	Razem
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
POZYCJE BILANSOWE							
Kasa, środki w Banku Centralnym	2 972 719	-	-	-	-	179 474	3 152 193
Należności od banków i instytucji finansowych	996 550	-	-	-	-	-	996 550
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	25 119 297	20 558 789	1 389 178	302 505	72 393	-	47 442 162
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu i wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy	-	-	-	-	-	174 383	174 383
Instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży i utrzymywane do terminu zapadalności	4 727 006	160 677	1 319 839	4 857 742	711 927	128 577	11 905 768
Pozostałe aktywa	-	-	-	-	-	3 207 303	3 207 303
Suma aktywów	33 815 572	20 719 466	2 709 017	5 160 247	784 320	3 689 737	66 878 359
Zobowiązania wobec banków i instytucji finansowych	209 898	2 005 175	39 075	-	-	-	2 254 148
Zobowiązania wobec klientów	20 740 152	12 791 929	13 306 116	5 370 483	897 256	-	53 105 936
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	211 804	1 175 778	1 199 432	17 922	-	-	2 604 936
Pozostałe zobowiązania	1 878 243	-	-	-	-	1 906 651	3 784 894
Suma zobowiązań	23 040 097	15 972 882	14 544 623	5 388 405	897 256	1 906 651	61 749 914
Kapitał własny	-	-	-	-	-	5 128 445	5 128 445
Suma zobowiązań i kapitału własnego	23 040 097	15 972 882	14 544 623	5 388 405	897 256	7 035 096	66 878 359
LUKA BILANSOWA	10 775 475	4 746 584	(11 835 606)	(228 158)	(112 936)	(3 345 359)	-
POZYCJE POZABILANSOWE							
Transakcje stopy procentowej:							
Należności	4 634 583	8 078 387	1 825 951	1 234 802	153 283	6 151 897	22 078 903
Zobowiązania	5 379 107	9 005 702	1 850 957	1 259 827	46 844	6 103 301	23 645 738
LUKA POZABILANSOWA	(744 524)	(927 316)	(25 006)	(25 025)	106 439	48 596	(1 566 835)
LUKA RAZEM	10 030 951	3 819 268	(11 860 612)	(253 183)	(6 497)	(3 296 763)	(1 566 835)

GETIN NOBLE BANK S.A.

 Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku
 (dane w tys. zł)

Podział aktywów, pasywów i pozycji pozabilansowych wg kryterium ryzyka stopy procentowej na dzień 31.12.2015 (przekształcone)	do 1 miesiąca	powyżej 1 m-ca do 3 m-cy	powyżej 3 m-cy do 1 roku	powyżej 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	aktywa/ pasywa nieoprocent.	Razem
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
POZYCJE BILANSOWE							
Kasa, środki w Banku Centralnym	2 554 211	-	-	-	-	170 249	2 724 460
Należności od banków i instytucji finansowych	2 008 466	-	-	-	-	-	2 008 466
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	27 353 410	21 471 389	1 356 996	251 601	22 071	-	50 455 467
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu i wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy	-	-	-	-	-	166 817	166 817
Instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży i utrzymywane do terminu zapadalności	7 706 686	115 469	1 662 516	1 109 767	1 727 274	69 190	12 390 902
Pozostałe aktywa	-	-	-	-	-	4 016 277	4 016 277
Suma aktywów	39 622 773	21 586 858	3 019 512	1 361 368	1 749 345	4 422 533	71 762 389
Zobowiązania wobec banków i instytucji finansowych	229 130	3 228 527	-	-	-	-	3 457 657
Zobowiązania wobec klientów	24 291 269	10 826 642	16 798 969	2 577 071	1 318 852	-	55 812 803
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	270 122	1 135 133	1 387 857	36 708	-	-	2 829 820
Pozostałe zobowiązania	2 293 064	-	-	-	-	2 285 345	4 578 409
Suma zobowiązań	27 083 585	15 190 302	18 186 826	2 613 779	1 318 852	2 285 345	66 678 689
Kapitał własny	-	-	-	-	-	5 083 700	5 083 700
Suma zobowiązań i kapitału własnego	27 083 585	15 190 302	18 186 826	2 613 779	1 318 852	7 369 045	71 762 389
LUKA BILANSOWA	12 539 188	6 396 556	(15 167 314)	(1 252 411)	430 493	(2 946 512)	-
POZYCJE POZABILANSOWE							
Transakcje stopy procentowej:							
Należności	5 443 131	6 948 839	676 661	861 334	162 486	6 891 529	20 983 980
Zobowiązania	5 988 327	7 795 734	694 234	862 895	48 881	6 928 150	22 318 221
LUKA POZABILANSOWA	(545 196)	(846 895)	(17 573)	(1 561)	113 605	(36 621)	(1 334 241)
LUKA RAZEM	11 993 992	5 549 661	(15 184 887)	(1 253 972)	544 098	(2 983 133)	(1 334 241)

5. Ryzyko płynności

Płynność jest definiowana jako zdolność do wywiązywania się w sposób optymalny z bieżących i przyszłych zobowiązań. Ryzyko płynności natomiast jest rozumiane jako ryzyko niewywiązania się z tych zobowiązań.

Bank przestrzega w swej działalności zaleceń nadzorczych, rozporządzeń Unii Europejskiej, ustaw i aktów wykonawczych do nich, zarządzeń Prezesa Narodowego Banku Polskiego i regulacji ostrożnościowych oraz rekomendacji Komisji Nadzoru Finansowego. Proces zarządzania ryzykiem płynności w Banku, zarówno za poziomie strategicznym, jak i operacyjnym jest dostosowany do Rekomendacji P.

Strategia zarządzania ryzykiem płynności określona jest w Strategii Banku, natomiast podejście Banku do zarządzania ryzykiem określone jest w Polityce zarządzania ryzykiem płynności. Oba dokumenty zostały zatwierdzone przez Radę Nadzorczą.

Celem zarządzania ryzykiem płynności w Banku jest zapewnienie możliwości realizowania zobowiązań na bazie bieżącej, zdolności do utrzymania płynności w krótkim, średnim i długim okresie zarówno w normalnych warunkach, jak i w przypadku wystąpienia zdarzeń kryzysowych – tak na poziomie Banku, jak i rynku – ograniczających dostęp do zabezpieczonych i niezabezpieczonych źródeł finansowania.

Zachowanie płynności bieżącej, krótko-, średnio- i długoterminowej polega na realizacji przez Bank następujących celów:

- utrzymanie pożądanej struktury bilansu,
- finansowanie udzielonych przez Bank kredytów funduszami własnymi i środkami stabilnymi,
- wykorzystywanie niestabilnych pasywów jako źródła finansowania aktywów łatwo zbywalnych,
- zapewnienie szybkiego i łatwego dostępu do zewnętrznych źródeł finansowania.

Zarządzanie płynnością średnio- i długoterminową należy do kompetencji Zarządu Banku, natomiast za zarządzanie płynnością bieżącą i krótkoterminową odpowiedzialny jest Departament Skarbu. Rolę opiniodawczo-doradczą w procesie zarządzania płynnością sprawuje Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami, który monitoruje poziom ryzyka płynności na podstawie informacji sporządzanej przez Biuro Ryzyk Rynkowych i Wycen.

Regulacje Banku obejmują również aspekty zarządzania płynnością śróddzienną.

Do oceny ryzyka płynności stosowana jest analiza:

- nadzorczych norm płynności,
- wskaźników LCR (z ang. „Liquidity coverage ratio” - wskaźnik pokrycia wpływów netto) i NSFR (z ang. „Net stable funding ratio” – wskaźnik stabilnego finansowania),
- poziomu środków płynnych,
- luki płynności, tj. niedopasowania zapadalności aktywów i wymagalności pasywów, uwzględniająca wszystkie pozycje bilansu oraz pozycje pozabilansowe wg terminów zapadalności/ wymagalności, w ujęciu kontraktowym oraz urealnionym,
- wybranych wskaźników bilansu,
- stabilności źródeł finansowania,
- testów warunków skrajnych.

Kalkulacja nadzorczych miar płynności oraz luki płynności odbywa się w Systemie Analizy Ryzyka Rynkowego i Płynności (SARRP).

Wskaźniki luki, poziom środków płynnych, wybrane wskaźniki bilansu oraz stopień wykorzystania limitów płynnościowych (w tym przestrzeganie nadzorczych norm płynności oraz wskaźnika LCR) są poddawane codziennemu monitorowaniu i raportowane Zarządowi Banku.

Dla zapewnienia pożądanego poziomu płynności Bank kształtuje strukturę aktywów i pasywów w sposób zgodny z przyjętymi wewnętrznymi limitami oraz zgodnie z rekomendacjami KNF i NBP, w tym celu:

- utrzymuje rezerwy płynności w bezpiecznych, łatwo zbywalnych aktywach rynku finansowego,
- posiada możliwości korzystania z dodatkowych źródeł finansowych w postaci kredytu lombardowego, kredytu technicznego w NBP,
- posiada możliwość skorzystania z otrzymanych linii płynnościowych,
- jest przygotowany operacyjnie do wystąpienia do NBP o udzielenie kredytu refinansowego,
- akcję kredytową finansuje głównie funduszami własnymi oraz stabilną bazą depozytową.

Skuteczność zarządzania ryzykiem płynności (w tym jego zabezpieczania) oceniana jest na podstawie poziomu wykorzystania przyjętych limitów ograniczających ekspozycję na ryzyko, w tymi limitów nadzorczych.

Bank przeprowadza symulacje wytrzymałości Banku na wzmożone wpływy środków (testy warunków skrajnych). Analizy są istotnym elementem w procesie zarządzania aktywami i pasywami. Bank posiada procedurę postępowania w sytuacji zagrażającej istotnym wzrostem ryzyka płynności, tzw. „Procedurę dotyczącą planu awaryjnego utrzymania płynności w Getin Noble Bank S.A. w sytuacjach kryzysowych”.

W ramach Procedury określono m.in. symptomy pogarszania się sytuacji płynnościowej Banku tzw. stany ostrzegawcze i kryzysowe, które mają za zadanie wskazywać z wyprzedzeniem potencjalne zagrożenia. Ich monitoring odbywa się w trybie dziennym. W przypadku wystąpienia sytuacji zagrażającej płynności Banku, Zarząd Banku oraz Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami są informowani o wystąpieniu zagrożenia.

W 2016 roku Bank przestrzegał wymogu utrzymywania wskaźnika LCR na adekwatnym poziomie.

W ciągu okresu sprawozdawczego Bank utrzymywał nadzorcze miary płynności na poziomie wymaganym przez Komisję Nadzoru Finansowego. W tabeli poniżej przedstawiono nadzorcze miary płynności Getin Noble Banku S.A.:

Nadzorcze miary płynności		Wartość minimalna	Wartość na dzień	
			31.12.2016	31.12.2015
M1	Luka płynności krótkoterminowej (w mln zł)	0,00	5 647	5 351
M2	Współczynnik płynności krótkoterminowej	1,00	1,96	1,53
M3	Współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych funduszami własnymi	1,00	2,56	2,22
M4	Współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych i aktywów o ograniczonej płynności funduszami własnymi i środkami obcymi stabilnymi	1,00	1,24	1,23

Poniżej przedstawiono analizę zobowiązań Banku według umownych terminów wymagalności przed dyskontowaniem:

31.12.2016	Do 1 m-ca	Powyżej 1 m-ca do 3 m-cy	Powyżej 3 m-cy do 1 roku	Powyżej 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat	Razem
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Zobowiązania wobec banków i instytucji finansowych	103 149	75 230	903 015	1 112 682	100 837	2 294 913
Pochodne instrumenty finansowe	12 591	76 436	271 154	1 298 039	2 441	1 660 661
Zobowiązania wobec klientów	18 989 621	13 855 958	15 379 323	4 389 505	1 434 261	54 048 668
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	5 613	31 900	370 755	2 222 896	409 122	3 040 286
Razem zobowiązania finansowe	19 110 974	14 039 524	16 924 247	9 023 122	1 946 661	61 044 528

31.12.2015	Do 1 m-ca	Powyżej 1 m-ca do 3 m-cy	Powyżej 3 m-cy do 1 roku	Powyżej 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat	Razem
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Zobowiązania wobec banków i instytucji finansowych	122 442	11 959	1 252 818	2 145 438	8 458	3 541 115
Pochodne instrumenty finansowe	57 873	154 109	205 325	1 098 823	3 149	1 519 279
Zobowiązania wobec klientów	21 363 026	11 746 136	18 970 592	3 095 701	2 196 186	57 371 641
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	58 173	62 724	162 251	2 683 372	298 797	3 265 317
Razem zobowiązania finansowe	21 601 514	11 974 928	20 590 986	9 023 334	2 506 590	65 697 352

Depozyty klientowskie stanowią podstawowe źródło finansowania działalności kredytowej Banku; wskaźnik relacji kredytów netto do zobowiązań wobec klientów nie przekracza 86%. W ramach stabilnych źródeł finansowania przeważają depozyty klientów detalicznych, natomiast stabilne środki depozytów podmiotów korporacyjnych stanowią uzupełnienie ogólnej bazy stabilnych źródeł finansowania.

6. Ryzyko związane z pochodnymi instrumentami finansowymi

Podstawowymi rodzajami ryzyka związanymi z instrumentami pochodnymi są ryzyko rynkowe i ryzyko kredytowe.

W momencie początkowego ujęcia pochodne instrumenty finansowe zwykle nie posiadają żadnej bądź posiadają znikomą wartość rynkową. Wynika to z tego, że instrumenty pochodne nie wymagają żadnej inwestycji początkowej netto, bądź wymagają tylko niewielkiej początkowej inwestycji netto w porównaniu z innymi rodzajami umów, które w podobny sposób reagują na zmiany warunków rynkowych.

Instrumenty pochodne uzyskują dodatnią lub ujemną wartość wraz ze zmianami określonej stopy procentowej, ceny papieru wartościowego, ceny towaru, kursu wymiany waluty obcej, indeksu ceny, klasyfikacji kredytowej lub indeksu kredytowego czy też innego parametru rynkowego. W wyniku tych zmian posiadane instrumenty pochodne stają się bardziej lub mniej korzystne od instrumentów o takim samym rezydualnym okresie zapadalności dostępnych w danym momencie na rynku.

Ryzyko kredytowe związane z kontraktami pochodnymi stanowi potencjalny koszt zawarcia nowego kontraktu na warunkach pierwotnych w przypadku, gdy druga strona uczestnicząca w pierwotnym kontrakcie nie spełni swojego obowiązku. Do oceny wielkości potencjalnego kosztu zastąpienia Bank wykorzystuje takie same metody jak do oceny ponoszonego ryzyka rynkowego.

Kontrolując poziom podejmowanego ryzyka kredytowego Bank dokonuje oceny pozostałych uczestników kontraktów wykorzystując takie same metody, jak przy decyzjach kredytowych.

Bank zawiera transakcje dotyczące instrumentów pochodnych z bankami krajowymi i zagranicznymi. Transakcje zawierane są w ramach limitów kredytowych przyznanych poszczególnym instytucjom.

Bank ustala, na podstawie przyjętej procedury oceny sytuacji finansowej banków, limity maksymalnego zaangażowania dla banków. W ramach tych limitów ustalone są granice procentowe zaangażowania dla poszczególnych rodzajów transakcji.

7. Rachunkowość zabezpieczeń

Bank dokonuje zabezpieczenia zmienności przepływów pieniężnych dla portfela kredytów hipotecznych indeksowanych do waluty CHF i EUR wydzielonym portfelem jednoznacznie określonych transakcji zabezpieczających CIRS float-to-fixed CHF/PLN i EUR/PLN oraz zabezpieczenia zmienności przepływów pieniężnych dla portfela depozytów w PLN wydzielonym

z rzeczywistych transakcji CIRS portfelem jednoznacznie określonych transakcji zabezpieczających IRS fixed-to-float. W trakcie okresu zabezpieczenia Bank dokonuje pomiarów efektywności powiązania zabezpieczającego. Zmiana wartości godziwej instrumentów zabezpieczających wykazywana jest w kapitale z aktualizacji wyceny w wielkości, w jakiej zabezpieczenie jest efektywne. Nieefektywna część zabezpieczenia ujmowana jest w rachunku zysków i strat.

Część efektywna zgromadzona w kapitale z aktualizacji wyceny po dacie redesygnacji powiązania zabezpieczającego podlega stopniowej reklasyfikacji (amortyzacji) według opracowanego przez Bank harmonogramu do rachunku zysków i strat w okresie do wygaśnięcia pierwotnego portfela. Wartość efektywnej zmiany wartości godziwej instrumentów zabezpieczających zaprezentowana w kapitale z aktualizacji wyceny na dzień 31 grudnia 2016 roku wynosi -94 612 tys. zł. Przepływy pieniężne z tytułu pozycji zabezpieczanej będą realizowane w okresie od 1 stycznia 2017 roku do 22 listopada 2021 roku tj. do daty zapadalności najdłuższej transakcji CIRS.

Poniżej przedstawiono zapadalność transakcji zabezpieczających CIRS (w wartości nominalnej) według stanu na dzień 31 grudnia 2016 i 2015 roku:

	31.12.2016	
	Należności tys. zł	Zobowiązania tys. zł
Zapadalność transakcji zabezpieczających CIRS:		
od 1 miesiąca do 3 miesięcy	319 596	391 144
od 3 miesięcy do 1 roku	2 562 105	2 799 764
od 1 roku do 5 lat	10 511 971	11 811 400
Razem transakcje zabezpieczające CIRS	13 393 672	15 002 308

	31.12.2015	
	Należności tys. zł	Zobowiązania tys. zł
Zapadalność transakcji zabezpieczających CIRS:		
do 1 miesiąca	370 110	390 348
od 1 miesiąca do 3 miesięcy	448 800	590 910
od 3 miesięcy do 1 roku	3 294 016	3 494 687
od 1 roku do 5 lat	7 136 212	8 154 558
powyżej 5 lat	193 865	196 970
Razem transakcje zabezpieczające CIRS	11 443 003	12 827 473

Poniższa tabela prezentuje wartość godziwą instrumentów zabezpieczających w rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych według stanu na dzień 31 grudnia 2016 i 2015 roku. Jako wartość godziwą instrumentu zabezpieczającego podano wartość wyceny bilansowej.

	31.12.2016 tys. zł	31.12.2015 tys. zł
CIRS - wycena dodatnia	2 348	12 424
CIRS - wycena ujemna	(1 598 926)	(1 450 010)

Zmiana wartości godziwej zabezpieczeń przepływów pieniężnych odnoszona na kapitał własny została przedstawiona poniżej:

	01.01.2016- 31.12.2016 tys. zł	01.01.2015- 31.12.2015 tys. zł
Skumulowane całkowite dochody na początek okresu (brutto)	(131 549)	(188 738)
Zyski/(straty) na instrumencie zabezpieczającym	(274 881)	(1 455 532)
Kwota przeniesiona w okresie z całkowitych dochodów do rachunku zysków i strat, w tym:	289 625	1 512 721
przychody odsetkowe	(242 979)	(226 968)
zyski/(straty) z tytułu różnic kursowych	532 604	1 739 689
Skumulowane całkowite dochody na koniec okresu (brutto)	(116 805)	(131 549)
Efekt podatkowy	22 194	24 994
Skumulowane całkowite dochody na koniec okresu (netto)	(94 611)	(106 555)
Nieefektywna część zabezpieczenia przepływów pieniężnych rozpoznana w rachunku zysków i strat	(6 736)	(17 637)
Wpływ w okresie na całkowite dochody (brutto)	14 744	57 189
Podatek odroczoney z tytułu zabezpieczenia przepływów pieniężnych	(2 801)	(10 866)
Wpływ w okresie na całkowite dochody (netto)	11 943	46 323

Bank stosuje zabezpieczenia portfelowe wartości godziwej depozytów złotych opartych na stałej stopie procentowej przed ryzykiem zmiany wartości godziwej z tytułu ryzyka zmiany referencyjnej stopy procentowej WIBOR. Instrumentem zabezpieczającym w tego rodzaju zabezpieczeniach portfelowych jest całość lub część portfela instrumentów pochodnych typu IRS. Bank wyznacza powiązania zabezpieczające na podstawie analizy wrażliwości wartości godziwej zabezpieczanego portfela depozytów oraz portfela instrumentów zabezpieczających na ryzyko zmiany referencyjnej stopy procentowej WIBOR. Analiza ta oparta jest o miary „BPV” oraz „duration”. Efektywność powiązania zabezpieczającego jest mierzona z częstotliwością miesięczną.

Wartość godziwa transakcji IRS wyznaczonych na instrumenty zabezpieczające w ramach zabezpieczeń wartości godziwej depozytów złotych o stałym oprocentowaniu przed ryzykiem stopy procentowej na dzień 31 grudnia 2016 i 2015 roku została zaprezentowana w poniższej tabeli:

	31.12.2016 tys. zł	31.12.2015 tys. zł
Wartość godziwa transakcji IRS stanowiących instrumenty zabezpieczające w ramach zabezpieczeń wartości godziwej depozytów od klientów indywidualnych przed ryzykiem stopy procentowej	10 552	13 212

W trakcie okresu sprawozdawczego Bank rozpoznał następujące kwoty z tytułu zmiany wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego oraz pozycji zabezpieczanej:

	01.01.2016 - 31.12.2016		01.01.2015 - 31.12.2015	
	Na instrumencie zabezpieczającym tys. zł	Na pozycji zabezpieczanej - związane z zabezpieczanym ryzykiem tys. zł	Na instrumencie zabezpieczającym tys. zł	Na pozycji zabezpieczanej - związane z zabezpieczanym ryzykiem tys. zł
Zyski	-	696	-	1 199
Straty	2 660	-	2 140	-
Razem	2 660	696	2 140	1 199

Od 1 stycznia do 31 grudnia 2016 roku Bank rozpoznał amortyzację zmiany wartości godziwej pozycji zabezpieczanej w kwocie 1 391 tys. zł.

8. Zarządzanie kapitałem

Nadrzędnym celem strategii zarządzania kapitałem w Banku jest posiadanie przez Bank odpowiedniego poziomu kapitału zabezpieczającego podejmowane ryzyko. Getin Noble Bank S.A. dostosowuje poziom kapitału własnego do profilu, skali i złożoności ryzyka występującego w jego działalności. W zakresie poziomu utrzymywanego kapitału oraz rachunku adekwatności kapitałowej Bank stosuje się do obowiązujących regulacji prawnych oraz wyznaczonych celów strategicznych. W zakresie preferowanej struktury kapitału, Getin Noble Bank zakłada posiadanie struktury z przeważającym udziałem funduszy podstawowych (Tier1), co ma istotne znaczenie w zakresie spełnienia wymogów określonych w *Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych (CRR)*.

W celu utrzymania optymalnego poziomu struktury kapitałowej Bank wykorzystuje dostępne środki – zatrzymanie zysku netto i emisję obligacji podporządkowanych zapewniając tym samym utrzymanie współczynnika wypłacalności na wymaganym poziomie.

W dniu 22 października 2015 roku Komisja Nadzoru Finansowego poinformowała banki o wprowadzeniu dodatkowego bufora zabezpieczającego zwiększającego wymogi dla współczynników kapitałowych o 1,25 p.p.

Komisja Nadzoru Finansowego na podstawie przeprowadzonej oceny zgodnie z art. 39 ust. 1 *Ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 roku o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w sektorze finansowym* nałożyła na Getin Noble Bank S.A. na zasadzie indywidualnej i skonsolidowanej bufor innej instytucji o znaczeniu systemowym w wysokości 0,25% łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko obliczonej zgodnie z art. 92 ust. 3 *Rozporządzenia CRR*.

Zgodnie z decyzją z dnia 18 października 2016 roku Komisja Nadzoru Finansowego zaleciła utrzymywanie przez Getin Noble Bank S.A. dodatkowego wymogu kapitałowego na zabezpieczenie ryzyka wynikającego z walutowych kredytów hipotecznych dla gospodarstw domowych na poziomie 1,89 p.p. ponad wartość łącznego współczynnika kapitałowego (TCR). Dodatkowy wymóg kapitałowy powinien składać się co najmniej w 75% z kapitału Tier I (co odpowiada wymogowi kapitałowemu na poziomie 1,42 p.p.) oraz co najmniej w 56% z kapitału podstawowego Tier I (co odpowiada wymogowi kapitałowemu na poziomie 1,06 p.p.).

Oznacza to, że na dzień publikacji niniejszego sprawozdania minimalne współczynniki kapitałowe uwzględniające dodatkowy wymóg kapitałowy rekomendowany przez Komisję, wynoszą:

- współczynnik kapitału podstawowego T1 = 11,92%
- łączny współczynnik kapitałowy TCR = 15,39%

Na dzień 31 grudnia 2016 roku Bank osiągnął wymagany poziom współczynników kapitałowych.

Uzyskane na koniec 2016 roku poziomy wskaźników kapitałowych są równocześnie najwyższymi jakie Getin Noble Bank S.A. posiadał na przestrzeni ostatnich lat.

Poziom kapitału wewnętrznego na pokrycie nieoczekiwanych strat z tytułu istotnych ryzyk występujących w jego działalności (wymogi II Filara) Bank wylicza na podstawie wewnętrznej procedury zatwierdzonej przez Zarząd i Radę Nadzorczą. W ramach Filaru II Bank stosuje własne modele oceny zapotrzebowania na kapitał wewnętrzny, w tym zabezpiecza kapitał na dodatkowe ryzyka w stosunku do Filaru I (ryzyko płynności, ryzyko wyniku, ryzyko reputacji, ryzyko kapitałowe).

9. Współczynnik kapitałowy

Współczynnik kapitałowy na dzień 31 grudnia 2016 i 2015 roku został wyliczony zgodnie z *Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych (CRR)*.

Proces implementacji zapisów Rozporządzenia CRR do przepisów prawa polskiego zakończył się 1 listopada 2015 roku – po wejściu w życie zmian do Ustawy Prawo bankowe oraz nowej Ustawy o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym.

	31.12.2016	31.12.2015 (przekształcone)
	tys. zł	tys. zł
Kapitał Tier 1	4 932 476	4 899 158
Kapitał Tier 2	1 363 985	1 472 065
RAZEM FUNDUSZE WŁASNE	6 296 461	6 371 223
CAŁKOWITY WYMÓG KAPITAŁOWY	3 205 788	3 607 207
WSPÓŁCZYNNIKI KAPITAŁOWE		
Współczynnik kapitału Tier 1	12,3%	10,9%
Łączny współczynnik kapitałowy	15,7%	14,1%

Zarówno na dzień 31 grudnia 2016 i 2015 roku w portfolio Banku nie było należności, które kwalifikowałyby się jako należności przekraczające limity koncentracji, w związku z tym ryzyko koncentracji oceniane jest przez Bank jako nieistotne.

Podpisy Członków Zarządu Getin Noble Banku S.A.:

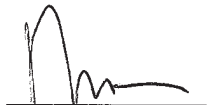
Artur Klimczak
p.o. Prezesa Zarządu

Jęży Pruski
Wiceprezes Zarządu

Krzysztof Basiaga
Członek Zarządu

Marcin Dec
Członek Zarządu

Karol Karolkiewicz
Członek Zarządu

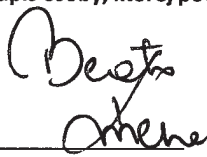

Radosław Stefurak
Członek Zarządu

Maciej Szczechura
Członek Zarządu

Podpis osoby, której powierzono prowadzenie ksiąg rachunkowych:

Beata Kisielewska
Dyrektor Departamentu Rachunkowości